

نورگانی

نورگانی یه کیتی نووسه رانی کورد له سوید

نووسه رانی کورد له سوید
نورگانی یه کیتی نووسه رانی کورد له سوید

نوسەر

نۆرگانى يەكيتى نووسەرانى كورد لە سوید

ژمارە : ۱ سپتیمبەری : ۱۹۹۰

● لەم ژمارەیدا ●

- وتەى ژمارە ل: 3.....
- سیمفونىای رۆج ل: 4..... حەممە فاروق
- چەپکىنک لە گۆلەگەش و ل: 19..... دۆزار
- پىنج ھۆنراوەى كورت..... ل: 21..... رىبوا سېوھىلى
- نەى شاعىرە عاشقەكە ل: 23..... صەباحى غالىب
- چەند ھۆنراوەىك ل: 30..... بەرزۆ ناكرەبى
- ھەلبەجە لەشېعرى تازەى كوردیدا. ل: 32..... كىمال مېراودەلى
- پەيامنیرتان لە ھەلبەجە ل: 60..... حەممە سەعید حەسەن
- كرۆكى شۆرشگىزى لە ھەلبەجە... ل: 72..... پشكۆ
- ئەو ماری بۆقان دەخوات..... ل: 86..... كاكەباس
- نامەدەمەرش..... ل: 89..... فازىل كەرىم
- ھاوسەفەر..... ل: 108..... شىروان

● بەلگەنامەكان ●

- راگەیاندى كۆتایى كۆنگرەى دوھمى يەكيتى نووسەرانى كورد... ل: 113
- نامەىك بۆمامۇستا ھادى العلوى..... ل: 114
- وەلامى نامەى مامۇستا ھادى العلوى..... ل: 115
- يەكيتى نووسەرانى كورد لە سوید..... ل: 116

دەستەى نووسەران
بە شى كرما نجى خواروو
حەممە سەعید حەسەن
رەفىق سابىر
شىركۆ بېكەس

تایپ و
سەرپەرشتى ھونەرەى

مەحمود خۆشناو

ئەدرەس

Y. N. K
BOX 45205
104 30 STOCKHOLM
SWEDEN

چاپخانەى ھەلبەجە. سوید

وتەى ژمارە

گومانى ناوى گۇفارىنك ئۇرگانى بەكىتىشى نووسەرانى كورد بىنت، دەپى پىنش ھەموو شتىنك گۇفارىنكى ئەدەبى بىنت، بەلام بەو پىيەى ژيانى ئەدەبىمان بەشىنكى زىندوى ژيانى كولتورىمان پىنكىدېنىت، ئەوا گۇفارەكەمان بە نامانجى خۇى دەزانىت پىنشواىى لە ھەر پاس و بابەتىنك پكات كە گەشەبەك بە كولتورىو فېكرى گەلەكەمان بەدات.

ئىمە وەك بەرھەمى نووسەرانى ناسراو بلاۇدەكەينەو، بايەخى تايبەتېش بە بەرھەمى بە پىزى قەلەمە نونكان دەدەپىن و لامان وايدە لە نىو ئەو نەو بەدى لە ئاوارەبىدا پىنگەيشتوۋە نووسەرانى ئەوتۇ ھەلدەكەون كە ئالانى وشەى پاك و نەترسى كوردى بەرزتر و بەرزتر رادەگرن.

« نووسەر » درىۋە پىندان و بوژاندەنەو، پىنباىى دىموكراتىخوازانى « نووسەرى كورد »، كە تاكە گۇفارىنك بوو لە ژىر خىوۋەتەكەيدا ھەموو نووسەرانى كورد كۆ بېوونەو. « نووسەر » نومىندەوارە ئەو كەلىنە پىر پكاتەو كە لەبار بردنى نووسەرى كورد خىستىە ئەدەبى كوردىپەوۋە بېىتە زمانەئالى ھەموو نووسەرانى پەرەوازە بووى كورد لە ھەندەران و بەراسى لە ئاستى بزووتتەوۋەى ئەدەبى و كولتورى ھارچەرخى كوردىدا بىنت.

ئىمە دەخوازىن « نووسەر » نەك ھەر شايبەتىنكى ھەقىقىتى سەردەمەكە بىنت، بەلكو كارىگەرپەدىكى ئەكتىقىش لەسەر ژيانى سەردەم بەجى بەئىلىت و ئاۋىنەى بوون و بىگەردى وىژدان و گىيانى قۇناخەكە بىنت و گۇمە مەنگەكان بىشلەقېنى و قەققاخە لەسەر بىرەنگان لاىدات و گورپو تىن و تەوژم بە كاروانى ئەدەبى نوى و سەردەمان بېەخشىت.

« نووسەر » رەخنەو لىنكۆلىنەوۋەى ئەدەبى، بەرھەمى گرنكى وەرگىندراو لە زمانى بەكەمەو، چىرۆك، ھۇنراو، بابەتى زمانەوانى، شانۇنامەى كورت و بابەتى تىرى كولتورى بلاۇدەكاتەو. ئەو بەرھەمانەش پەسند دەكات كە رەنگدانەوۋەى ئاوات و نازارى گەلە سەمدېدەكەمانن و نەمامى بەرەنگار بوونەوۋە لەخۇبوردن و ورە بەر نەدان لە كېلگەى گىيانى خەلكى زەحمەتكېنش و چەرساۋە دىموكراتىخوازدا دەرونتن و وزە ھىزىنكى نوى بەبەر ژيانى ئەدەبى و كولتورى و فېكرىماندا دەكەن.

بۇ ئەوۋى نەم چرايە خامۇش نەبى، بەرھەمى بۇ رەوانە بىكەن، بلاۋى بىكەنەو، پىشتى بىگرن.

سىمفونىيە رۇج

دەمە فاروق

- ۱ -

تۇ ماندوويت...
تۇ دەره قەتى سويى كۆللەو پەپولە كان نەھاتىت
تۇ لە گۆرە پانى ناسماندا
دەره قەتى ھەورە كان نەھاتىت
تۇ جوانى ئەستىرە و نرىشتە كانت بۇ خۇت تەبرد
وئىنەى خەرمانەى مانگت
لە دەقتەرى يادداشتە كانتدا نە كىنشا
تۇ خۇت لە بەردەم ھىرشى گۆلە كاندا رانەگرت
تۇ پرۇمبىسۇس بوويت
دەتويست ئاگر لە خرداۋەندە گچكە كان بدزىت
ئاگر بۇ ژوورى ساردو سەر
بۇ رۇجى سەرما بردو
بۇ قۇخەلەى رۇج لە بەرى كىنوى
بۇ دەست و پەنجەى چەببوى قەقنەس
بۇ قەقەسى كەوى ژىر ھەرس كەوتوو
بۇ ئىنسانى پەست
بەرىت

ده تو يست پرووناکی...
بؤ گلینهی لیخن
دلی تاریک
جهنگه لستانی زه مین

به دیاری بهریت

نه فسوس...
نه فسوس...

داله کان ده نوکیان له جگه رت گیر کرد
له شکری گوله خنده ، هوسنی ، یوسف
نهسته موولی ، دهمه شیر
تویان بهریندار کرد

موخا بن...
موخا بن...

بؤنی خاکی دوا ی باران
عهتری وولانی زولف
بؤنی عاره قهی بن بالی مردووه کان
تویان مهست کرد

تو نیبلیس هویت...
تو نیبلیس هویت...

له بن سیندیری سووره چنار نکدا وانیدی «دانا ی» ت توتوره
تو زوی گونا ه و تارانت

به سهر نه ستیره کاند دابه شی کرد

کاتینک جوهرانیل...
کاتینک جوهرانیل...

گلی سهر زه مینی بؤ خوا برد
تو ده تزانی زه مین بؤ ده گری
گریانینکی سهر مه دی گریا بت
خزت دابه بهر بارانی نه شکلی گونا هاره کان
نا ،

خزت بارانی گونا ه هویت

ههر خزت زویانی غم هویت

خزت پینشه وای یاخی به کان هویت

- ۲ -

تو ماندوویت...
تو ماندوویت...

تو ناخودای کهدشتی به کی

بؤر هووی نیو زه ریابه کی بی نامانی سهر شیتیت

قیبله نوماکت...

کدوته گدرووی نه هه نگیکی سورقلی سدرخوشه وه
کدشتی به کت له غهرق هووندا به
نه کت گهش بپن بیت
ده نا

زه ریا به مرواری ده تخنکینیت
له پووله کدی ماسی کفنت بۆ ده دووری
له نیو تا بو تی
شه پزله کانی خزیت ده هاری
له جیاتی ناخی زه ریا
بۆ پزخی وشکانی توو پت هه لده دات
ته وسا

منداله ماسی گره کانی ته سته مول
له تاواته پزوه کانت
تۆری راوکردنی ماسی به ساواکان دروست ده کهن

بۆ ژووره کت به گه ربه ...

له و ژووره دا نهی پزخ
جگه له خزت، جگه له بوونت
کەسی دی نازارت نادات

- ۳ -

هیندهی گهردوون به چوکه ژووره کت
دیواره کانی...

بپن سدرپوشن وه کی تاو
په نجه ره به کی غه مبار، کووره به کی تاگر، به رمانیک
خاچینک و شووشه به مده گه ب و ده فته رینکی یادداشت
میحرابینک و شمشیرینک و سدرینکی پراو
ته مده به هموو ژووره کت

له ژووره ریحانی به کدی تۆدا
زه مدن کۆچی درایی کردوه
ته به دیت،

بالی به سدر گهره گهردی ژوره که تدا کینشاره
گۆزی خودا له نینو ژوره که ی تز دایه
نیبلیس هه همیشه...
له سدر گۆزه که ی خودا سه ما ده کات

- ۴ -

کاتینک له په نجه ده ی غه مه وه له دونیا ده نواریت
داری سیل گرتوو ده یاره
نا ره وه ن تووشی زه ردوویی بووه
ئاو خه وی لی که وتوو
بالنده کان ده بینیت
پزل پزل کۆچ ده که ن
کینلگی سوزنه که تووش بوو جی دینن
ده رۆن و مائاواویی له چیار ده شتی سهر پینخه فی مهرگ ناکه ن
تز هه همیشه گۆنت له سترانی مه له کانه
تز مهرگی نه وره سه کان ده بینیت
نه و نه وره سانه ی
ناگه نه جی ی مه به ست و له ئاسمان بال لینک ده نین
له و دیو په نجه ره غه مباره که وه
زه مین ده بینیت
تز گۆنت له گریانی بارانه
گۆنت له سیمفونبای نۆه می گۆلی خه شخاشه
گۆنت له ترپه ی پی ی ره شه پای زه مه نه
گۆنت له شیوه نی گهرمیانه
گۆنت له حهیرانی به سۆزی شه ونکی کونستانه
گۆنت له جریوه و عه شقبازی نه ستیره کانه
به و چاوه ره شه کزه خۆر هه لاتیهد
خانۆچکه ی جالجانۆ که کان ده بینیت

- ۵ -

کووره ی ناگردانی ژوره که ت
حیکایه تخوانینکه

هدگبه کە ی سەرپا سەرگوزەشتە ی
کڵبە ی ناگرە ساردەو و پووەکانە
سەرگوزەشتە ی پووێ تۆبە

ئەو رۆژی...

لە تۆفان و باو بۆزانی ئەو دپوو ژوووە کەت هەلاتیت و ،
کوورە ی ناگردانە کەت لە نامیز گرت
پوویتە سووتوو ، خۆلە مینش
سووتایت و پوویتە قەرە پرووت
کوورە ی ناگردانی ژوووە کەت
پەرستگای زەرەشتی بەکانە
لەو ساتەوێ زەرەشت کۆچی کردوو
لە جیهاندا « چاکەر خراپە » بەکە
ئەهوارمەزدا و ئەهرمەن دەستیان لە ملی بەکتربدایە
بەک شەراب نوش دەکەن
سرودینک دەچرن
پینکەو سەما دەکەن
پینکەو داوینک دەچن

لەو رۆژەووە...

کوورە ی ناگردانی ژوووە کە ی تو
بە کۆل دەگری
بە نالە نالی سینە ی هەورەکان رادەمانی
گۆی لە حیکایەتی کوورە ی ناگردانی ژوووە کەت بگرە
لە عیشق و سووتان و جودایی دەدوی

- ٦ -

بەرمالینکی تۆزی میژوو لی نیشوو
بەرمالینکی هەمیشە راخراو
بەرمالینکی بە فرمبسنکی عەشق تەر پوو
ئەو بەرمالە کە ی رابەعدیە
« بەزدان
من تیرەیی بە بەهەشت ناہەم

گریانیشم
 له ترسی کلپدی ناگری دوزهخت نی به
 من تنها بز عیشق و
 بز خودی خوم و بز شکوی تو ده گریم «
 بهرمال
 دواي مدرگی مولاتا مانی گرت
 نیدی
 زه مانی عهشقی خودایی به سه رجوو...

- ۷ -

نه وه چرایه
 یا خاچه
 دونیای شهوه زهنگی ژوره کتی
 کردوته چراخان!
 نه وه خاچه کدی مه سیحه
 چگه له خاچه کدی مهرشانی،
 مه سیح
 گوناھی هموو گهردونی له کوله
 چه لجه تا،
 تاجه درک،
 چاوه نواری سهری مه سیحه
 « نهی خودایه، نهی خودایه
 بز به جیت هیشتم؟ »
 خوننه کدی به سوع
 تا نینستا تافه تافیتی
 ماچه کدی « به هردا » ی پی ناسپردینته وه
 نهی پوھی گوناھبار
 نهی پوھی سرگهش
 دانه وه و پیروزی نه و خاچه تیر ماچ که
 له و چهسته پهسته
 خوت قورتارکه
 به دهستی خوت زهنگی مدرگی خوت لینده
 خوت له خاچ بده

نوره هدنسی گریانی
چرايه...
يا هي خاچه
شهمالی رزگار ده پدا به گوی ی « په هودا » دا؟

نوره خاچه کدی مسبحه
چاوه نواری رزحه باخی به کدی تویه .

- ۸ -

بگه پنه...
تاو هودا رزهی به کدی
ژووره کت چاوه نواری ته
له و رززه وی کویت کرد
دهرگا له سدر پشته
یادداشته سوزو سپی و ره شه بی توره کان
له بهر دهرگای دهفتیری یادداشته کاندای
هه لکوپماون و چاوه نواری تو ده کدن
تاو نا تاوینک، خهو
له شروشه مدهر کعب هدراسان ده کدن
ده پرسن:

نهم کویچه چی بوو نه گه پرایه وه ؟
نیمه بیزار بووین و کویچی نه و کویتایی نایه!

یادداشته کان...
له هه موو لایه کوه رووه و ژووره کت ده فرن
یادداشته گونا ه و تاوان
یادداشته به هه شتی، دوزه خبی
ههستی، نیستی
یادداشته کانی « نیقلمیا »
یادداشته په پووله کان
بالنده و په روانه سوتاره کانی مانگی ره شه منی پار
یادداشته شهونکی شه شمه کویزه

یادداشتی ...

نیواره یه کی بینچوه پلنگینکی زامدار

پاسه وانینکی ...

رینگه یه کی هزار به هزاره یی رنپوار

یادداشتی

سهرمازنیکی بی جگهره

شاعیرینکی له کاروان به چی ماو

متدالینکی زمان نه زانی له « مهنقا » له دایک پرو

یادداشتی نهو مهنقی یانه ی بزره یون

نهو په ناهه ندانه ی

به سه گه مهرگی خزیان پنده کهن

له کابینه ی له زه تینکی پوچدا

هزاران ساله خه ونیان لی که وتووه

خه ونی دوزه خی ده بین

یادداشتی

پوژنکی پر له تاسه و چاوه نواری نه ندیشه یه ک

داز نه رخنه وانینکی سه یوان

کینلیک، گزهره لکه نینک

یادداشتی

هده سی به فر

لیژمه ی باران

شه ونکی بیژه وه ری « سپیار »

تو له میژوه کزچت کردووه

وه رزی سه هول به ندان له پیشه

ده به گه رینوه ، نه با ...

یادداشته کانت بینه شخته

بگه رینوه و ...

نهو هه موو یادداشته تال و شیرینه بز خوت به ره

له ژووره کە ی تۆدا
میحراب داستانی ئایینی عەشقه
چەند سەدە پینش نیستا
ئایینی عەشق مرد
ئایین کۆچی کرد
میحراب کەوتە بۆسە ی کینەوه
جەستە ی میحراب

بە زامی قوولی نەسکۆ کون کونە
میحراب...

له حەژمەتی تەنھاییدا
حیجابی شەرمی تووڕە هەلداوه
هیندی هیندی گریانیککی بی برانەوه دەگری
دەبا عاشقەکانی دۆنیا
لەبەر بارانی ئەشکی میحرابدا
سەما بکەن
سەمای مەرگ

مادە و کرم و ملەو میرووه کانی دی
دەمیان لە بڕینەکانی جەستە ی میحراب گیر کردووه
خوێنەکە ی دەمژن
ئەوه میحرابەکە ی پینقەمبەر نیبە
ئەوه میحرابی زاتی تۆیە
دەبگەرنووه...
لەبەردەم زاتی خۆتا کەرنوش بەره
تەونی گومان بپسینە
تەنھا
نوێژ بۆ خودی خۆت بکە
بەرمالی ژووره کەت
لەسەر کرمە پەستە مادیبەکان رابخەو
نوێژنک بکە

- ۱۰ -

ئەو كاتەي خەون و ورنەي ئىنسان
ئەفسانەي عەشقى
بە زەريا بەخشى
لە مېژ ھو شمشىز كېنلانەكەي جى ھىشتېو
سواری ئەسپى سېي
ئەسپى كېنە ھو
لە نېو تۆزۇ غۇبارى چوار نالى ئەسپ و
عارەقەي جەستەي شەكەتى خۇيدا
لە چاوان ون ھو
رۈوھ و گۇرپانى جەنگ...

جەنگى رۇژە تارىكەكان
شەوھ سېي بەكان
ئەسپى تاودا...

لەوھەي گەردوون گەردوونە
شمشىز شمشىزە
جارى وا ھەيە شمشىز
ملى گولە مېخەك دەقرتىنى
چلى وەنەوشە دەداتە ئەسپەكەي
جارى واش ھەيە
جېلەي ئەسپەكەي شمشىز
تەلبىسى كېلگەي دېرک دەشكىنى
دلى مېردەزەمەي شەوھزەنگ شەقار شەقار دەكا ، شمشىز
بە جەنگەلستانىكدا رى دەكا
لەگەل رۇجە جەنگەلپەكاندا دەگرى
پرسە ھۇ مەرگى « كەنارى » و پلنگ دادەنى
لە زەماوەندى شەوھ جەنگەلدا
دەستى ھووكى دەگرى و سەرچۇبى بەكەس نادا
تېشكى خۇر بە دېارى
ھۇ گولە كەم تەمەن و

گۇر گىاي ھى باران

دەپا...

له شهونکی تاریکی جهنگه‌لستاندا...
ده‌بینه چرا
به‌لای کینونکدا پروا ده‌یسوتینی
نفرۆی ده‌کا
جاری واش هه‌به
له‌به‌رده‌م پسانی داونکدا چوک داده‌دا ، شمشیر

شمشیر کاتی تووڤه‌ی به‌کن ده‌گری
نه‌وسا ؛ یا خونین له چاوانی ده‌تکی
یا ژه‌نگ وه‌ک په‌چه‌ی
نافره‌تینکی خۆر هه‌لانی
پوخساری پیرۆزی نه‌ومان لی ون ده‌کا

پاسه‌وانی زه‌ریاو
جه‌نگه‌لستانه
جه‌للادی بۆجه‌ بی گوناھ و
گوناه‌باره‌کاته...شمشیر
شمشیر قه‌له‌نده‌رنکه ، ده‌فینکی له شانه‌و
تاوازی مه‌ستی نۆقبانوس بۆ
دوو‌رگه‌ی دووره ده‌ست ده‌خونینیت

نه‌فسانه‌ی رق و کینه‌ی میژوو...
له‌به‌رده‌م په‌نجه‌ره‌ی کۆشکه کلۆم دراوه‌کاندا...
بۆ نۆکه‌رو که‌نیزه‌کانی کۆشک ده‌گیرینته‌وه

شمشیر مژده هینه‌ری گه‌رانه‌وه‌ی سه‌ریازنکی ونه
داوای مزگیننی له دایکی پیری چاو له بنگا به‌یو ده‌کا
جاری واش هه‌به
چارچی به‌که‌و
هه‌والی جه‌نگینکی بی مه‌به‌ست
سووتانی خه‌رمانبیک
هلاوه‌په‌وه‌ی تاعوون

به گوی کوجه و کزلانی گوندیکی بنار چيادا ده چرينی، شمشير
شمشيري ژوره کهي تو
توزي جهنگي تهر وادهي لي نيشته

نهو شمشيره پوو
ماموستاي نهسکه ندهر، نهک نه رستو

له وده تدي کوزت کردوه ...
شمشيري ژهنگ گرتوو، هیکايه تي
جهنگ و نوشستي دهبه ها، سده ها
شورش شيني و مهستي ...
بز ميعراب و خاج ده گيرنه وه
شمشير نه فسوني
بازوو و گورزي پاله وانده کان
هدق و ناهه تي جهنگ
خويني شهونکي منجي
خويني نينواره يه کي ناسمان
ستراني همه تاوازي مهرگ
بز کوورهي ناگردان و سهری برارو يه رمال
ده گيرنه وه شمشير
له ميژه شمشير له بهرده م سهری برارو
به چوکدا هاتوو
زوو تاره قهي شهرمه زاري له رووي ده تکی
شمشير ژهنگي گرتوو
له بهر ده هيرشي ناهه قدا
ده ماره کاني جهسته ي گرژ بوون،
له سينه يدا کينه و ميه ر پهنکي خواردوته وه، شمشير

ده بگه پنه وه ...
شمشيري ژهنگ خواردوي هدق
چاوه نواري ديداري
گورزي روزه گونا هبار و ناموکه ته
ده ست به ره و بز دواچار
داستاني عهدشي ياخي بوونکي ميتافيزيکي پي نومارکه

دژ به رهنگه کان بجهنگه
سهوزو سپی و رهش و شین و سوور

- ۱۱ -

ندی رۆحی نامزی ماندوو...
ئوه چهند سدهده که کزچت کردوو
له میزه سهرنکی برار
په نای بۆ ژوووه رۆحانی یه که ی تو هیناوه
ئوه تا له ته نبشت خاچه که و له سهر بهرمال
رووه و مبحراب سهرکزو که مدوو
ده لیت:

من شه هیدم، من شاعیرم
من شیهرنکی پر له مهرگه ساتی نیو دیوانی فرمیسکم

له بیابانه کان پیرسن من کیم؟
سارام به پی بری
من تینومه
دهشت و سارو کینوم پشکنی
به رووی جهسته ی خومدا و ئلم
بۆ هه رلا ده چم...
تارمایی ناوو گول و
سه رابستانی بیابان، هیرشم بۆ ده هینن
روو له هه ر کانی یه که ده که م
جگه له وشکه که له ک و تیژاب، چی دیکه نایینم
من تینومه

ناسمانه کان گه رام
له هه روه کان پارامه ره، باسی خوم بۆ فرشته کان کرد
کهس باوه ری پی نه کردم من کیم!
بستینک زه وی، بۆ سهری پر له تاسه م له من هه رامه
دۆستی من مهرگه
من له مهرگ هه راسان نیم
فرشته و گول و په پوله...
هه و نه شوینگرم

من شاعیرم، من شهیدم

ده بگه رنوهو...

سدری ماندووم بز جهستهی بز بووم بگه رنوه
له کرمه « پدزید »
که وه ک زه رده واله تیم وروکاوه رزگارم که...
بمنیزه

نه که بیت بز « شام » بهریت
شام سدراپا گزپرستانی په له ووه رو خه ونه سپی به کانه
له شامدا:

بز گلکزی من، بسته خاکینک نی به
وده و له گزپرستانی دلی خوتا بمنیزه

- ۱۲ -

نهی رژی نامز...
نه فسوس تو ماندوویت
تو دهره قه تی سربای کولله و په پوله و پاساری به کان
نه هاتیت

خوت له به رده م هیرشی گولده کاندرا رانه گرت
نه زه ریا، نه جه ننگه ل، نه ناسمان -
نه جوانی و پاکی، نه خور
نه فریشتهی مدرگ
نه بالندهی کوچ کردو
نه هاورینی نیو سئنگه ره کانی جهنگ
هیچ کامیان
گونیان بز دوا سترانی تو نه گرت

بگه رنوهو

دهرگای ژووری بزحانی به که ت کلنوم که
هموو شت له و ژووره دا
به روح ده ژی، به روح هه ناسه ده دات
بزوح فدرمانره وایه
زه مدن گزبری گزومه

بگه پنه و...

ناگرنک بگه وه بی کوزانه وه
هموو یادداشته بنزه وه رو شیرینه کان بوخوت بهره
شوشه مده که بی نووستوو خه بدر که ره وه
له په نجه ره غه مباره که وه
بز دواچار له تاریکی و بینهنگی شه و بنواړه
شمشیر هه لیکره ...
جدنگی دژ به ره نگه کان راهگه په نه
رهنگی سه وزو سپی و رهش و شین و سوور
سه ری پراو له دلئا بنیزه
بهرمال راهخه و
له بهرده م مبرایی زاتی خوتا
هوونی خوتا
نوینونک بکه

دواچار ...
په تی گومان پوسینه
به قین له نامیز بگره
خاچه که ی مه سیح ماچ که
بز نه وه ی له پیسی و پهستی دونیا
پاک بیته وه
خوت له خاچ بده .

چه پکیک

له گۆنه گهش و

بۆن خوۆشه گانی

شيعری جيهانی

● خهونه كان ●

لنگستۆن هيوز

خهونه كان له دهست مهده
چونكه نهگهه خهونه كان له دهست چوون
ژيان وهك بياپانينكى ترسناكى لى دى
كه به فره گانى تيندا دهبن به سههزل

* * *

خهونه كان له دهست مهده
چونكه نهگهه خهونه كان بمرن
ژيان وهك بالى پراوى مهلينكى لى دى
كه تيدى مهگهه فرين له خهودا بيبينى

● هزار بوييا! ●

نهم بيره هى بايرۆنهو به دهسكار بهوه كردوومه ته
كوردى.

ههزار بريا ده مى تينكراى كچانى جوانى دنيا به
ده مى هوايدو به كامى دل نهمن ماچم بهكردايه

● دادى تهواو ●

پۆل ئيلوار

نهمديه ياساى گهرمى ئينسان
له ترى مهى دروست دهكهن
له خهلوژ ناگرو

دلزار

له فارسى بهوه كردوويه به

كوردى

له راموسان ئينسان

* * *

ئەمەدە ياساي سەختى ئينسان
دەست لى ئەدان و هېشتەنە
سەرەپراي بەدبەختى و جەنگ
سەرەپراي مەترسى بەگانى مەرگ

* * *

ئەمەدە ياساي پەسند كراوى ئينسان
ئار بە رووناكى دەگۆرئەو
خەون بە راستە قېنە
دوژمن بە برا.

* * *

ياساي كۆن و نوى
كە رىزى كامىل بوونى
لە قولايى گىيانى مندانەو
تا بەرگەي بەرەللا تى دەپەرى

● ئاوازى گولنى سوور ●

ژالدى ئەسفەھانى

ئەز گولنى سوورم ، گولنى سوورى ئەتەرىن
رۇژ هېلانەي لە ئار دىلما ھەبە
بە شىكۆر شەرم و نازى كېچانەو
لە ئار ئاورىشى بازوانى داكىمدا نووستم

* * *

دەمەو بەيانى ئەرخەوانى
پروى سوورم داگىرسا
وەك گولنى ئاگر پشكوتم
مەستى ئەتەرى خۆم بووم
سەرەو رىژ لە مەست و لاويدا

* * *

دەتگەكان لەبەر چاوم جلوه گەر بوون
روحم لە رازى گەورەيى باخەبەر بوو
لە دىلما عېشتى ئاسمانى جۇشا
ويستم ھەركەس يېيىنى سەرمەستى بوئم بى
ويستم جوانى بەكەم شادمانى بە دلان بېخىنى
خۆرى گەرم و رووناكى بەخش بووم ماچ بىكا
لە دەورم « زەرگەتەي » زەرد ، سەماي دەگرد
ھەر پەرنەدەيەك بەگونمانەوای عاشقانەي خویند
چەمەن لە عېشق و گۆرانى لىو رىژ بوو
ئەي سزەي بەيانى
پەيامم بېبە
كە رۇژنىك لە باوہشتا پەر پەر دەبم
ئەتەرى ئەشقم بەو گولانە بەدە
كە سالىكى دى دەپوین .

◎ ◎ ◎

پینج هونراوهی کورت

ریبوار سیوهیلی

- ۱ -

وشه مردوو هکان

وشه کانم نازاد کردن،
پینیان گوت خوتان بدوین...
« پرو رهشی » پینی گوتم:
مدمخه دپری نهو شپیره وه
که ناسنامهی سدرزکی پینی ده نووسریتسه وه
چونکه من ناتوانم
پووی ره شکم
پووی نهو ههزاران نهو ندهی
حوکمی من ره شتره .
« ده بهنگی » پینی گوتم:
وه سنی وپینهی سهر کردهی هیچ پارتی
مدمخه سهر شانم
پیری وان، له منیک که تنیا به ناستم
بهر پینی خوم ده بینم... کورت تره !
« هه له بجه » ش پینی گوتم:
به شوخی مبروانه نازارم

حدقیقت لهوی که گوتراوه ده بپیری
ههزار جار دوور تره
سوزاخی برینم زور له وهش که ده لین
قوولتره

« غوریدت » یش
هه رجه نده پینج ساله زمانی پزاوه
که چی قیژاندی به سهرما:
مه منروسه له شپهرا
کهی شپهر ده توانی بنووسی؟
کهی شپهر ده توانی،
که م وه کا نازاری سهر شانم؟

* * *

- ۲ -

یاد هیئانه وه

چیایه ک پوی
گرده کان لیت هه لگه پانده

ئەي شاعيره عاشقه كه

كهباحي غالب

هينمن
ئەي هينمنى بە دەردى كورد جينگله دەر و بە كېشەي قورس هينمن،
تۆ رووبارى زەرياي ئەدەبى پەيامدار بووى،
تۆ دەروازەي تەلارى سەرفرازي بەخت يار بووى،
بە گەورەيى كوردستان تۆ ساباتى پەيشى جوان بووى،
تۆ شيعر ناس و وەستاي قسەي بە تونكل و
نوكتە بازي كونستانان بووى،
زمان زانينكى بە توانست و
شارەزايينكى ئىنجگار باشى ميژووى گەلى كورد بووى.
خۆ تۆ دەتزانى
هيچمان نيه پىناسە بى،
خونى شەهيدانى زيندانەكانى گەرميان و كونستان ئەبى،
ووشەي شيعرى كوردى
خۆي بۆ كردۆتە دار بەيداخ و
لە دوندەكان و نار كتيپدا هەلى دەكا،
تۆش زامدارو ژانگرتوو بووى كه بۆج
بەيانيمان لە ئىواره مارەكرا؟

سارا ، بهر و لم ، بهر و دریا
رؤیشت و جی زی هینشتی

چیایه ک بوری
قربوی شواندکان دهنگت بوو
سیمات : عشق
مالی گوندیبیش... پشتیوان...

ته نیایت و
نه لوله ی تفهنگی سدرنجت لینه دا
نه گردی متماندت پنده کا
مه حالت چولکراو
چی راوچیه ، چه ککراو
کی ده لئی
نازادی پنت رهوا ده بیئی
نالایهک له سدرت هه لکات و
جگهره ی پشورینی
لای توش ،... دابگیرسینی ؟

- ۳ -

بو نازادی حه هه

گه رده شیا ،
مرؤف له خهم... له پینکه نین
له وشه ، له پدنگ خوارنده وه
له تالی موو ، له پدنجهی ده ست و
له نیگار له داچله کین
بهره وه هموو خزشه ویستی
له ههر شوینی ههر قوژینی
پدیژه ی دیدارنک هه لبه ستی...
له میژ بوو من
روهو « بانه » هه لده شاخام
بهره و « خارکوف » بالم ده گرت
له سهر میزی هاورنی به کی سله یمانیش

وه کو مزمینک
دژی شهوگاری تاریک و
جوداییمان داده گیرسام...

- ۴ -

په نابهران

ده تانیبیم :
لووت بهر زانه ،
تینپه ر ده بن
ده تانیبیم :
که ساس
که ساس
پدخه ی نازار
بؤ نافرته تینکی نیوه مه ست
داده بن
ده بییم : رؤژ به رؤژ
دوو له ت ده بن
هه لده وه شین
ده مرنا

- ۵ -

شیر

من بن پرسی باوکم شیرم نووسی
دایکیشم ههر ره زامه ندی له سهر نه بوو .
نیدی « شیر »
که وته نیوان
من و
نه وانده وه...
نه وان هه روا ده زانن من کو بیانم
که چی من ،
ته نیا شیر به دایک و باوکم ده زانم...

کازیوه مان له بوو لیلنا شته ک درا ؟
به هزار جزو ، له هزار شوین
سینداری ره نگار په نگ
بزو گردنی راستی
کوردی حه للاجی حه قه رست هه لده خرا .
تو ده ته و بست :

فهرهاد به دهستی شیرین
یا قه له می خاتوو زین بزو کاکه هم
فهرمانی مردن دهر نه کا .
تو ده ته و بست :
کوردستان پیشوازی له داگیرکر هه رگیز نه کا .

مام هینمن :
رؤیشتی و به رؤیشتنت
به ندیخانه ت به چی هینشت
رؤیشتی و
لاچین و شیلاناوی ، خانه قین و دهوک ، دیار به کرو قامیشلی
پوستالی ترسنوگانی
هه ریه ک به ناوینکوه لی نه پرا ،
بزو نامانجی هه ره پیروز
خوت کرده خاکی بهر پینی تینکوشه رنکی کورد و
له به رامبه ر هه سته که تدا
رئزو بایه خت پی نه درا .

* * * *

رؤیشتی کوزی چله ت بزو ساز ده که بین ! به لأم گشتی
بروسکه نیکی ناره زایی ناهینتی که بزو گرتنه کانت لی بدرایه .
هه ر هه موو ریزی پاش مردنت سهردانیکی بی رو پا مالی
ناهینتی که به کینک له کاتی ده ست به سهریه که تدا
له میوانخانه ی ورمنی به سهری به کرد بایه تابه وه .
هه ر سهرجه م کزبوونه وه و ماته مینتی به ک گوینه کی رادیر
ناهینتی که له شیلاناوی جگه له نایشه خانی هه رسه رو
خوشه و بستت که سبک نه بوو گوینت بزو شل کا !

من بۆ خۆم باوه پرم وایه که :
تا کورد بۆ ئەم دلسۆزو خهباتکهره کانی نه ناسی، کۆا ده توانی
سنوور بۆ کوردستان دروست بکا؟!
تا نهوانه بۆ کورد ده ژین، بۆ کورد ده مرن، بۆ زیان لی نه گیری،
خوینی شه هیدان به ههدهر ده روا!
مام هینم

تۆ بۆ کورد هه تره بویت، بۆ کورد بی نان بویت، بۆ کورد
ره نجت کینشا. که چی هه قاله کانت!!! هاوپی خهباتی دوینیت!!!
دیو کراته کان!!! له بهنده خانه بیان توند کردیت!!! له وهش پتر
هات و چۆ کردنیان لی پاران کردیت!

بۆ تۆ کتیب، خۆراک بو، نه بیان ده هیشته نه ویشته پی بگات،
له بی پاره بی و نهو پهری ده ست کورتیدا به رهمی هیزی دلت،
گوشراوی میشکت، زه فهران له نه داریت بیی و به تالان بردیان!
میلله تان پتر له هه موو تیکۆشه رنکیان ده گرن، به زیندویتی و
له ژیاناندا چی چی پیوست بی بۆ ناسوده بیان نه نجامی ده ده ن.
دوای مردنیشیان له بیر ناچنه وه.

له ناو نهوانه دا، شاعیر و نووسهر پایه خی تایبه تیبیان هه په،
وه ک به شینک له نه مه گ به رامبه ریان، له ناخه وه خۆشه وستیان
پیشکەش ده کەن.

ووشه ی وه فار دلسۆزی له به رده م شاعیر و نووسهری
خاوه ن مه سه له ی میلله تاندا ده ست له بان ده ست، ده وه ستن،
هه ره ک نه وه ی بوونی خویان، نیو نیشانیان، هه ناسه بیان،
گیانیان له وانه وه وه رگرن، له بهر نه وه ی هه ست ده کەن،
به خشین بی، به خشین میشک، به خشین قه له م، ئینجگار
مه زنه وه تا مانه وه هه بی، نه وانیش زیندووده مینن

لای نه ته وه کان چی له ووشه ی به ره ی میلله ت به نازتره؟!
چی له ده نگه دل، خاوینی گیان، بی گهردی و ژدان بلندتره؟!
میلله تانی، که سانی، نه توانن نهو راسته قینانه که به ردی
پناغه ی مانه وه و نه بیی سه رفرازین له قولاییاندا په روه ره بکه ن و
بۆیان بژین... نییدی چۆن به شه کانی دیکه ی ژیان، ده توانن
ببن و به په ریزی کاری جواندا بچن!

هینم، نه گهر شاعیر نه بوایه، په کینک له گه وه ترین
داراکان ده بوو، نهو ده می هه ره ده وله مه ندیکی رووت ده بوو،
نهو ده می شاعیر نه ده بوو، هینم شاعیر بوو، بۆیه به نیوی

کورده وه رقه به رابه تی و کله گایه تی به رامبه ر مردن و دوژمنانی
نازادی کورد ده کرد و له هه لانی ده دا که
من له زنجیرو ته ناف و دار و به ند باکم نیه
لدت له تم کهن، بیکوژن، هینشتا ده لیم کوردم نه من
یا ده یگوت:

ده مگری نه ما له گرتوو خانه رق نه ستور ترم
لیم ده دا، نه ما له سهر داوا ره واکه م سوور ترم
ده مکوژی، نه ما به گز جه لاده که مدا دینه وه
کوردم و ناتوئمه وه، ناتوئمه وه، ناتوئمه وه.

مام هینن:

به بیرت دی نه وده می له هاوینی ۱۹۸۲ دا له بن
که پرۆکه که ی شیلاناوی گوتم:

مام هینن، نه تو له قولایی نه ته وه ی کورد دا هاوارنکی
به سووزو و ژدانی پاکیت، نه توش به پینکه نینه جوانه که ته وه
گوتت:

« به سهری تو له و ناواییه گونلکینکم له گاران
په نایه ته وه، ئیدی که من نه و چاوانه م «دهستی به پینشمه رگی
دیوکرات درێژ کرد» له سهر بن ا کوا نه وه ی تو ده یلینی،
لای نه و نابه له دانه نرخی ده بی. نه من شیعرم به زخوم گوتوه و
له میله ته که شم رازیم »

ووشه و هه موو هوند ره کان، گشت په رۆینه کان ده شکین و
هه ر به پینه له و په ری به رزیدا ده مینته وه، رۆژنک له رۆژان
قه یسه ره کانی رووس به زاندنی پۆشکین رینگا نه ما نه بگره
به ر، تا مردنیشیان له گه لدا تاقی کرده وه. چونکه نه و کله شاعیره
ده یچریکاند « نه ی به خت کویره کان، نه ی زۆردارانی جیهان،
به رزن و نه مینن »

کاتینک له و گیان بازیه دا، له و مل ملائیه دا، کوشتیان،
لیرمه نتۆف به چامه به نیو بانگه که ی « مردنی شاعیر » پر به گه رووی
هاواری کرد « به نه وه ی وه چه کان خه جاله تی ترسنۆکی
رۆله کانیان نه بن، ده بی ناوانباران سزا به رین » لیرمه نتۆف
وای به ر کرده وه که تا تۆله ی پیروژ نه کړیته وه، ناسمان
به تو په یی ده مینیتته وه و به و جزوه بانگیان به گونی دلدا

ده داو ده لی: له بهر نه وهی نه تان توانی ریز له شاعیره که تان
بنین، با سدرچاوهی گوزانبه کانتان ووشک بن و له مرز
به دواوه شاعیری دیکه تان بؤ نانیرم.

نهی شاعیره عاشقه کهی میلهت و وولاته کهم.
ده زانم دلت به خوت ده مینتی، چونکه نم ده مهو سدرده می
حاجی قادر صند سال و بهره و ژوره !!! که چی نینه هر چه قیوین !!!
دلپشت به خوت نامینتی، چونکه ده زانی: نه وه مه ولانا خالید
سدریان پی هد لگرت و له شام بؤ نامویی و په پوی خوی له
حسرت نه ته وه و خاکه کهی ناله ی له دلوه ده هات. نه وه نالی،
خاک و خول به خوی نه گرت و له دورره ولاتیدا سدری پر
شورشی نایده وه. نه وه حاجی قادری کویی تا بی که وش و
کالدهش له باله کایه تی نه بیان هینشت به مونتته وه. له ژبانی
نه و مدزنانه دا نه بیان توانی جی پبیان له کوردستاندا هه بی، له مردنیشباندا
له باوه شی گهرم و گوپی کوردستاندا بسته خاکینکیان پی نه برا.
هینم:

تیدی تز بهس نیه له گوزستانی گومبه زانی مه هاباد به خاک
سپیردرایت! تز له وان به خته ور تریت، خاکی کوردستان
بؤ هوه نامیز و ده زگیران ناسایی گرتوویتیه باوهش و
تا هدا هدا تابه ماچت ده کاو نازت هه لده گری.
مام هینم.

بهره مه چاپکراوه کانت: تاریک و روون، ناله بی جودایی، پاشه پوک،
ساغ کردنه وهی دوو بهرگی توحفه ی موزه فقه ریبه، هاوه شیت
له ده سته ی نووسهرانی گوزار و پوژنامه کانی: نیشتمان،
ناوات، کوردستان، هه لاله میراتینکی به پیتی که لتوری
کوردین. نه وانده ی چاپ نه کراون و له شیلاتاوی پیشانت
دام و له فارسیه وه کردهورنت به کوردی، چوار بهرگی
دونی نارام له گه ل میشه که راند، نه و جا بیره وه ریبه به ترخه کان و
شعیره بلاونه کراوه کانت، داخز چیبیان لی دی؟! ته نی هیوام
نه وه یه، بزر نه بن و له کتیبخانه ی کوردیدا جینی شیواوی
خزبان به گرن.

نهی شاعیره بی نازه که
خوت ده زانی له هه موو نه و جارانه ی دوو به دوو له

خه لوه تخانه‌ی دلدا بووین و ده‌رونی مه‌سه‌له‌یه‌ک بووین ،
ته‌نی خوزه‌ویستیم بزه‌هینایت و نه‌توش به‌ده‌ست
له‌ملاتی نه‌ئین و فرمیسکی به‌گگرتنه‌وه‌وه پیشوازیت لی‌کردم ،
هه‌لبه‌ت نه‌و یادگارته‌ له‌بیره که‌سیانزده‌ سالی ره‌به‌ق
له‌مه‌ویدر که‌تاریک و روونت به‌دیاری پیشک‌ه‌ش کردم بزمته
نووسی بوو: پیشک‌ه‌شه به‌صه‌باحی خوزه‌ویستم
که‌به‌قه‌ده‌ر صه‌لاحم خوش ده‌وی، شادمانم به‌وه‌ی
له‌ژیانته‌دا توانیم بزمته‌سه‌لمینم که‌صه‌لاح چنده‌ خوشی
ده‌ویستی منیش نه‌وه‌نده . هه‌ر بویه :

پاش‌پارانی‌مردنت
به‌لکه‌زهرینه‌ی به‌ژاره‌م
بالی‌به‌سهر
تاسومدا‌گیشا
سنگم
وه‌ک‌کوشکی‌داته‌پیو
به‌تاسته‌م هه‌نایسه‌ی ساره‌هم
هه‌لده‌گیشا
دلم
کوتری‌خوزه‌ویستی‌به‌و
به‌ره‌و‌گورستانی‌گومبه‌زانی‌مه‌ها‌پاد
کشا
تا‌له‌ناشعنی‌تهرمه‌که‌تدا
نالای‌له‌بیر‌چوونه‌ره‌و‌دلسوزیت
بزه‌له‌بکا
له‌م‌لاشه‌وه
سه‌نگه‌ری‌رنگه‌ی‌په‌رزی‌ناتونه‌وه
هه‌تا‌هه‌تایه‌لی‌بدا .

* * * *

شده‌ی ۲۱-۲۲ی مانگی‌نایی‌سالی ۱۹۸۲ بوو له‌شیلاناوی‌کومه‌لینک
شیمیری‌خزته‌داسی، چوارینه‌به‌کت بزه‌سهر‌گزه‌که‌ت‌نووسی‌بوو، له‌ویندا‌ده‌ته‌وی‌بلیی:
کی‌خوشی‌ده‌ونی‌با‌له‌ژیانته‌دا‌ماچت‌بداتی!

كى رىزىت لى دە گرى با پىش كىزىت لىت بگرى.
چوارىنه كەش بەم شىنوه بوو:

تەك و تەنهام عەزىزانم كوان ؟
بۇنى گۇرپخانەى لى دى جى ژوان
نامەرى پاشى تەمان بۇم بگرىن
ئۇسە ماچم دە بە كچى جوان

ئىدى سلاو خۇشەوستى بۇ هېمنى نەمر.

دووكۆر

* ئىنوارەى رۇزى . ۱۹۹۰/۷/۲۰ بە كىنتى نووسەرانى كورد لە ئىنگلستان
كۆپىكى كۆلتورى ساز كورد تىايدا كاك جەمۇ شىنخو باسنىكى دەربارەى بەزىدىيەكان
و روانگەى فەلسەفى بەزىدىيەكان پىشكەش كورد .

* ھەروا ئىنوارەى رۇزى ۱۹۹۰/۷/۲۷ لە كۆپىكى تى بە كىنتى نووسەرانى كورد
لە ئىنگلستان مامۇستا كەمال مېراودەلى باسنىكى بە نىوى « ھەلەبجەى شەھىد
لە شىعەرى تازەى كوردىدا » پىشكەش كورد ، لەم ژمارە بەى گۇقارە كەماندا باسەكەى
مامۇستا كەمال بلاؤكراو تەرە .

* شاپانى باسە ، بە كىنتى نووسەرانى كورد لە ئىنگلستان . لە مانگى مارتى
۱۹۹۱دا سېمىنارنىكى فراوان سېبارەت بە كىشەى بېرو كۆلتورى كوردى ساز دەكات
داوا لەر نووسەرانە دەكات كە نامادەن بەشدارى بەكن ، پىنوەندىان پىنوە بەكن .

● راز

تیل درکه کان
به چاری زهق قهت ناهیلن
کەس له سنوور ئاوا بیهی
کەچی گول و گیایه کان
پەنجەکانی ولاتینکی چوار له تکه بیان
له به کتری گرینداوه
دایکم دهلی:
که چووتته شار
ئەم نەهینیه
له لای کەسی مددرکینه

۱۹۸۹/۹/۹

● سپیده

به ماچی تو له خەر هه لسام:
ژورده کهمان
یهک دوو قولانج به رینتر بوو:
وهه بیرنیک
له تنگایی ئەم جیهانه بکهینهوه!

۱۹۸۹/۲۱

● بویار

به لأم تو ئەی ولاته کهم!
گەر ئەوینی سەر برات
بۆته بهردینک
له نینو له پی قەرجهکان
پینان بلێ سەنگسارم کەن!

۱۹۸۸

چەند

هونراوه یهك

بهروژ تاكرهیی

● شاور

به خوم ناروم
به گیش ده مبدن
تویش له وسه ری کولانه وه
<ته نه که یه ک ئاری کانیت له سدر شانه>
تیم ده پروانی
کچی خه جی!
کی ده زانی
پاش چند سالی که دیمه وه
بوو ته هه ونی
سینیم ژنی کامه شبنخی!؟

۱۹۹۰/۱

● باران

دهستی تو پردینکه
له هه رنی له شی توره بو روومه تم
وشه کانمان
ئاسکه کانی جهنگه لینیکی به بارانن
به پله دین،
تینه پهرن

۱۹۸۸

● داوا

وه ره!
وه ره با گوران بیه ک بدزین
له نیوان لیره کانماندا دابه شی که یین
وه ره با ده ستینگ بدزین
له نیوان پرچ و سه ره کانماندا بیه شینه وه
وه ره با به تیزم
له نیو مژولی چاوه کانماندا
دابه شت که م
وه ره بجزه!
هه رچیم لی نه که بیت، به ده ست خوته
ته نیا مه هینله
ئیتتر ته نیا بم

۱۹۹۰/۱

هه له بجهی شه هید

له شیعری تازهی کوردیدا

که مال میرا و دهلی

له ۱۶ی نازاری ۱۹۸۸دا، شارنکی دیرینی کورد له چند دهقیقه به کدا به گازی کیمیایی خنکینراو: شهید بوو. . . . ۵ کس پیرو گهنج، ژنو مندال، خیزانانی سه ره بهر، دهس بهجی له جینی خویان سهو مات و بی گیان بوون.

هه له بجه: مهزنتین و تراژیدی ترین کاره سات بوو له میژووی تازهی گهلی کوردا. تاقه کاره ساتنیکشه که ناوا به زیندوویی و خیرایی و بهر بلاوی تۆمار و بلاو کرابیشهوه. بز ماوه به کی زور، میدیای جیهانی، تهله فزیزون و رادیز و رۆژنامه و گۆزارانی، هه والی دلته زنی هه له بجه یان، له شینوهی مه رگی ژه هراوی ساوایانی ناو باوهشی باوکان و دایکان، دایکانی ترس له چاوا مه ییو، خیزانانی به کۆمه ل لال و پال که وتوو، شاری تارمایی و ترس و مه رگ... به دنیا راده گه یاند. ته نانه ت کورد خوشی له رینگای نهو میدیایه وه توانی تهواری قهواره ی برینه نه ته وه یی به که ی بزانی و قوولی تراژیدیایه که ی ده رک پی بکا.

هه له بجه گه وره ترین مهیدانی تاقیرکرنده وش بوو: بز ده رخستنی راستی، راستی دۆستایه تی <به ناو دۆستان> و دۆژمنایه تی پر قین و کینه ی شوئینیانه ی له بن نه هاتووی داگیرکه ران. بز ده رخستنی ساویلکه یی و چه واشه یی کورت بینی و که م بینی هیزه کوردییه کان. کوشتنی هه له بجه به غازی کیمیایی، له لایه کی تره وه... کۆتایی به سه ر له به ری قۆناغ یا قۆناغه کانی میژووی کورد تا نهو کاته هیناو... دنیا به کی ته واو تازه و تاریک و نا دیاری خسته به رده م میژووی... دوا ی هه له بجه مان. هه له بجه، که م یا زور، بز ماوه ی چند ساتی، یا چند رۆژی، ویژدانی زور مرۆفی خاوه ن ویژدان و زینده دلی هه ژاند.

بهلام له گهل دامرکانهوهی تهوژمی ههوالهکاندا، دنیای دۆلار و درۆو دوو پووئی، وهک نه های دییی و نه باران، دۆخی خۆی به قهه مسقالینکی نهپرووشاند... بازاری سهودای چهک و خونین و چارهنووسی گهلانی بی هیز، گهرم و گهرمتر بزوه.

بهلام ههلهبجه جهرگ و ههناوی کوردی بهجوزی ههژاند که ههتا ههتابه شوننی دیار بیو برینی ه نازاری.

دیسانهوه شیهری کوردیمان بوو به شایه دینکی میژوویی... بوو به نهو دله گهورهیدی که ههموو نازارو ژاندهکانی ههلهبجهی گرتنه خۆی، بوو به ههوارنکی پیروز که هیزی دوژمن به ههموو چهکینکی تازه و گازی کوشندهبهوه نهتوانی پهی به داہنیشی بهری...

لهم باسهدا ههول ددهم... بهپنی دهرفته و توانا... تیشکی سهرنج و لینکۆلینهوه بهخهه سهه کۆمهله شیهرنکی شاعیرانی نیشتمانپهروهرو نازادیهخوازو مرۆف دۆستان، تا بزانی:

۱- چۆن ههلهبجه ههستی نهوانی ههژاندوهو بزته بابتهی شیهه له لایان.

۲- له چ گۆشه بهکوه < واته له چ گۆشه بهکی روانین یا لینکدانهوه > ههلهبجهیان کردۆته بابتهی شیهری.

۳- کارهساتهکهیان چۆن خستۆته بوو تا چ ناستینگ دهرهفتهی مهزنیی و کاریگهریتی عاتیفی بابتهکه هاتوون.

۴- چ چوارچنوه و ناراخن و دووریهگیان به بابتهکه داوه.

۵- چ شپوهو تهکنیک و زمانینکی شیهری / هوندریبیان بهکار هیناوه.

۶- نایا چۆن سهرنجی پیش ههلهبجه و میژووی دواي ههلهبجهیان داوه؟ و چ بیرو بز چوونیکبان لهم بارهوه پینشکهش کردوه.

ههلهبته من نامهوی ههر بهکی لهم مهبهستانه بگرم و ههول بدهم له شیههکاندا بزبان بگهریم... نههه بز لینکۆلینهوهی شیهه بزچوونینکی دروست نیه. بهلکو بز پاراستنی یهکینتی بابتهی شپوهکان و یهکینتی بزچوونه رهخههیی بهکهی من، ههر هۆنراوهیه وهک خۆی، وهک بوویهک و قهوارهیدی سهه بهخۆ، وهردهگرم و ههول ددهم له نهغجایی شیهکردنهوهی هۆنراوهکان خۆیاندا، به پهی تواناو دهرفتهی کاتی نهه باسه، نهو مهبهستانهیی سههروه، روون بهکمهوه.

۱- شیهه: زهانی زهان

شیهه زمانی زمانه، مهبهستم نهوهیه بلنیم نهگهر زمان خۆی وهک بوویهکی سهه بهخۆ سههیر بهکهن، بوویهک که توانستی ژین و بزاف و خۆ دهرپینی ههیی، بوویهک که ههست و نهستی ههیی، بوویهک که بهتوانی بهخهتی و بگری و بهتالینی، بوویهک که شایانی نازاری و له بهر نازارهکانی هاوارکا: نهوا به شیهه هاوار دهکا. شیهه دهکاته زمانی حالی خۆی.

به واتاپهکی دی: شیهه له زۆر کاتدا خۆکردی و عهفهویهتی زمان دهردههه، ههچ شپوهیدی دهرپینی تر نیه که بهتوانی و نامادهیی و سازگهری ههیی، نهو عهفهویهته ههلهزۆی و داہزۆی.

بهلام نایا زمان بوویهکی سهه بهخۆیه؟!

بهلی! ههروهکو ههموو نۆرگانیزمینک زمان له دایک دههیی و دواي له دایک بوونی هههرونی سهه بهخۆ

به دهست دینى، گهشه دهكا، پى دهكا، دهمرى، زاو زى دهكا، ئالوگنر دهكا، له پىناوى مانهويدا دهجنگى، له رهنگ و شىنوى جزواو جزودا خوى دروست دهكاتوه.

دياره سدرهخزى ههبوونى زمانيش وهك سدرهخزى ههر زىندهوهزىكى تر بهستراوتهوه به كۆمهلىك ههلومدرجى ژىندهنى باهتتبهوه.

ههروهكو چۆن گيا به مدرجى خاك و ئاوشين دهپى. خاك و ئاوى گياى زمانيش دهووهپهرى ژيانى كۆمهلايهتتبه، زه مینهى رهئجى رفاانه و ژيانى ژيارى مرؤفه.

بۆيه زمان خوى بۆته و پارىزهرى كهلتوره.

نوئنهرو دههپرى ههونى نتهوهپىيه.

رهسهئىتى كهلتوره، تايهتتى بىرو، قوولى و فراوانى ميژوو له زماندا خۆيدهردهپرى.

زمان نزيكترين نهدامه له دلئى كۆمهلا و نتهوهوه.

كه دلئى دهكهوتنه ژان، زمان دهكهوتنه ناله.

كه دلئى پر دهپى له خوړپهى هيو، زمان بهسهد گول دهپشكوى و دهپىتهباخىكى تهرو پر رهنگ و بهروو بهرامه.

ئاله و خوړپهى زمانيش: ههر زوو دهپى به شىعر: به لاواندنهويهكى ليرىكى به سۆز، به تووره بوونىكى دهروونى لهكول، به داستانىكى نهوينى نهر.

خۆ لهكاتىندا دلئى نتهوه دهكهوتنه بهر چهقوو شمشىرى داگيركهران، له كاتىندا دلئى نتهوه به بوومه لهرزى كارهساتىك لهبهريهك دهترازى، نهوسا زمان يا سهراپا گر دهگرى و دهپىته باياگووگورنىكى نهر...

يان نهوه تا لال و پال دهپى، له وزى بوومهلهرزى نايه و له نوزه دهكهوى.

ليرهدا باسى ههلهبجه دهكهين.

باسى نهو بوومهلهرزى ستمناكه دهكهين كه دلئى گيانى نتهوهپى راوهشانده.

كسهراپاى ميژوومانى لهبهريهك ههلهوشانده، كه ئىنه و ميژووى ئىنهى خسته بهردهم بهك رىيانى - هات و نههاتىكى ترسناك.

۲- ههلهبجه و شىعر

له نهدهپى كورديماندا شىعر- چ بهشىنوى فولكلورىيهوه جزواو جزوو دهولهمدند و ديزينهكهى، چ به شىنوه كلاسكىبه بالاو بهرينهكهى، چ به شىنوه تازه و مۆديرنهكهى- شونىكى ههره نيرهئدى سهرهكى ههيد. دياره تايهتتى سروشتى خاك و كۆمهلاگاو شارستانىتى كورد له لايهكهوه و تايهتتى ميژووى ژيان و پهسهئدى نهو كۆمهلاگايه له لايهكى ترهوه، هۆكارى سهرهكيبوون و هۆكارى سهرهكين له بهراردانى نيهئدىتى شىعر وهك نامرازى دههپىن و گهپانندن و راگهپانندن و تىنگهپانندن و تهنانهت پىنگهپاندىش.

ناوهپۆكى سهرهكى شىعرى كوردىش، باهته نارووكيبهكهى، خاك و مرؤفه... پىنهئدى خاك و مرؤف وهك نهوين و خۆشهوستى، يان وهك بهرگرى و بهرهنگارى، تان و پۆى نهدهبهكهمانه.

خۆشهوستى بهكهم و رۆحى مرؤفى كورد بۆ خاكهكهى بووه و ههموو جزوه خۆشهوستيهكانى تر لهم

خۆشه‌ويستيه سه‌ره‌تايي و بنچينه‌يي به بالايه‌وه‌سه‌ر هه‌له‌ده‌ن.
 خۆشه‌ويستی خاک: خۆشه‌ويستی يه سنوور يه پايانی دايکينکی ته‌زه‌لييه. که به‌يه‌ ته‌و، به‌يه‌
 سايه‌ی سۆزو ميه‌ره‌هانی و جوانی و جه‌ره‌زه‌یی ته‌و، بۆله‌کان به‌ی کهس و به‌ی مه‌هست و به‌ی ده‌ره‌تانن.
 کاره‌ساتی هه‌له‌به‌جه گه‌وره‌ترين زه‌ر بو له دلی خاک، له دلی کوردستان... له دلی نه‌ته‌وه.
 ئایا زمان به‌ چ هاوار و دادینک، به‌ چ ناله و نه‌وايه‌ک، به‌ چ چريکه‌و شريخه‌يه‌کی ده‌روونی، به‌توانی
 رازی ته‌م تازاره له راده‌به‌ده‌ره ده‌ره‌ی؟ به‌ چ شينه‌ويه‌ک و نه‌ی راسته‌قينه‌ی مه‌رگه به‌ کۆمه‌ليه‌کان،
 مه‌رگه ساواکان، مه‌رگه ژين تيدا قه‌تيس ماوه‌کان، به‌کيشی؟
 به‌ ده‌ستی به‌هيزی چ سکا‌ليه‌ک، به‌خه‌ی دنياي به‌داد به‌گری؟
 ئایا شيعری کوردی، زمانی دلی نه‌ته‌وه، ده‌ره‌قه‌تی ته‌م هه‌موو گريان و ژان و به‌هوميندی و تووپی به‌دی؟

۳- ره‌فيق سايبير <لاوکی هه‌له‌به‌جه> ته‌موزی ۹۸۸/کانوونی دوه‌می ۹۸۹

باوه‌رناکه‌م، هه‌چ شاعيرنک هه‌يه‌، هه‌ر له‌گه‌ل بیستی هه‌وانی هه‌له‌به‌جه‌دا، ده‌ستی داينه‌ته قه‌له‌می
 شيعرو هه‌زراوه‌ی بۆ هه‌له‌به‌جه هه‌له‌به‌ستی.
 تاقیکردنه‌وه‌يه‌کی وا مه‌زن و به‌هيز پنیستی به‌ ماوه‌ی هینی بوونه‌وه‌و هه‌زم کردن هه‌يه.
 نه‌گه‌رچی زمان وه‌ک هه‌ست و نه‌ست و ده‌ره‌يه‌ن، حاله‌تینکی ناماده‌یی بوونی مرۆفه، ژانی زمانیش له
 متالانانی تاقیکردنه‌وه‌يه‌کی نویدا، کردارینکی درێژ خایه‌نه: دياره ته‌مه وه‌ک مه‌سه‌له‌يه‌کی نيسبی،
 چونکه گرنگ ته‌ويه تا چ راده‌يه‌ک تاقیکردنه‌وه‌ی يان به‌ته‌ی نوی، سه‌رجه‌می هه‌ست و هه‌لوئست و بپرو
 بۆ چوون و بپروه‌وه‌ی و گه‌نجينه‌ی تاقیکردنه‌وه‌ی رابردو، ده‌هه‌روژنی و له‌گه‌ل‌ياندا خۆ لینگ ده‌دا، چ
 وه‌ک دژه‌بار و دژه‌کار، چ وه‌ک زیده‌که‌ره‌سه‌و پالپشت و هاوکار.
 به‌لام کاره‌ساتینکی وه‌ک هه‌له‌به‌جه: هه‌ر زوو ده‌ينه‌ته مه‌سه‌له. ده‌ينه‌ته مه‌سه‌له‌يه‌کی میژوویی له‌ناو
 خويندا دژی له‌بیر چوونه‌وه‌و له‌بیر بردنه‌وه‌ی مه‌حاله. مه‌ودايه‌کی وا له‌ناو دل و هۆش‌دا داگیر ده‌کا که
 چوارچينه‌يه‌کی تايبه‌تی بۆ داڕشتنی تاقیکردنه‌وه‌کان ده‌خه‌ملینن: رابردووه‌کان له‌گه‌ل ته‌و چوارچينه‌وه‌دا
 به‌راوورد ده‌بن و مانای تازه وه‌رده‌گرن، تازه و تاينده‌کان بۆ سنووری موگناتيس ته‌م چوارچينه‌يه‌ پراکیش
 ده‌بن.
 به‌ کورتی: دره‌نگ یا زوو، شيعری هه‌له‌به‌جه، سرودی هه‌له‌به‌جه، داستانی هه‌له‌به‌جه، میژوویی
 هه‌له‌به‌جه... له‌ دايک ده‌يه‌.
 کاک ره‌فيق سايبير چوار مانگينک دواي هه‌له‌به‌جه ده‌ستی به‌ هه‌زراوه‌که‌ی کردووه له‌ ماوه‌ی شه‌ش
 مانگينکا له‌و شينه‌وی ئينستايدا ته‌واوی کردووه. واته چوار مانگ موغاناتی ناوه‌وه‌و ژيان له‌گه‌ل خه‌م و
 تازاری تراژيدياکه‌دا و خه‌ست بوونه‌وه‌و قوول بوونه‌وه‌ی ته‌و موغاناته و شه‌ش مانگيش ژانه شيعر...
 به‌ره‌مه‌که: لاوکی هه‌له‌به‌جه.
 کردنه‌وه‌ی هه‌زراوه‌که‌يه: به‌سته‌يه‌که... باسی که‌سينک، مرۆفینکی کورد ده‌کا: به‌زو ناماده‌يه، ناشق و

ياخيه ، راسته قينده و نەفسانەيى يە .

كارەساتە كە هيندە گەورە و ناناسايى يە ، هيندە راست و بەرچاوو ناسايشە ، كە تەنيا بە لينكدانى نەم دوو دژانە ، بە سريالى كردنى راستى ، بە نەفسانە كردنى ناسايى ، بە گزيرنى قارەمانە كە بە قارەمانىكى خەيالى ، بە سوارە يەكى داستانى ، رومانسى ، دەكرى نەو واقبە ، نەو كارەساتە ، لە هەوائىكى مېديايى يەو بەكاتە خەم و خورپە يەكى شيعرى .

بۆيە سەير دەكەين خەرمەنە يەكى تيشك و رەنگ و بۆن و ناو دەورى مرۆڤە كەى گرتووه ... خەمەكان ، خولپاكانى ، كردارەكانى ، چارەنووسە كەى : ناسايى نين . هاو دەم و هاو زىكانى : زريان و تەم و مژ ، مانگە شو* ، گزنگ ، گزوانى ، هەور ، شيلان ، شەپۆل ، هەتار ، كەژاوهى گول/ه . هەر لە سەرنجدانى نەو وشانەو بەكارهينانيان لە شينە يەكى بەستەى خەوت پرگە بيبدار رەسە نيشى تاقىكردە نەو كەو راستگۆيى زمانى دەرپەين و نواندە كە يمان بۆ دەردە خات :

بە تەنيا جينى مەهينن

نەمشەو زريان دە بچينى

تەم و مژ دايدە پووشى

مانگە شو دە برفينى

* * *

گەرووى بە گزنگ تەركەن

زامەكانى بە شيلان

بە گزوانى دا پووشن

يان بەسەوزى دارستان

* * *

سەرى بە شەپۆلان كەن

با نەم شەو رازننى

بالانى لە هەور بگرن

پروسكەو - با - دە چينى

* * *

بە تەنيا جينى مەهينن

منداينىكى لاساره

شار بەردە باران دەكاو

مانگ دەكات بە كۆلاره . هتد .

نهم ناماده بوونه سریالیبهی سروشت بزوشتنی رووناکی و ساغی و نیستاتیکیکی روحی بهسدر شت و پروداوه ناسایی بهکاندا، مهناخی هونراوه که دیاری ده‌کارو زه‌میندی ریالیستی بابه‌ته‌که به‌هینتر و کاریگه‌تر ده‌کا. له رینگای لینگدانی بابه‌تی ماددی و ههستی، بابه‌تی و بییری، شاعیر به‌کیتیبه‌کی بابه‌تی و ده‌روونی و نیستاتیکی قول و به‌هینتر به‌ته‌واوی هونراوه‌که ده‌دا. له‌سدره‌تای شیوه‌که‌دا شاعیر <یان بابلین که‌سه میژوویی به‌که> ده‌بینین له‌مؤنزلوگیکی قولدا... که‌ره‌سه شیهریبه‌که خه‌م و خولیبای خزی و ده‌روونی قسه‌که‌ره که‌ جار جار و هک که‌سی تاک <من> م ده‌دوی و جار‌جاره‌ش له‌گه‌ل که‌سی میژوویی دا <نیمه - مان> تینکه‌ل ده‌بی.

به‌نیو کینگه‌ی خۆله‌میشا هه‌نگاو ده‌نیم
چنگی شه‌پۆل ده‌چنمه‌وه
به‌سدر بالایی نیواره‌دا
هه‌لی ده‌خه‌م.

سدرنج ده‌ده‌بین هیچ کام له‌و وینه‌و کردارانه ناسایی نین کینگه‌ی خۆله‌میش، چنگی شه‌پۆل، بالایی نیواره.

کینگه‌ی ناسایی نه‌و بالایی به‌رینایی به‌خاکه‌به‌که ده‌کیرلی و بز به‌ره‌م ناماده ده‌کری. واته‌پیشینه‌و پینشوازیبه‌که بز چاندن، پروان، گه‌شه‌کردن، ژبان و به‌ره‌م!! به‌لام خۆله‌میش نه‌غجایی دوا پرۆسه‌ی نه‌مان و قه‌ره‌بروت بوونی هه‌موو نه‌مانه‌به‌: کۆتایی کۆتایی به‌. مه‌گه‌ر تهنیا قه‌قنه‌سی نه‌فسانه‌یی دوا به‌ خۆله‌میش بوون سدر هه‌لداته‌وه نه‌گینا خۆله‌میش له‌مردنیش زیاتره، تهنانه‌ت نه‌مانی شیوه‌فیزیکیه‌که‌ی مردنیشه... لاشه‌ی مردوو دوا سورتان و نه‌مانی ده‌بی به‌خۆله‌میش: خۆله‌میش تهنیا مردن نه‌، هه‌ره‌مردنیتی مردنه.

مرۆقینک ده‌بینین به‌نیو نه‌و کینگه‌ی خۆله‌میشه‌دا هه‌نگاو ده‌نی. سریالی کردنی نهم حاله‌ته به‌هزی تینک هه‌لکیشی زیاتر و به‌دوو به‌کدا هاتنی کردار وینه‌و حاله‌ته‌کان، قولتر کراوه‌ته‌وه. جوغزی شته ناتاسایی و دژباره‌کان فراوانتر بۆته‌وه.

نهم مرۆقه له‌ناو کینگه‌ی خۆله‌میشا چی ده‌کا!
«چنگی شه‌پۆل» ده‌چننه‌وه.

شه‌پۆل بزوه‌و به‌چنگ ناگیري. نه‌و شه‌پۆله، که‌ته‌وار به‌پنجه‌وانه‌ی مردونیتی خۆله‌میشه‌که‌وه ته‌پایی و وزه‌و بزایی ژبان، له‌کوی له‌و خۆله‌میشه‌لانه‌دا سهری هه‌لدا؟

باشه‌چی له‌و شه‌پۆله ده‌کا؟

به‌سدر «بالایی نیواره» دا هه‌لی ده‌خا؟

نایا نیواره بالایی هه‌به! به‌لی نیواره له‌حاله‌تینکی زه‌مه‌نیبه‌وه کراوه‌ته بووه‌کی ههستی، خاوه‌ن بالایی.

* * *

له‌م چهند نمونه‌ سهره‌تایی یانه‌وه چهند راستیه‌کی گزنگمان نه‌ک تهنیا ده‌رباره‌ی <لاوکی هه‌له‌بچه> به‌لکو ده‌رباره‌ی ستراتیژیتی شیهر خزی بۆ ناشکرا ده‌بی. زمانی شیهر به‌مه‌تتیقی رۆژانه‌ی ژبان و

پنوهندییه ناسایی به نه‌گۆره‌کانی نینوان شته‌کان هه‌لناسه‌نگیندری. پینواندی شیعر که وتۆته ئه‌و هه‌ودا فراوانه‌ی سنوره‌وه که هه‌زاران جوهره‌ی پینوهندی ناسک و سه‌پرو نا ناسایی له جیهانی خه‌یال و هه‌ست و هۆشی مرۆفدا، ده‌کری به‌شینوه‌یه‌کی نیستاتیکی یان فله‌سه‌فی پینکه‌وه کۆبکرتته‌وه و مه‌نتیق و یاسای خویان به‌ده‌ست بێتن و هه‌م واقیع و هه‌م جیهانی روحی مرۆف ده‌وله‌مه‌ندتر بکه‌ن. خه‌ون په‌کینکه‌ له‌و میکانیزمانه‌ی مینشک به‌شینوه‌یه‌کی ئۆتۆماتیکی بۆ ده‌ره‌پینی ئه‌و توانسته‌ هه‌ستیبه، زه‌پینیبه، عه‌نتیکه‌یه، به‌کاری ده‌هینی... به‌لام له‌کاتینکا ده‌شی له‌ خه‌ونا شته‌ پینکه‌وه کۆکراوه‌کان (نه‌گه‌رچی به‌هیچ جزو له‌ مه‌نتیق یه‌ به‌ری نین) پچه‌ر پچه‌ر بوون و هه‌رمۆنیه‌کی دیارو زانراویان تینا نه‌بی، ئه‌وا له‌ شیعردا که کردارینکی هۆشمه‌ندانیه، شته‌کان و ونه‌کان و کرداره‌کان، یه‌ به‌ پینی توانستی زمانه‌وانی و ده‌سرویشتی هونه‌ری شاعیر، به‌ره‌و نواندن و گه‌یاندنی مه‌به‌ست و په‌یامینکی دیاریکراو، شته‌ک ده‌درین.

په‌یامی شاعیر له‌ لاوکی هه‌له‌به‌جده‌ نه‌مانه‌یه:

- ۱- ده‌ره‌پینی حالته‌ی مرۆفینکی کورد له‌ کاتی تاسان و گریان و هه‌ژاندا له‌به‌رده‌م کاره‌ساتی هه‌له‌به‌جه.
- ۲- نواندنی نا‌ناسایی و سه‌رووی حالته‌ی عاده‌تی سه‌ختی کاره‌ساته‌که.
- ۳- ده‌ره‌پینی هه‌ست و هه‌لۆنست و لێکدانه‌وه‌ی ده‌روونی و بیر خۆی بۆ ئه‌و کاره‌ساته: واته‌ دانانی له‌ چوارچینه‌یه‌کی سایکۆلۆژی / میژوویی / نایدۆلۆژیدا.

جگه‌له‌ ته‌کنیکی سریالی کردن به‌ کۆکردنه‌وه‌ی بابه‌تی هه‌ستی و زه‌پینی به‌یه‌که‌وه، شاعیر وه‌سفی ناسایی و گێزانه‌وه‌و بانگ‌کردن «موخاته‌به» و هینمای میژوویی به‌کار ده‌هینی. سه‌رکه‌وتنی شاعیر له‌ گونجاندنی ئه‌و ته‌کنیکانه‌ی به‌یه‌که‌وه له‌وه‌ دایه‌ هه‌موویان له‌ناو به‌هیزی په‌سه‌نی «بیری و زمانی» کارتینکردنی وێژدانی و ده‌روونی کاره‌ساته‌که‌دا جۆش دراون.

که‌ره‌سه‌ی پینک هینانی تاقیکردنه‌وه‌ شیعریه‌که‌ چوار شتن:

- أ- تاقیکردنه‌وه‌ی راسته‌و خۆی نزیک‌ی شاعیر وه‌ک پینشمه‌رگه‌به‌ک له‌ ناوچه‌ رزگارکراوه‌کانی کوردستاندا وه‌ک مرۆف و نووسه‌ریکی کوردیش.
- ب- توانستی هینانه‌ پینش چاو زه‌پینی کردن له‌سه‌ر بنچینه‌و پینشینه‌ی ئه‌و تاقیکردنه‌وه‌وه.
- ج- میژوو - ده‌رس و رووداوی هه‌میشه‌ دوو پاته‌ بۆوه.

د- بیرکردنه‌وه‌و هوشیاری نایدۆلۆژی ده‌ریاره‌ی جه‌وه‌هرو جه‌مه‌سه‌رو رنۆزی رووداوه‌کان.

خه‌ست بوونه‌وه‌و ته‌قینه‌وه‌ی شیهری ئه‌وه‌که‌ره‌سه‌ نه‌زمونیانه‌ له‌ کاتینکی شیهری و شونگه‌یه‌کی شیهریدا ده‌ست یه‌ ده‌کا. کاته‌ شیهریه‌که‌ شه‌وه‌و شوننه‌ شیهریه‌که‌ بناره. «زه‌مینه‌که» شه‌وه‌ تادی ره‌شتر و تاریکتر و سامناکتر و خۆیناوی‌تر و مه‌رگاوی‌تر ده‌بی، لافاوی‌تر ده‌بی. بناره‌که‌ش تاوی ته‌نگتر و ته‌نگتر ده‌بیشه‌وه. پر ده‌بی له‌ بۆنی خۆین و مانده‌وتی و مه‌رگ و ژه‌هر. ژه‌هر. ژه‌هر.

له‌ نینوانی شه‌و بنارا: تاقه‌ تروسکه‌یه‌ک بوونی ئه‌وینکی ئایدیالییه، ئه‌ونک، ئه‌وینک، په‌نابه‌کی یۆتۆپایی، دالده‌یه‌کی دووره‌ ده‌ست!...

نه‌مشه‌و ته‌مه‌ن له‌نیو خۆلا داگیرساوه

ته‌مه‌ن چرای به‌ریارانه، نه‌مادی به‌رده‌م لافاوه.

نه‌مشه‌و ده‌لینی له‌ نیو رۆحا

رووباری « خاپوور » ههلساره .
زریانی « قه‌ندیل » راساره .
ئەمشەو دەلنی هەموو جەللادانی میژوو
شمشیریان لە رووی زوحمنا هەلکێشارە .

< ۱۸ : ۷ >

* * *

ئەم بناره
هێشتا بزنی خوونی لی‌دی .
هێشتا رووبار رەنگی برینی پۆشیوه ...
خوی بەسەر‌اب و تینۆتی دا‌پۆشیوه .

< ۱۵ : ۷ >

* * *

ئەم بناره
تادی‌تەسک دە‌بێتەوه !
ئەمشەو چەند تەرمی ترمان چاند ؟
چەند پەلە هەورنکی سەر‌کەشمان
لە ئاسو را
بەرەو بنار تەل کردەوه ؟
چەند سروود و لوتکەو
خەونمان داگیرساند ؟

< ۲۱-۲۲ : ۷ >

ئەم بناره تادی‌تەسک دە‌بێتەوه :

لە نینوانی شەوی بێ کۆتایی و بناری هەمیشە تەسک پەوه‌دا ، تا‌قه تروسکە‌پە‌ک بوونی ئەونکی
نایدیال‌بێد ، ئەونک ، ئەونینک ، پەنایەکی یۆتۆبیایی ، دال‌دە‌پە‌کی روحی دووره دە‌ست : که موع‌جیزە‌ی
ژیانەوه دە‌پە‌خشی :

شەو رەت دە‌بێ و گۆزان‌پە‌کە‌م تە‌واو نابێ
شەو رەت دە‌بێ و گە‌رووم بە هە‌تاو تە‌ر نابێ .
لە نینوانی تینۆتی و بیرە‌وه‌ریدا دادە‌گیرسێم .
گیانە هە‌موو رینگایە‌کان
لە لە‌پی دە‌ستە‌کانتە‌وه سەر هە‌ل‌دە‌دە‌ن .
لە‌سەر لە‌پی دە‌ستە‌کانت شە‌هیدە‌کان
لە‌نۆی لە‌ دا‌پە‌ک دە‌پنە‌وه
شە‌هیدە‌کان لە‌ سە‌نگە‌ری دە‌ستە‌کانتان

سەر له نوی شهید ده‌بنهوه!

نهم چوارچنوه زه‌ینیبه‌ی تاقیکردنه‌وه‌که‌ی شاعیر: ته‌سک بوونه‌وه‌ی بناره‌که، زفر بوونی ژماره‌ی شهیده‌کان، خه‌ست بوونه‌وه‌ی قورسایی شه‌و، هه‌لسانی رووباری خاپوور و زریانی قه‌ندیل له‌ رزحا، راست بوونه‌وه‌ی جه‌للاده‌کانی میژوو- تا شمشیره‌کانیان به‌خه‌نه‌ ناو رۆحی که‌سه‌ هیژوویده‌که‌وه، هه‌موو نه‌مانه‌ ئاکامی پینگه‌یشتووی کولینی کاری کاره‌ساته‌ گه‌وره‌که‌ن: هه‌له‌به‌جده‌ی شه‌هید. دیاره‌ وه‌ک پینتر نیشانمان‌دا که‌ره‌سه‌ی تاقیکردنه‌وه‌ی راسته‌وخۆی پیشمه‌رگایه‌تی شاعیر به‌دی ده‌که‌ین، شه‌هید بوونی تاکه‌ تاکه‌ پشمه‌رگه‌ له‌م بنار و نه‌و بنار، بۆردومان، ویرانکاری... به‌لام وه‌لامنه‌وه‌ی به‌هیزی رۆحی و شیعری له‌و کاته‌دایه‌ که‌ ژه‌هر: ده‌بیشه‌ پزیکه‌ی میژووی داگیر کردن و کوشتن و به‌دوونان و چه‌وساندنه‌وه. هه‌موو بیره‌وه‌ریه‌کان له‌و حاله‌دا به‌ک ده‌گرن و بلیسه‌ ده‌ستین. وه‌سف کردنی تاوانه‌ ژه‌هریه‌که‌و ئاکامه‌کانی له‌ ڕووی واقع و ده‌روونی نایدۆلۆژیبه‌وه‌ به‌هیزترین به‌شی ناوه‌ڕۆکی هه‌نراوه‌ پینک دیتن.

که‌ژاوه‌یه‌ک بۆ نهم کترچه‌ له‌ تریفه‌ی خۆل سازه‌که‌م

پروسکه‌یه‌ک

نهم خاکه‌ سووته‌ مه‌رۆیه‌ ته‌ر ده‌کات و

خه‌و له‌ چاری

ته‌رمه‌ بێ نازه‌کان ده‌دزی!

چ هه‌نگاوتانیکه‌ سه‌خته‌؟!!

چ هه‌لدنیر و وه‌رچه‌رخانیکه‌ میژوویده‌؟

بناره‌کان ڕووه‌و هه‌وراز هه‌لمان ده‌گرن،

هه‌وراز به‌ره‌و سنوور و

تینونتی و

مه‌نفا!

تا له‌ سنوور ئاوا ده‌بین

ته‌نیا چه‌په‌ری زریانه‌!

ده‌نگدانه‌وه‌ی بێ ده‌نگیبه‌

ئاوازی ناگر بارانه‌

لوورده‌ی گورگه‌

نسنی داله‌

به‌وشه‌وه‌ی ته‌نکه‌ ته‌می نیوان به‌قین و گومانه‌.

تا له‌ سنوور ئاوا ده‌بین

بۆشایی به‌و

بۆشایی به‌و

بۆشایی!

تا له‌ سنوور ئاوا ده‌بین بۆنی گازی ژه‌هراویبه‌و

ژه‌هراویبه‌و

ژه‌هراوی!
 نه دارستانی نه‌مشهو سدرم راده‌ژنی.
 نه پروسکه
 نه گولله‌یدک به خزیم ده‌گری.
 نه لوتکه!
 به‌نینو کینلگهی ژیلهمزدا به‌رهو لات دیم
 پنیبه‌کانم له دوام نایدن
 سدر به هدر ده‌وه‌ن و به‌ردو گیایه‌یک ده‌کدم
 ژه‌هراویبه.
 باوه‌ش به هدر هازهو لاوکینکنا ده‌کدم
 ژه‌هراویبه.
 په‌نا بز هدر دزستی ده‌بدم
 په‌ل بز هدر شه‌پزولینکی ناشنا دریز ده‌کدم
 ژه‌هراویبه
 بزنی بارانی به‌هار و
 تافگه و
 باله فره‌ی باننده و
 سه‌گوه‌رو
 ماچی لیاوانان
 ژه‌هراوین و ژه‌هراوین و ژه‌هراوین!
 نیگای سه‌رو چه‌په‌ساومان
 داد‌په‌روه‌ری و
 قاسپی که‌وو
 جالجانزکه و
 کوردایه‌تی و
 په‌ره‌سینلکه و
 نزار هاواری خنکاومان
 ژه‌هراوین و ژه‌هراوین و ژه‌هراوین!

ندم تراژیدیا گشت گره، ندم ژه‌هره دنیا گیره بی‌تامانه: لای شاعیر وه‌چه‌رخانینکی میژوویی به که
 له‌به‌ر بلنسه‌ی گزینکی سوتینه‌ردا بی‌ره‌وه‌ریبه‌کان، باه‌ردوه‌کان و تاینده‌کان، ده‌خاته‌وو... له‌مانه‌وه
 مه‌ودای تاقی‌کردنه‌وه‌ی هه‌له‌به‌جه فراوان ده‌بی‌زو چهند لیکدانه‌وه‌و دووریه‌کی بی‌ری و ده‌روونی
 ده‌گرنه‌خزی:

۱- درختی کارساته که وهک میژوو، وهک دوویار بوونهوی میژووی داگیرکهران

له پرویاری میژوو دهدهم
سنگم ده بیته گزیره پان
قوله کانم ده بن به تنگه ده ریه ندی
بۆ له شکری داگیرکهران...

ئهو داگیرکهرانه کین؟ ئهوانه تازه نین. رهوشت و رهفتارشیان تازه نیه. ئهوانه بهره می کرداری داگیرکردنه کهن. چهنده ها سه ده به نه گزراون و وهک خویان هاونه وه. بهره وامی داگیرکردنه کهن... لهو کاته وه بۆ زه کات و نوژ و که نیزه بردن به سه ر کوردستان گهران تا نیستا.

وریابه گیانه خویانن

بهره ریست و

شهره خورو

چه که ره قو

به دووه کانن.

به ونده می مشکمی نیو جوان لهم ناوه تهراتین ده کهن

خویانن... به لئی خویانن

دیسان بۆ نوژوو

زه کات و

کچ رفاندن

خرپورنده وه...

مدلا بانگدان

وهک گه له گورکی ده م به خونین ها توونه وه

خویانن

به لئی خویانن

له سوراخی رهوشتی دفرایاندا

له سوراخی رهوشتی مدزات کراویاندا

په لجه ده خنده نیو ده م و گیرفانی مردووه کانه وه

به چنگه خۆل

چاوانی نوقمی نیو ترس و

چاوانی پر له پرسیاریان... داده پوشتن.

خویانن... ته و او خویانن

چهند سه ده به نه گزراون، وهک خویانن

وهک خویانن

وهک خویانن.

داگیر کهران بدنیه هاواردا روت دهبن
 پهلایانه!
 له گرده کهای نهویدرهوه، له نیو گهردا ناوا دهبن.
 پهلایانه! له دوای خویان « وه کو سهدان سال له مدهوهر »
 شوین پزستال و
 پهلای خوله میشی و تال و
 بزگه نیوی هه ناسه پان
 بزگه نیوی میزو روح و ناره قه پان
 جی ده هیلن!
 هیلنجم دی!
 قاچه کانم هه لم ناگرن
 چ هه وابه کی بزگه نه!
 میزوویه کی چند سوزانی و چند چلکنه!!

* * *

۲- ده رختنی بی ده سلاتی و رووتی و که ساسی و تهنیایی و بینکسی کورد له و تراژیدیا مه زندی
 شهید بوونی شارنک و قه لاچوکردنی هه زاران به گازی ژه هراوی: له مدهوه ده سنیشان کردنی رهوشتی بی
 رهوشتانهی سهردهم و بی شهرمی و بی ناپرووی به نار دۆستانی کورد.

فرزکه کان له ناکاو دین
 رووتین خومان به گژ و گیوا
 زهرده گه لاو به نازاره داده پوشین.
 فرزکه کان له ناکاو دین
 رووتین خومان به تاسمان و
 دارستان و
 له پی ده ستمان
 داده پوشین...
 چنگی شه پزل ده چینه وه،
 ده بیکه بین به ده مامک و ره شمال.
 تاو نرنک هه لده کولین و
 که چی رووتین،
 رووتین خومان به ساچمه و هه وری ژه هراوی داده پوشین.
 هیشتا رووتین!!

بروتین!!

بروتین!!

نیمه چندند بروتین له بدردهم توفانی گازی ژه هراوی و

بی رهوشی نیم چدرخدا!!

نیمه چندند تهنیاین له پرسدی

نیم شاروچکه شهیده!!

نیمه چندند تهنیاین له شینا!

چندند تهنیاین له شایی خونین و

کهرنه قالی سهرپرینا!!

۳- شاعیر سدرنجی نموه ددها که چون لهشی ژنان و رووی کزیره و منالان، لهسهر تله فزیون و لهسهر پهردهی روزه نامده و گوژاره کانی جیهاندا دهرکهوتن و بوونه سیمای رهوشت و رهفتاری نیم سدردهمه، شاعیر دیسانهوه رهوشت بهرزی کورد و بی رهوشی زر برایان و دوستان، دهرده پری و دهلی: نیمه کارینک نه پور که نیمه وستیبینمان و بمانهوی مدرگی خومان بکهینه پینوهی دادپهروهی و رهوشت و نینوه تدهویی و مانی گه لان...

لیمان بیورن براینه!

نهمانده ویست زامه کاتمان بکهینه بدر

نیم گه لارنزان و چه مه

نهمانده ویست پهلای سدر سنگی ژنان و

زهرده خندهی مدیووی رووی منالانمان

بینه سیمای نیم سدردهمه.

بیورن... لیمان بیورن.

« نینوهش نهی زر براکان »

نهمانده ویست له نینو سه گوهرو جهنگه لا

مدرگی خومان له پال لوتکه دا هه لکه بن و،

وه کو گزنگ، بیکهینه بدر گوله گهنم... بیکهینه بدر ناوارهیی و

داره بدن و

کینلگه و شهونم

بیورن. گیانه. بیورن

ناماندهوی مدرگی له تاکاوی خومان

بکهین به پینوهی ویزدان

به پینوهی دادپهروهی و رهوشت و

نینو تدهویی و

برایدتی و
به پیوه‌ری مافی گه‌لان.

۴- پینداچوونه‌وی راپردووو- له‌بهردهم سهختی کاره‌سات و ناهومبندی و نازاری ناکامه‌کدی و بیکه‌سی و رووتی و تهنیایی و خه‌به‌وونی رینبازو ده‌ریاز، شاعیر به‌ه‌سره‌ت و گومان و نیمچه‌په‌شمانی و داخه‌وه‌ریزه‌وی داستانه‌ تراژیدی‌که‌ به‌سهر ده‌کاته‌وه‌وه‌ له‌عاست بی‌ته‌نجامی و بی‌هومبندی خه‌باتی درین‌وخایدن و مەرگ‌په‌زیندا، دوش‌داده‌مینتی و په‌روشه‌کی‌قول‌په‌نه‌وه‌ی‌خوی-نه‌وه‌ی‌بی‌ناینده‌وه‌سهره‌ریزه‌ده‌رده‌پری:

چهند سه‌ده‌به‌خرین‌ده‌چینین؟

ته‌می‌میژوو

خوئی‌سهر‌روخساری‌ناسو‌ده‌سپه‌نه‌وه‌وه

تاو‌نیرو‌روویار‌ده‌کینلین

چهند سه‌ده‌به‌نه‌مامی‌مه‌حال‌ده‌دزیرین

که‌چی‌هینشتا‌تینوون‌وه‌ک‌ناو

به‌خو‌ناموون:‌ویندی‌مینگه‌لی‌هه‌نیراو.

ته‌ماوون:‌چه‌شنی‌دارستان

ته‌نیابین:‌وه‌ک‌قه‌وانی‌سوار

چهند سه‌ده‌به‌تینوون‌وه‌ک‌ناو...‌تینوون‌وه‌ک‌ناو.

* * *

ته‌م‌بناره

هینشتا‌هونی‌مه‌رگی‌لی‌دی!

به‌روه‌بنار‌نه‌ده‌هاتم

به‌لام‌لوتکه

وه‌ک‌دیره‌خه‌ونینکی‌لا‌سار

وه‌ک‌ما‌چه‌گرو‌جادو‌و‌گه‌ر،

هه‌لی‌گرتم...

به‌شه‌واره‌ی‌بارانه‌تیشک‌و‌نه‌ینسی

گومرای‌گردد...

* * *

زریاتینکی ناوهخت هات
 بهسەر تاوئرو پروباردا چهمایهوه ،
 تینهه بالایی وهرزه کاتمان له لاوک گرت
 چرای نهوه بهکی ونلمان
 به نیو تونیلی زریانا بهری کرد
 نهوه بهکی بهی تاینده و سهره رو هووین
 له نیو خۆل و
 پاشکۆی زیل و
 ناوارهیی و
 ده سرنو... چارمان هه لیتنا ،
 بهرخۆلهی بهردهم چهقو هووین
 نهوه بهکی بهی تاینده و سهره رۆ هووین
 سهره رۆ هووین .

5- له بهره و کۆتایی شیعره که دا له گهڵ هندی هوونهوهی تاقیکردنهوه دهروونی و بیریه که ، له
 نهنجامی دهسته و بهخه هوونی راستیه مهرگارییه دل و هژی دا په لۆسه ره کان و نهنجامی ناچاری ره شینی و
 گومان و پدشیمانی و به خۆ و به میژوو دا چوونهوه ، شاعیر هه لۆسته بهک و راماتینکی فهلسه فیانه
 ده کا : ده بهوی نهینیه کان پشکنی و سنووری بۆ گومان «ه کهی بدۆزیتهوه :

نهینیه کان ده پشکنم
 تا له نیوان حهقیقت و چاره کانتا
 سنووری بۆ ته گومانه بدۆزیهوه
 تا تالاکم ، لهسەر که لاره کان هه لکهم ،
 گهردی سده کان لهسەر رۆح...
 شوینه واری داگیر کهران لهسەر کانی و
 زهرده خهته و
 باران و
 گیار
 لهسەر بهنجهره ی ژوره کهم بهسهرهوه .
 نهینیه کان ده پشکنم
 تا داستانی تهم داستانه
 یان تاوانی تهم تاوانه
 بۆ نهوه کهم بهنوسمهوه .

بهلام شاعیر لهم پشکنینه شدا له سه لماندنهوهی حهقیقته زهق و رهق و تاسینه ره که بهولاره هیچ

ئەنجامىنىكى دەسگىر ناھىي. كوژرانى ئىمەو پەونى سىنگى ژنەكائمان و زەردەخەندى ھەپپىوى مەنالىكائمان بە
سىماو بەلگەى بىي رەوشتى سەردەمەكەمان، پەوت پەون و تەنبايمان لە پرسەو گريان و تازارماندا : ...
رستەكان دووبارە دەپنەوہ :

ئەوا ديسان، زامەكائمان كەردەوہ بەر
ئەم گەلاريزان و چەمە
پەلەى سەر سىنگى ژنان و
زەردەخەندى تەزىوى رەوى مەنالىكائمان
پەونە سىماى ئەم سەردەمە .
ئەوا ديسان لە نىر سەگەرەو جەنگەل
جوانە مەرگيمان ھەل دەكەين
وہ كوگزينگ
دەيكەينە بەر گولە گەنم
دەيكەينە بەر ناوارەى و
دارەبەن و كىنگە و... شەونم
ئىمە چەند رەوتەين لە بەردەم توفانى گازی ژەھراوى و
بىي رەوشتى ئەم چەرخەدا!
ئىمە چەند تەنبايمان لە پرسەى
ئەم شارزچكە شەھىدەدا.

ئىستا شاعىر گەشتە شىعەرىكەى ئەواو كەرد... كوردستانى شەھىد پەرە لە مەرگ و وىزانى: مەنالىكەان،
ژنەكان، لاوہكان، لە نامىزى مەرگى لە ناكارا كەوتوون. تەبىارەكانى داگىر كەران گەرانەوہ. دەنگى
دەسپىژ و بۆنى خونى و گاز و جانەوہران نايبە.

ئەوہى بە نەمرى لە مېشك و وىژدانى كورداو لەسەر لاپەرەى بىي رەوشتى ئەم چەرخەدا ھەتا ھەتايە
تۆمار كراوہ، وىنەى باوكان و دايبكانى كورده، كە لە لەھزەى مەرگا، پەر بە ھاوارى ژيان و خۆشەويستى،
نامىزى مەزقەپەرەرانەيان لە كۆرپە ساواكانيان داوہو دەيانەوى بە گيان و رۆھى خۇيان ئەوان، پاكى و
بىنگەردى، ئەوان پەاريزن و مەردنجان لى دوورخەنەوہ. بەلام ھەپھات ئەم تاوانە دايبى نايبە شاعىر ئەم
دەپنە بەم لاي لايبە، لاواندەوہ بە سۆزە نەمر دەكاو كۆتايى بە لاوكەكەى دىنى:

بەنو كۆرپە شىرئەكەم!
چى تر دەنگى دەسپىژو فرۆكە نايبە...
بەنو رۆجە شەكەتەكەم!
بۆنى گاز و خونى و جانەوہران نايبە
بەنو بە خاك
بە رەوتىتەيم

به مهرگی خنوم و
 تینونتیم.
 ندم سووتانه سدره تایه
 بنوو به پهلکه زینریندو
 به نیرگنز و
 جهمه دانی و
 لاوکه سووره و
 به نامیزی داگیرساوم... داتده پزشم...
 ندم تاوانه دوایی نایه.
 بنوو کوزیه سالاره کم
 ندم تاوانه سدره تایه
 بنوو روجه شده که ته کم
 ندم سووتانه دوایی نایه
 بنوو
 جگه رگزشه کم
 بنوو...

دواي تاوانک حده پسان و هینم بونوهوی ولاتی مهرگ، هینمی گزپستان دواي ناشتن، هینمی پروبار
 دواي نیشتهوی توفان، هینم بونوهوی دل دواي سووتان، له چاره روانی سووتانینکی ترا، دواي نهمه
 < کوزیه که > ده بیتهوه به مرزفه نه فسانهیی به / میژوویی به که ی سدره تای لاوکه که :

سواره چ شوره سواری
 نه سپی هه تاو زین ده کات
 به لاوک و تیشک و ماچ
 سدر زه مین به رین ده کات
 ناشتینکی لاساره بروسکه و با ده چینین
 به تنیا جینی مه هیلن مانگه شه و ده پرفینین.

۱- شیکو بیتکس : ژهر

ژهر: به پرسبارنگ ده ست پین ده کا، کورتهی تنگ و چه نهمه و حده پسان و سدرسامیه
 میژوویی به که یه!

ندم تراژیدیا به که ی کزتابی دی؟
 ندم کاروانی فرمینک و شیونه به ره و کوی ده چی! نایا وه زینکی دی له دواي نهم وه زنی گرو

دو کله وه هه بده ؟ له کونیه ؟

دوای نهم پرسیاره شاعیر پرووده کاته مانگی مارت: به مانگی فهرهاد کوژی نار ده با. مانگی که هه صوو خدم و خه فتهت و زوخاوی سال له سی و به ک روزه که بده پهنگ ده خونه وه. مانگی که هاوده می بایه قوش و په پوه. به روو بوومه که ی خوله میشه.

مانگی شووم: هیلته ی داری زب ولاتی و

هه وای کویر هاوده می و

خوله میش به روو بووم

مانگی شووم

مانگی شووم

مانگی شووم!!

شاعیر به شینوه بده کی کاریگه رو سدر که وتوو حالته ی نه فسی « ده روونی » خزی وه ک ناواره بده کی دوره ولات، له رینگای ونه ی « هیلته ی داری زب ولاتی و... هه وای کویر هاوده می ده » ده به پوه.

* * *

له م سدره تا تبعا به خش و ره نگر نزه وه، شبرکز ده چینه سدر پاسی کاره ساته شوومه که خزی. زنجیره ی وه سف و کارتینکردن و تواندن و لیکدانه وه و گوازتنه وه « واته گوازتنه وه له پروداوه که: هه له بجه بز میژوی دوای هه له بجه » به م جزوه به.

أ- شاعیر وه سفی کاتی پینش پروداوه که به نز دیری شبعری شش به گه بی / ۱۲ به گه بی ده کا: له و نز دیره ده له رینگای ونه ی پروناکی به له دره وشانه وه و پشکووتنی ژبان و جوانی، خزی شی سدره تار بوو کینی بواله ته کان ده رده به ی. به شینوه بده کی ناسک به لام به هیزو کاریگه ر پینوه ندی نینوان خاک و مرزف، کوردستان که لته و ره که ی، جوانی و زمانی ده به پینی جوانیه که که شاعیری کورد، له رینگای به ستنه وه ی نهم سدره تا به هاریبه وه به قز و ریشی « مدوله ی » به وه ده رده به ی:

سدره تای گزنگ بوو، سدره تای پشکووتن

کینوه کان له قز و ریشی « مدوله ی »

تاجیکیان بز چنیم، کرده سدر به رینم.

بوو کینی به هار بوو

بوو کینی گزوانی

بوو کینی هه صروشت.

ب- وه سفی کاره ساته که خزی: شاعیر زوز به له نا کاوی له م وه سفه به هاریبه وه باز ده داته سدر

وهسفی پرووداره که: گوازتنهوه که سهره تای تری نیه، ههموو شتی له ناکاوا بهو پهری خبرایی پرو
دهدار
تهوار دهی. گرمه پیک و بزینک و سهر بون و مردنی ههموو شتیک. لال بوونی خواو لار بوونهوهی
لهشی میژوویدک. تمهش ههمووی له رنگای شهش دیزی ناسایی دا ده پردراوه.

ندهنده و له پردا، گرمه پیک، دووکه لئی
ندهنده و بوونیک و کپ بوونی
ندهنده و ههموو شت بوون به بهرد
ندهنده و خوا لال پرو
ندهنده و میژوویدک لار بزوه له سهر دهم
کهوته سهر زه مینی شه هیلیم!

ج- کارتینکردنی کاره ساته که له سهر مرؤفی کورد له دوو شیوه دا ده بینی:
۱- شیوهی ههستی راسته و خز: واته لهوی بوون، وهستانی راسته و خز بهرامبهر نهو دیمهندی سهره وهو
بینینی ههموو پرووداره که: شاعیر نهوه دینبته پش چاو لهو له حزه دا لهوی بی و چاوت بهرید کاره ساته که.
نم هه لوسته له رنگای پرسبار و وه لأمینکا ده خاته پرو؟ نایا ده توانی، ده ویزی، زاتی نهوت ههیه
سهیری نهو دیمه نه بکهی!

نه ویزی! له بهر دهم نم تهرمی « خه زانی هی خزه دا
بهوستی و سهیری که بیت!!
چاوی توش وه ک چاوی « کاکه لاس » نامه بی!!
نه ویزی له بهر دهم نم تهرمی شاره دا
بهوستی و سهیری که بیت!!
وه کو نهو رهق ناهن بالای توش?
نه ویزی ته ماشای میژوو که بیت
کهوتی و چاوی زهق؟ نه ویزی!!
زات ته کهی باوهشی پیدا که بیت!!
دیمه نه که نه ونده جهرگ بهر که وه لأمه که نه وید: نه...
ته له رزم، ته له رزم، ته له رزم
ناتوانم بهروانمه نهو نووره شه هیده
که له سهر ته و نلی مهولهوی که وتوووه
دوو چاوی کزچینکی بی وادهم تی نه بری!
ته له رزم، ته له رزم
من بووم له رزهی خاک گرتومی و
وه کو حال، عهشقی نهو نه مگری!

بۇ بەرزكردنەۋەي تراژىدىپاكە لە حالەتتىكى ماددى ناسايى بەۋە بۇ حالەتتىكى رۇخى سىريالى. شاعىر سەركە وتوانە دىسانەۋە پىۋەندى نىۋان خاك و مرۇف و توراڭ/ى لە رىنگاى بەكار بوردى « لاس و خەزال » و « مەۋلەۋى » دەپ رەپە. شەھىد بونى شار لە وىنەي زەينى/رۇخى شەھىد بونى نور و پروناكى لە سەر تەۋىلى مەۋلەۋىدا نواندراۋە، ئەو نورو شەھىد بۇۋە بەلام نەمردوۋە، بەلكر قەتەس بۇۋە چاۋى كۆچى بىۋادە ئەپەرتتە تەماشاكەران! بە واتاپەكى دى شاعىر دېمەندەكە دەپىنى، ئەو نورو شەھىد بە چاۋى رۇخ « بە تواناى خستتە پىش چاۋ <تصور>ى زەينى » دەپىنى بەلام ھەست دەكا ناتوانى راستەوخۇ، جەستەبى، بەرامبەرى بۇستى:

۲- دوۋەمىان شىۋەي پىرەۋە راندەنە- واتە ھەلگرتى پروداۋەكان، ژاندەكان، مردنەكان لە بىرو تۇمارى دل و ژياندا. لىزەدا شاعىر ھەست دەكا ھەلگرتى، تۇماركردى، تەنانەت ناشتنى ئەو ھەموو ژان و ھاۋار و مەرگە: مەھالئىكە بەرەۋ پروى بۇتەۋەۋ دەرەقەتى ناىە.

نەم ھەموو كۆستانە لە كۆى دانىم؟
 گلۇلەي نەم ھەموو ژانانە لە چىدا ھەلگرم؟!
 پىلپەي نەم ھەموو فرمىسكە
 گەردانەي نەم ھەموو ھەنىسكە
 بە چىدا ھەلواسم؟

.....

سەركە نەم ھەموو بارانە كوژراۋە.

نەم ھەموو شەپۇلە خنكاۋە.

نەم ھەموو ئەستىرە پۇاۋە

لە كوندە بىنىزىم؟

لىزەدا جارىكى تر سەرنجىتان بۇ بەكارھىنانى زمانى شىعەرى رادەكىشىم... دەكرى نەم مەبەستانەي شاعىر بە زمانىكى رۇژانەي ناسايى دەپرەرى و بوۋىرى: خەم و ئازار و ژان و فرمىسكى كورد ئەۋەندە زۇر بۇۋە لە وزە ناىە... بەلام بۇ بەرزكردنەۋەي زمان و لەگەل زمانىشدا ھەست و نەست و وىژدانى خونەر بۇ ناستى گرنگى و نا ناسايى بوون و مېژوۋىسى بونى پروداۋەكەۋ، نەمردنى پروداۋەكەۋ ماناۋ مەبەستە مېژوۋىسى بەكانى لە بوخچەبەكى نىستاتىكى/وىژدانى ئال و والادا، شاعىر پشت بە وىنەي شىعەرى و نىقاعى دەنگى دەبەستى. فرمىسك و ھەنىسك دەبە پىلپەي فرمىسك و گەردانەي ھەنىسك، شەھىدەكانىش قوربانىبەكانىش ھەموو شتىك و دياردەبەكى خاك و سروشتيان گرتۇتەۋە: باران: « كە خۇى ژبانە » كوژراۋە، شەپۇل « كە خۇى ھىزو بزاڭى نازادىبە » خنكىتراۋە، ئەستىرە درەۋشاۋەكانىش، كە لە ژمارە ناىەن، پۇاۋن. تەنانەت شاعىر، سەرى شاعىر، خۇشى لەم قەسابخانەبە دەريازى نەبۇۋە:

چ خوابهك دهست دینی و نهم سهره برهوهم ههنگری و
بهیخاته كوشیدهوه، رهگ به رهگ، خونین به خونین،
ژی به ژی، بیدوینی؟

۴- لینگدانهوی کارهساتهكه

شاعیر کارهساتهكه له چند گۆشه و لایه نینگه ره لینگ ده داتهوه و دهیخاته نار ناودانه میژوویی بهكه و
رۆحی سهرده مهكهوه.

۱- گۆشه یهكهم: کارهساتهكه چۆن وهك کردار، وهك توانستی شهنجامدانی نهو کرداره.
بهدی هات: به ژهر، تاعونی هوا، داگیركهرهكان، دیوهكان، به نهوتی كوردستان، توانیان دۆزهخ بۆ
كورد خۆی دروست كهن.

دیوهكان نه مجاره یهش خۆرنکی دایکمیان له بار بردا
دیوهكان نه مجاره له فرگی هه ههوهو دنیاوه
له فرگی نهوتده... له فرگی سنگهوه
فرین و هاتن و بارانی
دۆزهخیان بهسهدا بارانم!
هاتن و تاعونی ههوايان بهردابه ئاسمان
ههناسهی سینه میان کلبل دا
به ژهر سراخیان دا
دیوهكان، دیوهكان
دیوهكان!

۲- گۆشه ی دوهم: كه ناوه پۆك تیمی سهرهکی شیعره كه به: ناوردانه وه به بۆ پینش ژهر، بۆ پینش
بارانی مه رگ و كوشتنی خاک و بهراورد کردنی له گهله ئیستادا: ئیستای كوردستانی به ژهر خنکینراو.
كوردستانی میژوو كوژراوو نهوهی دیل و بهخسیر کراو. شاعیر له وینهی شیریی یهكجار رهسهن و جوان
بههیزدا له لایه كهوه نازایهتی و جهه به زهیی و نازادی په رستی كورد ده رده بهرێ كه خۆی تفهنگه كهی و
شاخ و دارو به رده كهی له هیچ هه لومهر جینكدا، چۆکیان بۆ مردن دانه داوه و سهری نازادیان دانه توانده...
بهلام له هیچ كاتینكیشا كوردستانی به رگری و به رهنگاری و كوردی گیان له دهست و خاک و سهرهستی
په رست، هه بندهی نه مه رز دیل و شكسته و ژیر دهسته و زه لیل نه بووه.

گۆرستانی نهم میژووه
دارستانی به رده کیلی، بیهشی فرمیسك و ههناسهی
قدت نه مه بنده چر نه بووه!
به دریژی نازار و به پانایی ده ریه ده ری و

به ندهستوری چهوسانهوهو به قولایی نانویندی
 قدهت ندهونده ندم نهخشدهیه
 ندم سیما پدراگهندهیه
 چاوی کزو جدستهی ناوا سرنهپوره!
 ندم مدلانه قدهت ندهونده
 بالی ناسمانیان ندهکراوه
 ندم ندهسپانه قدهت ندهونده
 کورژنیان زیندان ندهکراوه.
 ندم بهردانه قدهت ندهونده
 پینی ندهاریان پیا ندهتراوه.
 بهلام بهر لهوه، بهر له ژهر:
 تا ههوا ندهپوره پوره به کینلگهی ژههراوی ناسمانم
 هدهتا نده ندهچوره پوره هدهناسهی پیندهشت و چیاوه
 هدهتا که دپورهکان ناسمانی کیمیایی
 خوزنیان رانهگواست بز سدر من
 هدهناسهی خنکاومیان ندهدایوره به « بهغدا »
 تا سدری خوزنیان بز ندهکرد به کارگه.
 تفهنگی تاکه بال، سدنگری به پینوه وهستاوم
 نازایی ندم خورننه بی کدهسم
 هدهموره روز لهو چیاوه دژلهدا
 وهک چهقهله مردنیان راوه دهنا!

* * *

ری ندهپوره، پرد ندهپوره، دهس ندهپوره، کون ندهپوره
 نه فریشتهو نه پدیری و نه شاهورامزداو
 نه خوراکانی کون و تازه هیچیان ندهپورن
 هدر خوم و خوم
 خوم دار و خوم و بهرد
 خوم و ژان و خوشهویستیم.
 ندهپوایه هدر سیری لوتکدهم
 له کینلای ندم زامانه هدهکنیشایه
 بهردم ووتی:
 من نامدهوی به چیچکانهوه وردم کدهن!

تاوم ئدیوت:
من ناصهوی به نووستوی سهرم بېرن!
بالداره کانم ئدیان وت:
نامانهوی به هدلکورماوی راومان کهنا!
چدکه کانیشم ئدیان وت:
ئیمدهش نامانهوی سهر بدهو خوار بژین.

* * *

خوین شایه قه ، نان شایه قه:
سەنگەرە کەم لە پینش خۆمدا شەهید ئه‌بوو
رام نەئە کرد .
تقەنگە کەم ، مەتارە کەم ، لە پینش خۆمدا
لە تینۆرتیدا ئەخنیکا
رام نەئە کرد .
نانە وردهی بن گیرفانم لە پینش خۆمدا
لە برسانا ئەمردن و رام نە ئە کرد!

ئەم نەبەردی و ئازایەتی و خۆگرتنە ئەفسانەیی بەی کورد ، بە تەنیایی و بی‌پەنایی ، ناخەری بە داگیرکەرانی سەلمانە کە سەر کوتکردنی کورد مەحاله و سەرکەوتنی کورد <دره‌نگ یا زوو> بەرەهەمیکی حەقی خەباتە درێژخایەنە نە پساوە کە بەتیی... شیرکۆز دیسانەوه ئه‌و پەییوەندییە ناوێژوو کراوانە: سەرکەوتنی زۆر لێکراو بەسەر زۆرداردا ، سەرکەوتنی قیমে بەسەر چەقۆدا ، سەرکەوتنی گەردن بەسەر سینارەدا... هتد. لە وێنە ی جوان و پر لە هیزی دەرپرین و سەلماندن ، دەنۆنتی:

قیمه‌کیشی سەر ئەم لەشە هەرکە زانی
من خەریکم ئەو کول ئەکەم!
سینارە کەم کاتی زانی
من خەریکم ئەبەخنیکنیم!
پێوه‌ندە کەم کاتی زانی
من خەریکم ئەو حەپس کەم!
جەللادە کەم وەختی زانی:
زام لە دوا ی زام
سەنگەر لە دوا ی سەنگەر وەکو
لاسکی لاو ، لاو ، خێرا خێرا بالا ئەکەم

دلۆپ، دلۆپ وه کو تیزاب دا ندهم و کونی ندهم
هوم به گرو بست له دوای بست
به ناو له شیا ندهمهوه .

وهختی زانیی
شه قام شه قام، کولان کولان و مال به مال،
هوم به گلۆپ

هوم به چهتر و، هوم به گهنم و
هوم به بینشکه و
شیری منال!

نهوسا نیشتر ههواى ژه هراوی قدرز کرد

له عه مباری دپوه کاندنا

ناسمانی پینش چل سانیکی

« هیروشیما » ی کهری و... بار کرد

نه فهدس... نه فهدس

له سهر سهرم

به ره نلای کرد،

خه زانی بهرد

خه زانی ناو

خه زانی گیام... ده ستیان پی کرد!!

* * *

۳- گۆشه ی سینهم: شاعیر له و مه بهسته راده مینی داخوا هیچ شتی یز وه ستاندنی نه و کاره ساته ده کرا؟ وه لامه که به نه به: به رامبه ر گازی کیمیایی هه موو هینزک، ته ناندت هینی خودا وه تده و پینقه مبه رانیش، بی هوده بو:

نه گهر هه موو خوا وه نده کان

به خزیان و باو به زان و خوریانده

به نه سپی بالداریانده

له به یانی نه و روزه دا

له « شیخ وه سانان » به ونایه

چون زورانیان له گهل ههواى زهره دا نه گرت؟

نه گهر هه موو پینقه مبه ران

پینشه رگهی نیمه به ونایه

له به یانی تهو رژه دا
له هله بجهو « گهلی بازی » دا بوونایه
چی یان نه کرد !!

تهوسا شاعیر لا له لاه ده کاتهوه داخو له ناوخودا ره گهزی خراب و زیان به خشی هه بووه ؟ وه لآمه که ی
تهوه به : بی گومان .

قه دی تهو دارگوزنه پیره ی خاکم
لق و پدلی ، گه لای چری
به بی کرم و پواز نه بن ؟
نهم ده غل و دانی میژووه
ده شتی نهم له شه تینوه
به رگی به ری نهم شاخانه
چون بی کولله و بن موزانه و خوره نه بن !!

به لآم شاعیر تهوه ده سه لینی که کهسانی خراب « کرم و پواز موزانه و خوره و کولله و مارو میرو
چه قه ل » له چه م و ده غلی میژووی هه موو دنیا دا هه بوون و ژماره یان زفرتر نه بووی که متر نه بووه .

تهو کرمه هاوولاتیانده !
تهو کولله هاو زمانانه !
تهو چه قه ل هاوره گزو هاو خونانه
له داری تری دنیا دا
له ده غلی میژووی دنیا دا
له چه می خونتی دنیا دا
به ژماره
له کرمی دار گوزنه که ی من
له کولله ی ده غلی میژووی من
له چه قه لی ناو چه می من
زیاتر بوو بن ، که متر نه بوون !

۴- گوشه ی چواره م: لیکدانه وه ی هه لونیستی جیهانه به رامبه ر کاره ساته که . نهم لیکدانه وه به ی شاعیر
له سه ر دوو بنچینه دامه زراوه .

۵- تینگه یشتنکی هوشمندانه له راستی رژی سهرده مه که مان و دیوی تهو دیوی قسه و گوفتار و
پرزیا گنده کان ، شاعیر له رینگای ده رپرتنکی هونه ری سهرکه و تووه وه تهوه ده سه لینی که به رژه وه ند

ئابووری هه موو شتیکه ، نهوانه ی ده ست و بازووی پارو و نهوتیان هه یه ده توانن هه رچی له خه یالدا یه بیکه ن و هه موو پنهوانه یه کی ره وشتی و نینسانی به خه نه ژنر پنهو . هه ر هه یه یه سا پرته شینخه کانی دوورگه ی عه ره ب ده توانن سمیلنی شیرنی هه موو دنیا هه خویان به گرن! شاعیر له کۆتایی باسی نهم مه به سته دا وه سفی عه نتیکه ی له م چه شته گه یاندۆته لوتکه ده ره یه ن

گه ر گه یرفانی نهوتت هه یه

گه ر گه یرفانی گازه ت هه یه

یا به رچ به ن

یا مشک

با کرم به ن

وه ک سا پرته شینخه کانی دوورگه ی عه ره ب

نه توانی سمیلنی شیرنی هه موو دنیا هه خوت به کری

گه ر گه یرفانی نهوتت هه یه

گه ر گه یرفانی گازه ت هه یه

له جینی خۆته وه نه توانی ده س به ریت و

له سه ر ئالای ره ژاوا وه

نه ستیره داگری و به یگری ا

گه ر گه یرفانی نهوتت هه یه

گه ر گه یرفانی گازه ت هه یه

نه توانی قورگی « ماو » به کری

به یکه نینی « کاسترۆ » به کری

ده ست و په نجهدی « به تران » به کری

هه ردوو مه مکی « تاجه ر » به کری ا

ب- به نچه نه ی دووه می تینگه یشتنی شاعیر له ره چی سه رده م ته جروه ی رابردووی کورد خۆیه تی که هه می شه به ته مه دانی تاقه یکردنه وه ی تازه تره ن چه کی کوشنده ی ره ژاوا ره ژاوه لآت، هه ر له شیرو شمشره وه تا مینکی به ست و به ک و سوخو و به مبه ی ناپالم و فسفوری و « عه نقودی » و ژه هر:

نه وینی ئه مه و سه ره سته ی

سه ری ئه مه و نهم به رده انه

نیه وان ئه مه و نهم ژانانه

په به رده ندیمان له گه ل هه ورا

خۆزگه مان له گه ل بارانا

هاتو چه زمان له گه ل هه موو نازارنکی نیو جیهانا

له زووه وه كهوتوونه پری
 له زووه وه ندم میژووه رانه هینن
 له زووه وه سنگی نینه و سدری سونگی بدهک نه ناسن
 گولله توپ و کاسدی سدرمان
 پدتی سینداره و گهر دتمان بدهک نه ناسن
 له میکی بیست و بدهک وه زور بهر زتر
 شه هیدانمان حدزبان به فهرنی گیانی
 بهر و نازادی کردووه
 له بزمبای فسفر بیهوه
 ندم نه ستیره ی پریشانه
 بهر ده وام دهره ووشینه وه
 له بزمبای « عنقودی » بیهوه
 ندم خاکه هدر هینشو و هینشو شه هید نه گری
 له بزمبای ناپالمه وه ندم عه شقه هدر قوولم نه کا .
 ناوی تازم لی دهر دینی

.....

ندم زه مینه بالونیکه و لای دینو سیهر بازه کان
 ندم دینوانه
 گیرفانیان قبیله نما به
 قبیله نما نه گهرین و وهر نه چدر خین
 له هدر کوی بن پرو نه کهنه قبیله ی خزیان
 پرو نه کهنه بانق و بازار
 چاو نه برنه چاوی زپرو
 دهس نه خنده ملی دینارا!
 قبیله نما پروی له کوی بن داد له وی به .
 مان له وی به ... چاره نووسی عهردو تاسمان هدر له وی به
 با نه و داده له سدر کورسی نیسکی میژووم دانیشته بی .
 با نه و مافه به ره سسی خزی کله له سدری هدر گرتی
 با نه و بانقه سدر و چاوه کدی خوننی من بی ...

۵- گوشه ی روانین یان مه بهست له شیرکز له کاره ساتی هه لبعه وه به دهستی دینی: تینه پرکردنه بز
 میژوی دوا ی هه لبعه ، بز وهر گرتی نه نجامینک، پهن دینک، سهره تای چاره سدر بدهک، له و هه مو
 کوزیه وری و نوشتیانه ی راپردوو، له پوهی سهردهم، له تینگه یشتنی نوی میژوو .
 شاعیر ده گاته نه و تاکامدی که نینه ناگری چاوه پرانی خوداو نه فسانه بین، ناتوانین هه روا کات به سدر

بدرین و برین و برینهوه، بگرین و بگرینهوه، یان له چاوه پروانی کفن و داره مهیتا بژین، ناتوانین له نار
تهشکهوتی گریاندا به دیار تهرمی خزمانهوه هدلتروشکینین؟

ندی چار؟

شاعیر وا پیشنیاز دهکا که دووباره بوونهوهی نهو ههموو تراژیدیابه، نهو ههموو نوشتیانه، نهو
ههموو ههله کوشندانهی میژووومان نیشانهی نهوهیه که توانای لینه فیزووقمان نهپروه، نه ماتوانیوه بیر
بکدینهوهو به دواي چاره سدری نویدا بگهزین، به کورتی که رهنگ لهس و دلمان له کاردا بوو بن و
نهرکی خویان نهنجام دابی، بهلام سهرمان: نه، توانستی بیرکردنهوهو لیکدانهوهو عدقلاندغان: نه. سدر
وهک نهخشه کیشان و بهجی هینان، وهک سدر کردایهتی و راهری، گهنبوهو پنیوستی به توور هلدان و
گوزین ههیه:

سهرمان، سهرمان، سهرمان، سهرمان!
نهبی نهم سدره گهنبوه، لهخزمان دورو بخرهینهوه
ببگوزین و سدرنکی نویی له جی دانینین
نهبی خیرا نهم قوزیه رزیوهی سهرمان فری بدهین
چبتر کهلکی بهکار هیناننی نهماوه.
نا نهم کاله که تهپیوه
نهبی ههتا دهستان تهگات تووری ههلههین
چبتر سوودی تیا نهماوه.
نهبی نهم سدره، نهم گلنوبه سووتاره داگرین و
وای فری دهین، له دوایدا
ورده شووشه کانی نهچن، بهپنی منداله کاتماندا!
نهبی نهم سدره بگوزین
نهبی هه و خوزیشان بگوزین
سدرنکی نویی له جی دانینین.

سه رنج؟

۱- هزراوه که ی کاک ره قیق ساپیر «لاوکی ههله بهجه» له شیوهی نامیلکه به کدا له سالی ۱۹۸۹دا بلوکراره تهوه < ۴۷ >
لاپه ره به <

هزراوه که ی کاک شیرکو بیکهس «ژهر» دوا هزراوه ی بهرگی به کهس «دهوانی شیرکو بیکهس» ه. که له سالی ۱۹۹۰دا له
سوید بلوکراره تهوه <لاپه ره: ۹۷۱-۹۷۲>.

۲- نهم لیکزلیتهوه به بهشینکه له پرژه به کی فراوان بز لیکزلیتهوهی ههموو نهو هزراوه ی شاعیرانی کورد دهه یاره ی ههله بهجه
ووتوو یانه. بهزه تکا ده کهم نهوانهی هزراوه یان بز ههله بهجه نووسوهو تا ئیستا بلوکیان نه کردو تهوه بهم ناو نیشانه بزمی بنین:

P. O. BOX 963
LODON SW 8 3 DN که مال میراوده لی

په يامنيړتان له هغه بجه وه

د هغه سعيد حسن

کارکردی جہنگ له سهر هغه بجه له دوو لایه نوره به زه قی دهر که وتیوو، له لایه که وه هدژاری و گوشت و پرو باریکی ته وار دژواری کومه لایه تی له گدل خویدا هینا هو، له لایه کی دیبه وه کانیاری قینی لوانی گه باندیوه لیواری قونای ته قاندته وه.

له کاتیکدا به شیکي زوری خه لکی هغه بجه، سدرخوشی باده یی خیله کیی و تایه فقه گه ری بوون، رژیم نهو هغه زرنه تی له دست نه دار، نهو پرژوهی له میژ سال هو له بهرنامه یدا هو جینه جینی کرد، هر رژه ی چند گوندیکی تاگادار ده کردو پاشان به که لبه ی شوغل و ته قه مهنی خاپوری ده کردن و دانیش توانی دینه کانیس ده بوونه پوسی ناو گیشه لووکه ی ناواری و دهره ده ری. ده ورو به ری هغه بجه په نجیا گوندیکی لی ما هو، بینه گه له بامزک و عه بابه یلی، هیچ دینه کی دی له چاره نووسی لیلی راگوزان رزگاری نه هو. دواتر عه بابه یلینش بهر بوومه له رزه ی راگوزان کهوت و خه لکه که ی به گره ی ناواری هغه لپروکان.

رژیم گه لی مدهستی پوخلی له دوو تونی نهو راگوزانه دا حه شار دابو، وه ک بهرینی ناو له پارتیزانی ماسی، بی ده رامهت کردنی گوندنشینه کان و پال پنه ناتیان به ره و ریزی چه کداریانی سهره ده ولت، خرکردنه وه ی خه لکی به مدهستی کونترول کردنیان به شینوه ی کی تاسان، تینکدانی بنکه و جینی پشوری سهریازی هغه اتوو...

هغه نوستی خه لکی گونده کان به رامبه ر راگوزان، سهره تا کهوتنه شونین مهلا و قورثانه که ی هو، بهر

نومیندهی پارانهوه دلی بهردی نهفسر ندرم بکات و له راگوزان قوتاریان بی، که ده یانزانی نهفسر تنیا نامیزنکی گچکه یه و هر جینه جی کردنی لهسره، هه ناسه ی قولیان هه لده کیشاو چاره پروانی پر بوونی جامی نارامی خویان ده کرد و ملیان بز راگوزان که چ ده کرد.

ده لنین له یه کینک له گونده کان سه گینک نه بهردی به کی که م ویندی تومار کردوه و نهوه ی ههزار پاته کردو تهوه که سه گ به پراستی گیانله بهرنکی وه فاداره. کاتی خه لکی دینه که دور ده خرینته وه و شوئل دهست به خاپور کردن ده کا، سه گینک له خانوئیکنا ماوه ته وه، هر که په لاماری شوئل ده بینی، ده وه پری و هیزش ده با و که لبه له که وچکی زه به لاهی شوئل گیر ده کار بوار نادا، شوئل خانووه که ی خاپور بکات.

ته فسه ریک که چاوی له م له رووداوه ده بی، چه که له سه گ دینیه سه ر پی، سه گ له هیرشی خوی ناکه وی، ده ستریژیک به سه ریدا ده کا، بسی سوود ده بی، چه ند فیشه کیکی تری پیوه ده نی که له نزیکه وه له زه وی ده دن، سه گ هر په لامار ده دات و نالای به رگری بلند را ده گریت و ده بیته کیوی وره و چوک به شوقل و له شکر و تفه نگ داده دات. ده لنین ته فسه ره که بواری نه داوه ته و خانووه ی ته و سه گه داکوکی لیکردوه،

کاول بکری راگوزانی گونده کان نه ک هر ترسینکی مدزنی خستبوه دلی دانیشتوانی شاره سنوریه کانه وه، به لکو خه لکی شاری سله میانش زنده قیان له راگوزان چوو بوو.

خه لکی گونده کانی ده ورویه ری هه لبه جبه، هانایان بز هه لبه جبه هینا بوو، راگوزانی نه و گونده، له گه لی رووه وه له سه ر هه لبه جبه کاریگه رتیه کی به رچاوی دانابوو، چری دانیشتوان پوی کرده هه وراز، ته نگرچه لهدی خانوویه ره سه ری هه لندا، خه لکه راگوزانراوه که زوره یان بوونه فروشیاری گه پزک و ده ستگیز، وای لی هات ژماره ی فروشیار له که یار زیاتر بوو.

په تای بینکاریه کی کوشنده بلاز بووه وه، کاروانی ماندووی نه و بینکارانه له هه واری چه کداره خینله کیبه کاندنا بارگه و بنه ی خست. گه لیک له وانه ی سه وزه فروشی گه پزک بوون، له سه ره وه ی عه ره بانه که یاندا سه وزه له ژیره وه ییش چه کی خزیان پی بوو.

قوپی کوزیره وه ریه که رژو له دوا ی رژو خه ستر ده بووه، هه ژاران هه ژار ترو ده وله مه ندانیش ده وله مه ندتر ده بوون. خه لکی مام ناوه ندی وه ک نه وانه ی که چه دووکانیکیان هه بوو، له به یانییه وه تا نیواری هر به خه لکیاندا ده پروانی و چرای بازاریان کزو خاموش بیوو، هیندی هیندی به ره و خانه ی هه ژاران ملیان ده نا. خه لکی چونکه چاره پروانی راگوزان بوون، بینجگه له خواره مه نی، بازار ی هه موو که لوپه لینی تر چرایه کی فوو لیکراو بوو.

ده لنین هه لبه جبه راده گوزری، بزمار ی نه م هه واله به دلی سه راپای هه لبه جبه کیبه کاندنا داکوترا، نه م هه واله گا بهردی بوو ده ویاچه ی ژیانی شاری شله قانده بوو. هه رکه سه ی رژوئیکی بز راگوزان دهست نیشان ده کرد، پروت له هر کوی بنایه باس هر باسی راگوزان بوو، هه ندی گوند نشینه کانیان تاوانبار ده کرد، چونکه دزی راگوزان رانه پهری بوون و به گز رژندا نه چوو بوونه وه. که سانیکی تر ده یانگوت: له بووده له بی چه کداره خینله کیبه کانه رژنم بیر له راگوزانی هه لبه جبه ده کاته وه. یان ده گوترا: هه لبه جبه بنکه ی بیرو باوه ری نایینییه و رژنم به «قوم» ی ده زانی و لینی توقیوه. هه بوون وای بز ده چون هه لبه جبه بزته هه واری رژو شوگاری پیشمه رگه و له خولگه ی کونترولی رژنم ده چوو، بزیه رای ده گوزری.

هدیشبون پنیان واپو دهولت له ترسی نهوهی نهک چهکداره خپلهکیبهکان بدهنه شاخ، ههلهبجه راناگوزی.

موتهکی ترسهکه رۇږ به رۇږ پتر دهستی له گهردنی شار گبر دهکردو خهلکی بیزار تر دهپوون و له لیواری ههلهچوون نزیکتر دهپوونهوه.

لایهنهکانی شاخ [به پینچهوانه‌ی رهفتاری دیرینیانهوه، که لهکاتی ههوره گرمی غزه‌بی جهماوره‌دا رۇږی دژه بروسکه‌یان ده‌بینی] لهو کومه رۇشنه‌دا کهوتنه مه‌لهو ده‌یانویست خهلکی رۇږی زووتر دژی رۇږم راپه‌ری، داس و چهکوشیبه‌کان له بواری هاندانی خه‌لکیدا، له لایه‌نه‌کانی دی چالاکتر پوون.

شهوی ۱۳/۱۲ی نیاری ۱۹۸۷ له بلنگزی مزگوته‌کانه‌وه بانگه‌وازی راپه‌رین ههلهبجه‌ی هه‌ژاند، بۇ سبه‌ینی هر له سععات ههشتی به‌یانیه‌وه جهماوره به ده‌نگ بانگه‌وازه‌که‌وه چوو.

راپه‌رین له گه‌ره‌کی کانی ناشقانه‌وه دهستی پینکرد و شالوی گرکانی جهماوره‌ی ههلهچوو پووی کرده ناوه‌ندی ههلهبجه و له‌ونوه به‌ره‌و کانیبه‌قولکه <*> به‌ری کهوت، هه‌نگاو به هه‌نگاو راپه‌رینه‌که فراوانتر و ده‌نگی راپه‌ریوه‌کان زولانتر و ووره‌ی جهماوره بلن‌دتر ده‌پوهوه.

خه‌لکه راپه‌ریوه‌که بۇ نه‌وه‌ی نه‌ناسرنه‌وه ده‌مامکیان کردپوو، نافرته‌تان شه‌روالیان له پی کردپوو. خه‌لی راپه‌ریوو داوایان ده‌کرد گوند نشینه‌کان بۇ زندی خزیان بگه‌رینه‌وه، هاواریان ده‌کرد: به‌عسیبه‌کان دوژمنانن، سهربازان برامانن.

سهرتا که‌ژاوه‌ی راپه‌رینه‌که پی زبان هه‌نگاوی ده‌ناو ده‌نگی دلیری راپه‌ریوان ده‌گه‌بشته هه‌موو کروچه‌و گۆشه‌یه‌کی شار. رۇږم له‌به‌رده‌م لاقاری قینی خه‌لکیدا ده‌سته‌وسان و گهردن که‌چ پوو، ته‌نانه‌ت چه‌کداره خپله‌کیبه‌کانیش کومه‌کی راپه‌ریوه‌کانیان ده‌کردو پاریزگاری راپه‌رینه‌که‌یان ده‌کرد. پریشکی راپه‌رینی ههلهبجه هر نه‌و رۇږه گه‌بشته سپروان و خه‌لکی نه‌ویش به هاوکاری چه‌کداره خپله‌کیبه‌کان ده‌ستیان به‌سهر شاروچکه‌که‌دا گرت.

تانک و زری پۇش گه‌بشته شوننه گرنه‌گه‌کانی شه‌قامه گشتیبه‌کانی ههلهبجه، سهربازان به خه‌لکیان ده‌گوت: نیمه‌ فرمانی کوشتنی نیوه‌مان پینه، نکایه شه‌قامه گشتیبه‌کان چول بکن و بچنه‌وه گه‌ره‌که‌کان. جهماوره که ههستی کرد له‌شکر به کرده‌وه دژی راپه‌رینه‌که نیبه بالای ووره‌ی پتر هه‌لکشا و راپه‌رینه‌که‌یش مه‌زنتر پوو. نه‌مه نه‌و رۇږه پوو، که خه‌لکی له میژ پوو خه‌ویان پینه ده‌بینی. سهرسه‌ختترین ده‌زگای سهرکوتکهری رۇږم، سوپا، له‌به‌رده‌م وره‌ی بالا که‌له‌گه‌تی جهماوره‌دا له کورته بنه‌یه‌ک زیاتر نه‌پوو.

له نا‌کاو ده‌ست ریز تینکه‌ل به هاواری نه‌به‌ردانه‌ی خه‌لکه‌که پوو. له‌شکرو چه‌کداره خپله‌کیبه‌کان کهوتنه ته‌قه‌کردن، که‌س نه‌یزانی به فیشه‌کی کام لا «مه‌ریوان» شه‌هید پوو. خوینی رۇږای مه‌ریوانی لاو ده‌روونی پر له قینی شورشگیزانه‌ی خه‌لکه‌که‌ی پتر هینایه کول. راپه‌ریوه‌کان ته‌رمی پیروزی نه‌و شه‌هیده‌یان خسته سهرشانیان و به‌ره‌و کانی ناشقان بردیان و له ویشه‌وه هینایانه‌وه به‌ره‌و کانیبه‌قولکه.

کاترمیر یانزه‌ی پینش نیوه‌رؤ پوو چه‌ندین کزپتر له ناسمانی ههلهبجه‌دا پیدای پوون و کهوتنه بزمباران کردنی گه‌ره‌کی کانی ناشقان. رۇږم له‌سهر زوی شکستی خواردپوو، له ناسماندا خوی باده‌دا، نه‌مه هر

< * > کانی ناشقان و کانیبه‌قولکه نه‌م په‌رو نه‌و په‌ری شار کهوتوون.

خهسلهتی به عسه، بۇ خەلکی بىن چەکی راپەرېوی سەر شەقامى شارى ژىر دەسلەتلى خۇى فرۇكەى جەنگى دەنېرنتە ئاسمان.

لە ئەنجامى رۇكىت بارانى كۆپتەرەكانەو، چەند كەسنىك شەھىد بوون و چەندى دېكەش ئەنگاوتە، خەلكە راپەرېوگەبىش ھىدى ھىدى بلاۋەيان لىنكرد. شەپكە زۇر نا ھاوتا بوو، لەشكرىكى پەر چەكى دېرندە، جەماوهرىكى كەمى سىنگ قەلغان.

ھەلەبجە گەردى ترسى لى نىشت، سەربازانى رۇنم پەو كۆللە بوون و بەناو دەغلى كوچە و شەقامەكاندا بلاۋبوونەو، شالۋى گرتن دەستى پىنكرد. لەشكرى بەعسى بىن جىاوازى ھەركەسنىكى بەردەست بىكەوتاپە دەپگرت، ژمارەى گىراوان لە دوو سەد نىزىك بوو، ئەمەبىشيان ئاكارىكى تىر تايبەت بە بەعسه، خۆبىندنگاى نامادەبى كچانى بۇ كۆرندە بەندىخانە. ئەوانەى كۆپتەر بىرىندارى كۆرەبوون، لە نەخۇشخانە دەرھىتران و پەوانەى چارەنووسىكى بىز كران، بەشنىكىان كە دواتر چارەنووسىان ئاشكرا بوو، لە سەررو گۆندى بامۆكەو زىندە بە چال كرا بوون.

ھەر ھەمان رۇژ، رۇژى راپەرېنە مېژووبىدەكە ۱۳ى ئادارى ۱۹۸۷، رۇنم خەلكى گەپەكى كانى ئاشقانى وەدەرنا و بە تى تىن تى كەوتە تەقاندنەو ھى بىكەى سەرھەلدىانى راپەرېنەكە. خاپوور كۆردى كانى ئاشقان ھەقتەبەكى خاياتد، پەر لە نېو ھى دانىشترانى كانى ئاشقان بوو و ئىران ھەلەتەن، بەشنىك لە خەلكى گەپەكەكانى دىش ھەمان بىيان گرتە بەر. رۇنم لە ئاسمانەو بە كۆپتەر جارى دا: خەلكىنە ھەلەبجە راناگۆنۇزى ئارام بگرن. بەشى لە پىاۋە ئايىنبىبەكانى شار لە ترسى تۆلەى رۇنم دواى خەلكى كانى ئاشقان كەوتن.

ئەگەرچى راپەرېنەكە بە شىبەبەكى تراژىدى كۆتايى ھات، بەلام زەبىرىكى بەھىزى سەرھەلەندە گورچىكى رۇنم، دوا بەدواى ھەلچوونى جەماوهرى چاۋنەترسى ھەلەبجە، زىچىرەبەك راپەرېنى دى لە شارەكانى تىر كوردستان بووى دا، رۇنم ھىندەى زانى دەرپاى جەماوهرى قەلادزەو رانبەو دوكان و سەبىد سادق و كۆبەو شەقلاۋە... لە شەقامەكاندا شەپۆل دەدەن. دەزگا سەركۆتتەرەكانى رۇنم و ھا تۆقى بوون، بىلندگۆى مژگەوتەكانى سلەيمانى و ھەولبىريان چىبەو، نەو ك بانگەوازى راپەرېن بەر گۆنى ئەو دوو شارەش بىكەوى.

ئەگەرچى لايدەنەكان، بەتايبەتى داس و چەكوشبەكان رۇلىان لە سەرھەلدىانى راپەرېنەكەدا ھەبوو، بەلام لە راستىدا ھىچ لايدەننىك خۆلقىندەرى راپەرېنەكە نەبوو، ئەسپە شىتى سەركەشى جەماوهر دەست پىشخەرى كۆر و گالىبىسكەى لايدەنەكانى بە دواى خۇبىدا بەكېش كۆر.

چەند ھەفتەبەك بەسەر راپەرېنەكەدا تىپەپى بوو، پىاوانى مېرى خەلكىيان كۆكۆدەو ھەگفت و بەلىنى شىرىنىان دەبەخىشەو، پارىزگارى سلېمانى لە سەردانىكدا بۇ ھەلەبجە گوتى: « ھەلەبجە بەكېنەكە لەو شارانەى قورىانىبەكى زۆرى داو، ھەر بۇبە سەرۆك بە چاۋىكى تايبەتەبەو سەرنجى دەدات » ھاۋولائىبەك سەبارەت چارەنووسى بىرىندارە گىراۋەكان پىسارى لە پارىزگار كۆرەبوو، ئەو ھىش گوتىبووى بەم زووانە بەردەبىن، دواى ئەم وەلامە ساختەبە لە ترسى رىزىنەى پىسارى خەلكەكە ھەلەتەبوو. رۇنم بۇ ھىمن كۆرندەو ھى خەلكەكە بىرىك لەو بەلىئانەى داۋونى بەجىنى گەياندن.

لە ھەموو كۆپو كۆبۇونەو ھەكەدا قەس كۆردن لەسەر راپەرېنەكە بەشى شىرى پىندەپرا. راپەرېن كانىبە كۆبۇرەى بەھرى شىعەرى چەندىن كەسى بووزانەو، سرود و گۆرانى بۇ گوترا. بارى شار بووى كۆرە

تارامی، جدهماور خویان بهسدرکهوتوو دهزانی و شانازیان به پوژی هلمهتهکهوه دهکرد، بهلام کانی ناشقان برینکی نهر بو، له جهستهی هلهبجهدا، هرچی قوریانی بوو نو گهبره که دابووی، هر له شهید و بریندارو ناوارهوه تا خاپوور بوون.

کانی ناشقان نو دهقهره دیرنه دلگیره هلهبجه، لهگورستانیکی بهرین دهچوو، دهلین ههپوه خانووهکهی لهبهر نهوهی پدرو دووره دهست بوو نهروخینراوه، له سونگی کرده ناموسیدار بو بهشداری کردنی خمی گهورهی گهبرهکهکه، خوی به پووختاندنی داوه.

هر کارهساته ناشنای ههمیشهیی نم مهلبنده، لهناو کارهساتی خاپوور کردنی کانی ناشقاندا، دوو ناشقی تازه بووک و زاوا خوراکی نههنگی کارهساتیکی دی بوون.

پیاوانی رژنم روزه تی نین تی یان بلاو دهکردهوهو پینکهوهیان دهبهستن و هرچهند خانوویدکیان بهجارنک، به دهست پیندا نانیک تهخت دهکرد، تازه بووک و زاوایدک به نومیدی مالی سپی که له مالی خزیاندا بز پوژی رهشیان ههنگرتبوو، خویان دهکهنهوه به مالدا، هر نهوان دهگهنهوه ناله بلند دهبیتهوهو بووک له خوننی خزیدا شهلاک دهیی و دهمری، زاوایش هیشتا به پشت شکاوبیهوه ههتاسه دهدا.

هلهبجه جگه لهوهی وهک هر شارنکی تری نم جیهانه ژمارهی دانیشتوانی به شیوهیهکی سروشتی بوو له ههراز بوو، سهریاری نهوهیش نیشتهجی بوونی بهشینکی زوری گوند نشینه راگونیزواوهکان تیندا ژمارهی دانیشتوانی شارهکهی به جوری تهقاندبووهوه، به پینی سهر ژمیرهکهی سالی ۱۹۸۷ خزی له سهو دههزار کهس دابوو.

یاخی بوون له سهریازی، دیاردهیهک بوو، سهرایای کوردستان و عیراتی گرتبووهوه، بهلام له هیچ شاری بهو بدر چاوبیهی هلهبجه نهبوو. میژوو سهلماندوبهتی جهنگ بوورنهوهی بیرو شیوازو دیارده کزن و سهردهم بهسدر چووکهانه، هلهبجه لهم هوارهیشدا، له ههموو شارنکی تری زینتر پی برا بوو، بزوتنهوهو بیرو باوهپی ناپینی له هیچ شاری نهوهندهی هلهبجه به هیز نهبوو. لیرهدا ناتوانم بهرینهوهه یاسی پینشمهرگی راستهقینه نهک مارانه ماموستای هیژا عهبدول خالق معرووف نهکه، که دوی نهوهی ساکارهکهی «نافرهت له سایهی کوردهواریدا» بلاوکردهوه، مهلاکانی هلهبجهو سلیمان و ههولیر چندین وتاری نویزی ههپینیان دژی تهرخان کردو کهلله رهقانه کهوتنه بهدناو کردنی، تا له نهنجامی نوو تینکوشانه نا پیروزهدا، له ههولیر لهبهر دهرگای مالهکهی خزیدا درایه بدر ریژنهی گولله.

کورد گالیلوی نهپوه، بهلام عهبدول خالق معرووفی ههبوو، بویه مهلاو بهعسی، مزگهوت و مونهززه* له تارماییکهی که بهسدر سهریانهوه گیتی دهخوارد، به جوری زهندهقیان چوو بوو، ههردوو لایان له دژی نوو هاوکاریان کردو کهوتنه یهک سنهگری نابروومهندانهوه!

زینتر بینی تی دهچی مهلاکان عهبدول خالقیان نهکوشتی و تاوانهکه به دهستی چهپهلی بهعس نهنجام درایی، بهلام نهوان پینگی کوشتنهکیان تهخت کرد. نوو سهیدا هیژایه هیچی نهکرد بوو، جگه لهوهی لهبهر رۆشنایی دهقه ناپینیبهکان و رهفتاری سهرکردهکانی نیسلامدا، تیروانین و ههلوئستی بزوتنهوهی نیسلامی سهبارت به نافرهت نیشان دابوو.

کسبهکهی هاواری «أنا الحق» ی سهردهم و عهبدول خالق خویشی ههللاجی قوناغهکه بوو. بینگومان

* > بهارهگای ریخزوی بهعس.

خهباتی بی وینهی نهو کهله پیاوه کم وینهیه ده بیته هونئی چندین چیرۆک و شیعر و شانۆ نامه .
ههله بجه لهه دواییه دا وای لی هاتبوو ، به یانی به کبان دوکانداری ده رابه کهی ههله دا بووه وه ، بیئی بووی
نامه یه کی هه ره شهی کوشتنی بۆ دانراوه ، تنیا له بهر نه وهی وینهی کیژنکی پۆشتهی به جامخانه که یه وه
ههله واسی بوو .

ههله بجه شهوانه له ژنر کۆنترۆلی رۆژندا نه ده ما ، کم شهو هه بوو گرمه ی بازووکا شار نه هه ژنئی .
زوو چه کداری شاخ ، چه کداری شاریان ده برده ده وه وه ده یان کوشتن ، دوایی وای لینهات نه وی شهو ته له
بیگرتایه ، رۆژ پاره لاقی به رده دا ، نه ویش شینوه به ک بوو له شینوه کانی نان په یدا کردن ، به لام بازووکانی
نه بوو ، قاچا خچیتی بوو .

رۆژم له میژ بوو ههستی کردبوو ، شوین پیئی له ههله بجه لهق بووه ، بۆ زیندوو کردنه وهی ده سه لاتی
خزی په نای برده وه بهر بوو ژاندنه وهو گه راندنه وهی گوپو تین و توانا بۆ ده مار و جهسته ی هیزه
سووک له کان . به پیئی بهیاری میریی هه موو هیزنیک بۆی هه بوو هیزنیک یان پتر دا بجه زینئی ، هیزه کان
که و تنه وه خزیان نه ک هه ر شه میرانی و کۆکۆیی و نه وۆلی ، به لکو گه رمیانی و هاواری و عه با به یلییی و
هه ورا مییش هیزیان پیکه وه نا .

نازناوی لپرسراوی هیزه سووک له کان راوێژکار بوو ، هه ر یه کی لهو راوێژکارانه مانگاته په نجا هه زار
دینارنکی وه رده گرت . هیز بریتی بوو له سه ر بازه هه لاتوه کانی ناوچه که و گه تیان پیی درا بوو چالاکیان له
ناوچه ی خزیاندا ده بیته . به شینک له چه کداریانی نه م هیزانه له بهر ملومووش به شداری چالاکیان ده کرد
ته گینا زۆریه یان تنیا له بهر پسوله یه ک که هاتو چۆی پیی بکه ن خزیان ناو نووس کردبوو ، نه و موچه ییشی
بۆیان ته رخا ن کرابوو سووک و باریک ده چوو به رکئی راوێژکارانه وه .

نه م تاکتیکه ییش دادی رۆژمی نه دا ، هیزه سووک له خیله کییه کان زیانیان له سوودیان سه نگی ن تر بوو ،
به راستی به شداری شه ریان نه ده کرد ، ده ستیان له گه له شاخ تیکه له ده کرد ، به شتی پاره دوژمنانی رۆژم و
سه ر یازانی هه لاتوو یان ده کرده خزیی خزیان و رزگاریان ده کردن . تاکه سوودینکیان ته گه ر هه بوو بی نه وه
بوو ، سه ربازی هه لاتوو له بری نه وهی روو بکاته شاخ له شار ده مایه وه .

هیزه سووک له کان له بهر نه وهی پیشینه به کی تیره گه ربیانه یان هه بوو ، کۆنه قین و نا کۆکی دیرین و
نوییان له نینواندا هه بوو . که خزیان به پر چه کی و گیرفان پهری بیئی تۆله یان بهر که وته وه ، ده لین
« خیله کیی » ته گه ر پاره ی هه بوو ، یان پیاو ده کوژی یان ژن ده هینی ، راوێژکاران له هه ردوو بهاره که دا
بارگیره شه لی خزیان تاودا . سه رۆک که خزی نازناوی تیره گه ربی و خیله کییانه ی له میژ بوو یاساغ
کردبوو ، جهنگ نه و نه ریته مرداره وه بووه ییشی پیی زیندوو کرده وه .

به شینکی زۆر له ماله کانی هه له بجه کلایشینکۆفیان تیکه وت ، شه قام و کولانه کانی شار به رۆژی روشن
بوونه شانۆی شه ره ته قه ی نیوان خیله کان ، هه له بجه ییش بووه سووک ته کساسی ، به لام کوپه نازا کانی
شه به قه یان له سه ر نه ده نا ، گه لی که سی پیی تاوان بوونه قوریانی پینکدادانی نیوان تایه قه کان . راوێژکاران
تنیا له بهاری پیاوی به کتر کوشتندا پیشه رکییان نه ده کرد ، به لکو جارنکیان له شه ره که له شیری ، کوپی
راوێژکارنیک به زینرا بوو ، نه ویش ته ی کردبووه نامه ردی و پیزنیک فیشه کی به که له شیره به راه که وه نابوو ،
ته گه ر راوێژکاری خانووه کی بلندی بکر دایه ، به کینکی دییان ته لارنکی بلندی ته ده کرد . نه م نا کۆکییه له
مۆدیلی نۆتزمبیلیشدا رهنگی دا به وه ، دا جار گه بیته ژماره ژن ، راوێژکاری پیاو نه وه بوو زۆر ترین ژنی

هه‌بێ، پارێزگاری هه‌موویانی به‌زاند، له‌ شه‌ونکدا دوو ژنی هه‌نا.

لای رۆژم زیندوو بوونه‌وه‌ی ناکۆکی تیره‌گه‌ری لایه‌نیکه‌ی گه‌شی دامه‌زواندنی هه‌زه‌ سوکه‌له‌کان بوو. به‌ره‌هه‌کانی نێوان شه‌میرانی و نه‌ورۆلی له‌ ناکۆکی نێوان تابه‌هه‌کانی دی گه‌رمتر و خۆناوی‌تر بوو، جاری وا هه‌بوو به‌ هه‌ردوو لایان له‌ ناو شاردا شه‌ش هه‌وتینکیان لێ زایه‌ ده‌بوو، ده‌ستیان له‌ مندالی یه‌که‌بێش نه‌ده‌پاراست، قوتابه‌یه‌کی دانشگاهی سه‌ر به‌ نه‌ورۆلییه‌کان له‌ گه‌رمه‌ی لێکدانه‌کاندا به‌ مۆله‌ت بز هه‌له‌بچه‌ هاتبووه‌وه‌، له‌ بازاری سه‌وزه‌ فرۆشه‌کاندا جه‌سته‌ی کرایه‌ بپۆنگ.

هه‌ندێ جار نه‌ورۆلییه‌کان و شه‌میرانییه‌کان له‌ ده‌ره‌وه‌ی شار ونه‌ستگه‌ی پشکنینیان بز یه‌که‌دی داده‌نا. جاریکیان نه‌ورۆلییه‌کان نوتۆمبیلێک راده‌گرن، سه‌رنشینیکه‌ی به‌ شه‌میرانی تینه‌گه‌ن، کابرایش ده‌لێ: هه‌روامیم. پینی ده‌لێن: ریزی قسه‌ بکه‌ به‌ سینه‌کانتا «س» تینه‌گه‌ین راست ده‌لێی یان نه‌.

رۆژنیکان خه‌لکی ناو بازار به‌ هه‌له‌داوان رایان ده‌کردو ناو به‌ ناو ئاوێران ده‌دایده‌وه‌، وه‌ک نه‌وه‌ی چاوه‌پوانی ته‌قه‌و کوشتار بن، بازاری چۆل بۆنی خۆنی گرت. ده‌نگه‌ ده‌نگێک که‌وته‌ به‌ر گوێم، پین له‌ جگه‌ری خزمدا ناو به‌ره‌و لای کشام، گوێم له‌ مشتومر بوو به‌لام چاوم له‌ هه‌یج نه‌بوو، کاتی گه‌یشتمه‌ سه‌ر شه‌قامه‌که‌ی نه‌و دیو، بپنیم سی چه‌کدار، گه‌نجیکان به‌گه‌ر هه‌ناوه‌و به‌ پشتینه‌که‌ی خۆی سه‌گ ئاسا په‌تیان کردوه‌، دووانیان رای ده‌کێشن و نه‌وی دیشیان هه‌ره‌شه‌ی کوشتنی لێ ده‌کا، ده‌یانه‌وی له‌گه‌ل خۆیانی بپهن، نه‌ویش مل نادا، گه‌نجه‌که‌ ده‌یگوت: له‌ت و په‌ت بکرنم، له‌گه‌لئان نایم. گه‌نجه‌که‌ هه‌یزیکه‌ی سه‌ر سووچه‌نی ده‌خسته‌کار، شیلگیرانه‌ داکۆکی له‌ خۆی ده‌کرد.

هه‌ندی هه‌ندی خه‌لکی گرد بوونه‌وه‌، سی چه‌کداره‌که‌، شه‌رمیان به‌ خۆیان هات که‌ هه‌یچیان پێ ناکری، له‌ ناکار به‌کێکیان نارنجۆکی ده‌هه‌نار به‌گه‌نجه‌که‌ی گوت: پشمان نه‌که‌وی به‌م نارنجۆکه‌ هه‌لت ده‌وه‌شپنم، گه‌نجه‌که‌ خۆی به‌ ده‌سته‌وه‌ نه‌ده‌دا، خه‌لکی له‌ ترسی نارنجۆک سه‌ره‌تا کشانه‌وه‌، به‌لام دواتر هه‌ستی مرۆف دۆستانه‌یان بزواو تکیان له‌ چه‌کداره‌کان کرد، ده‌ست به‌رداری گه‌نجه‌که‌ پهن، تکی خه‌لکی سوودی نه‌به‌خشی، گه‌نجه‌که‌ زۆری بز هات هاواری کرد: خه‌لکینه‌ ده‌یانه‌وی بفرۆشن.

بارانی تکار پارانه‌وه‌ی خه‌لکی به‌هه‌یزتر دای کرد، چه‌کداریکه‌ی دیش په‌یدا بوو، که‌ تینگه‌یشت، چه‌که‌که‌ی هه‌نا به‌ سه‌ر پێ و گوتی: به‌ری نه‌ده‌ن هه‌ر سێکتان ده‌کوژم، کوچه‌یان به‌ردا، تا هه‌یزی تیندا بوو هه‌لات.

ماوه‌یه‌ک بوو به‌پاریک درا بوو، نرخی که‌سینکی سه‌ر به‌و دیوو به‌ زیندوویی هه‌زارو به‌ کوژراوی پینج سه‌د دینار بوو. سی چه‌کداره‌که‌ مرخیان له‌ هه‌زاره‌که‌ خۆش کردبوو، سی چه‌کداره‌که‌ ده‌یانویست گه‌نجه‌که‌ به‌ زیندوویی پینجکه‌شی رۆژم بکه‌ن.

بکوژی کری گرت، پشه‌کی نوی بوو، له‌ جه‌نگی سۆزانی که‌وتبووه‌وه‌، یه‌کێک له‌ دراوسینگه‌کانمان پیاو کوشتنی کردبووه‌ پیشه‌، ئیواره‌یه‌کیان له‌ ماله‌که‌یانه‌وه‌، شریخه‌ی ده‌ست رینۆ گونچه‌کی گه‌ره‌کی که‌ر کرد، له‌ یه‌کێک منداله‌کانیم پرسی؟

– نه‌و ته‌قه‌یه‌ چیه‌؟ به‌ روویه‌کی گه‌شه‌وه‌ گوتی:

– با به‌م سه‌ری پاسداری هاوگه‌سو.

هه‌موو سه‌رنکی ریش پینج سه‌د دیناری به‌ناو چاوه‌وه‌ بوو، گه‌نگ نه‌بوو پاسداره‌، سه‌ر به‌ شاخه‌، یان شوان؟ به‌ نیش نه‌بوو به‌ ریش بوو. پیاو کوژه‌ کری گه‌ره‌که‌ی له‌ سه‌ر گه‌ره‌کی خۆمان هه‌شتا هه‌ر

همان پیشه‌ی هدیه به‌لام شونزی کاری ثبت‌شده دیوی نیرانهو به دوا‌ی پیوانی سر به عیراقدا ده‌گه‌ری.
« بدم نزیکانه نیران به هاوکاری لایه‌نکان هیزش بز هدله‌بجه ده‌هینی » من یانزه‌ی نازاری ۱۹۸۸
نم هدوالدم بیست، بز سبه‌ینی هدواله‌که وه‌ک ناگر له پووش بهر بوو بی بلاو‌بووه‌وه، گدیشته گهرماوی
ژنانیش.

خهلکی هدله‌بجه له هژی بدعی درنده و له‌بهر نه‌وه‌یشی ده‌یانزانی لایه‌نکان له هیزشه‌که‌دا
به‌شدارن، له دل‌وهه چه‌پله‌یان بز نیران لی‌ده‌دا، پینیان خوش بوو به ههر شینوه‌یه بی، لووتی بلندی بدعی
له عهرد بدات.

به‌لگه‌ی نزیکی‌بوونه‌وی کاتی هیزشه‌که دیاری دا. به‌شی له هیزه خیل‌ه‌کیبه سووکه‌کان، له ترسی
نه‌وی نیک بدنه پال نیران بز سله‌یانی گوزران‌وهه. رژنم له بری نه‌وی له‌شکر کیشی بکات، که‌چی
هدندی قوتو شاخی چولکرد، هیزه‌که‌ی حدسن به‌گ به فرمانی رژنم له چبای شتروئ کشایه‌وه. له‌شکر
جینی نه‌و هیزه‌ی نه‌گرتوه، خهلکی به ترسه‌وه له به‌کترین ده‌پرسی: تو بلنی ده‌وله‌ت گرنگی به
هیزشه‌که نه‌دات، یان نیازی خاپوور کردنی هدله‌بجه‌ی هه‌بی؟

چوارده‌ی نازار نه‌و ماله کورده نیرانیانه‌ی سر سنوور که سر به حیزی دیموکرات بوون، به پینی
په‌تی و سهری قوتی خزیان به هدله‌بجه‌دا کردو گوتیان! له‌شکری نیران و پینمه‌رگه ها‌کا گه‌بشتنه
هدله‌بجه.

نه‌و شه‌وه خهلکی به ترسه‌وه، به نیازی نووستن لینی راکشان، کاتزمیر دوانزه‌ی نیوه شه‌وه گرمه‌ی توپ
خهلکه‌که‌ی راپه‌راند و چه‌خماخه‌ی رزکیت هدله‌بجه‌ی روشن کرده‌وه. ناو به ناو توپنیک ده‌که‌وته ناو
جدرگه‌ی شاره‌وه، نه‌گهرچی چوارده سععات بیشتر بوردومانی شاره‌کان راکیرابوو.

خهلکی به‌رهو ژیر زه‌میننه‌کان کشان، توپ بارانی خه‌ست تا به‌یانی به‌رده‌وام بوو، روژ بووه‌وه عیراق
نه‌وه‌لامی توپه‌کانی نیرانی دایه‌وه، نه له‌شکریشی بز به‌رگرتن له هیزشه‌که کیش کرد، نه فروکه‌ی
جده‌نگیشی بز ناسمانی شه‌ره‌که نارد. گرمه‌ی توپ باران به‌ره به‌هیزتر ده‌هاته به‌رگویی، گولله توپیش
زیر له شاری ده‌دا، دیار بوو نیران نزیک و نزیکتر ده‌بیته‌وه. به‌غدا باسی هیزشه‌که‌ی نه‌کرد، تاران
چاره‌ی هه‌شتی دا.

دره‌نگانی عیراق توپی خسته گهر، ناو به‌ناو دوو کزپته‌ریش له ناستی چپاکان خزیان نیشان ده‌دا.
هیزشه‌که به‌هیزتر و ترسناکتر ده‌بوو، به‌شی شار له گولله توپی تاک تاکه‌وه بوو به ریز، بواری هاتوچو
نه‌ما، توپ باران به چری به‌رده‌وام بوو.

سععات دووی پاش نیوه‌رو، ناسیونیک خزی گه‌بانده ژیر زه‌میننه‌که‌ی نینه‌و گوتی: عیراق کشایه‌وه،
شاری به‌چی هینشت و دامو ده‌زگاو سهریازگاو به‌نکه‌کانی چولکرد.

ده‌نگی توپ به‌را، ژیر زه‌میننه‌کان چولکران، هاتینه ده‌روه‌وه سی سی چوار چوار گرد بووینه‌وه،
نه‌وه‌نده‌ی نه‌برد چه‌کدارانی شاخ، شاریان گه‌داو هاواریان کرد: هدله‌بجه‌مان رزگار کرد.

ده‌م و ده‌ست هه‌لیان کوتایه سر بانک و سهر او دام ده‌زگا ده‌وله‌تیبه‌کانی دی، ده‌ست به‌سهر گرتنی
شورش‌گیرانه ده‌ستی پینکرد. دواتر پاسدار وه‌ک ریزه میزوله به هینستره‌کانیانه‌وه سهریان هه‌لدا، به
کامیرای قیدیو که‌وته وینه گرتنی شارو خهلکه‌که‌ی.

خهلکی نه‌م بارو دوزه نوبیه‌یان وه‌ک خه‌و ده‌هاته پینش چاو، چند دلشاد بوون به‌وه‌ی له ده‌ستی

به عس رزگاریان بووه نموده ندهیش له تۆله تۆقی بوون.

ساعات ههشتی ئینواره به غدا گوتی: ئیزان راگرتنی بۆردومانی شاره کانی شکاند، ههله بجهی تۆپ باران کرد، سیانزه کهس شهید بوون، ئیمهیش له تۆلهی ئهو شاره خۆراگره دا به رۆکیتی زه مین به زه مینی حسین تاران بۆردومان ده کهین.

له شهوی یه کهمی ژبانی هینمی ههله بجهی رزگار کراودا، له شهوی یه کهمی دهست لاتی پاسدارو پینشهر گه دا، سه د خیزاتینک پرووه ئیزان هه لاتی بوون به لام ناچار یان کرد بوون بۆ هه له بجهی نازاد بگه رینه وه. رینگای هه له بجه سه یانیش به بووه گۆرستانی چهند خیزاتینکی هه لاتیوو. خه لکی هه له بجه بالنده یه کی بال شکار بوون و شاره کهی خۆیان لی بپوه قه قه ز، هه موو رینگا کانی ده ریا ز بوون یان لی ته ترا بوو. له شهوی یه کهمی رزگاریدا خه لکی یان نه نووستن یان خه وی ترسناک ترسناکیان بینی.

بۆ سه بینی خه لکی کۆمه ل به کۆمه ل سدریان پینکه وه ناو پیریان له چاره نووسیان ده کرده وه، پینشهر گه یه ک هاته ناو کۆمه له کهی ئیمه وه، یه کینکمان لینی پرسی:

- داها تووی ئیمه چۆن ده بین؟ دوای هه له بجه نیازی چیتان هه یه؟ هه موو گیانغان بوو به گوی، پینشهر گه که گوتی:

- ترستان نه بی، نازاد کردنی هه له بجه ههنگاری یه کهمی رزگار کردنی هه موو شاره کانی کوردستانه، ئیمه لیره دا گیر ناخوین، له سه ر هینش بردن به رده وام ده بین.

- ئه ی نه گه ر فرۆکه ی عیراق هات و شاری بۆردومان کرد؟

- هه موو چیا کانی ده ورو به ری شار به دۆشکار و تۆپ و رۆکیتی هۆک چنراون.

خه لکی ئه م گه ت و به لینه شیرینه یان پی خۆش بوو، ته می ترسیان ره و به وه، پۆل پۆل پرویان کرده بازار، منیش خۆم گه یانده ناو شار، کیلۆیه ک ته ماتهی بلم ده ست که وت.

کارو پیشه ی پینشهر گه له و تاقه رۆژه دا که شاری تیندا سه ر به ست بوو، پینچگه له هه لانی کۆلاره ی ساخته، بریتی بوو له تالان کردنی ده زگا ده وله تیه کان و مالی پیاوانی ناسراوی رۆنم، پاسدارانیش به شداری فه ره ودیان ده کرد. خوا به رسته کان نه به ر دیبه کیان تۆمار کرد، یانه ی فه ره مانیه رانیان سووتاند.

که خه لکی له نزیکه وه پینشهر گه یان ناسی، ناسۆی داها تووی خۆیان لیلتر هاته پینش چار. به شینک له خه لکی شاریش شان به شانی پینشهر گه و پاسدار که وتته ناخوونه ک، فه ران فه رانینک بوو، ته وسه ری دیار نه بوو.

مه لا «...» خۆ پیشاندا تینکی ساز کرد، به ده م «لا اله الا الله» وه هه زار که سی دوای مینزه ری سه ری و جبه ی به ری و هات و هاواری و پشکۆی گه تاری که وتن.

پاش نبوه رۆی شانزه ی بازار فرۆکه جهنگیه عیراقیه کان به سه ر ناسمانی شاردا خولانه وه، سه سات یانزه ی سه ر له به یانی گه یه شته ماله وه، کاره با نه بوو، دوو پینشهر گه میوانغان بوون، هینشا ده ستمان له خواردن نه کینشابه وه، دهنگی فرۆکه هاته وه، یه که مین رۆکیت پرووی کرده ئیمه، دوای ره وینه وه ی دوکه ل خۆمان ژمارد، که سمان تاته واو نه بوو، سه رنجینکم گه رته سه ساته که ی ده ستم، ده ده قیه له یانزه لای دا بوو، هه موو به ره و ژیر زه مینه که هه لاتیین.

ژیرخانه که سه یخناخ بوو، ژیر خانی پیاوان و ژنان جیا بوون، ترسی چه کی کیمیا ویمان هه بوو، خاوی و سه تلی ناومان به کینش کرد، ژنانیش هه روایان کرد. فرۆکه کان په یدا بوونه وه، گر مه یه کی مه زن سه رخانه ی

خانوده کهمانی وه کو پیشکه هیناو برد. ناله‌ی رزکیت، هاوارو قیژه و نزار پارانه‌وه‌ی ژنان، گریانی مندالان، تیکه‌ل یه کدی بهوون و ترسناکترین کۆپله‌ی سیفونزیای مدرگیان پینک هینا بوو.

زوری نه‌برد، همدیسان فرژکه په‌یدا بهووه، همدوو په‌نایان برده بهر خوا، ناوی خوا وه‌ک تهرزه له ده‌میان ده‌باری، له‌وه ده‌چوو خوا له‌بهر ده‌نگی فرژکه و گرمه‌ی رزکیت گونی له هاوارو ناله‌ی خه‌لکه‌که نه‌بی. رزکیت باران به چری ده‌ستی پینکرد، له ناسمانه‌وه مووشه‌ک ده‌باری، له ژیر زه‌مینه‌کانیشه‌وه تهرزه‌ی ناوی خوا.

رزکیتبیک به‌سهرمانا هاژه‌ی کرد، تیپه‌ری، گرمه‌ی نه‌هات، گوتان: ئوخه‌ی نه‌ته‌قیبه‌وه. هینده‌ی پی‌نه‌چوو، بۆتیک که‌له بۆنی سیر ده‌چوو هه‌وای ژیر زه‌مینه‌که‌ی گرت‌وه، بیستبوومان گازنکی ژاروی هه‌یه بۆنی له بۆنی سیر ده‌چی. یه‌کینک گوتی: بۆن دی، خاویلیبه‌کانتان تهرک‌کن و بیگرن به‌ دم و چاوتانه‌وه. خیرا ژنانیش ناگادارکران.

تارمایی مدرگ که‌وته سه‌ره تاتکی له‌گه‌لماندا، له‌وه ده‌چوو له‌ ناو که‌شتیبه‌کی تینکشکاودا بین و چاوه‌روانی نوقم بهوون بین، ژیر خانه‌که‌مان وه‌ک گۆر ده‌هاته بهر چاو. له‌وکاته مدرگ چینه‌دا خه‌لکی ژیر زه‌مینه‌که جاری له‌ خوا ده‌پارانه‌وه، جارنکی دی ئویالی چاره‌نووسی خزیان ده‌خسته نه‌ستوی پیشمه‌رگه و سه‌ر زه‌نشتیان ده‌کردن.

زوو زوو ناوی سه‌تله‌کافان ده‌گۆری، له‌ کاتی ناو هیناندا دووکه‌لی گازه‌ی کیمیاویبه‌که‌مان ده‌بینی، که له‌ جووله‌کانی دا‌بوو. فرژکه سه‌ری هه‌لدایه‌وه، مه‌زنترین گرمه هه‌لسا، نارچه‌که‌ی هه‌لته‌کاند، دوا‌ی نه‌و گرمه زه‌به‌لا‌حه، کسه‌ل ناسا، سه‌رنکم له‌ قارغی ژیر خانه‌که ده‌ره‌ینا، بینیم ژیر خانه‌که‌مان به‌وه به سه‌رخان، قاتی سه‌روه گسکه‌ی لی‌ درا بوو، له‌ولا تریش مالنیک ته‌واو ته‌خت به‌وو، بۆشکه‌یه‌ک نه‌وت گه‌ری گرتبوو. بۆنی گازی کیمیاوی هه‌ر لووتی ده‌کزانه‌وه.

به‌یارمان دا ژیرخانه‌که چۆل بکه‌ین، چونکه له‌ که‌لک که‌وتبوو، به‌شینک ده‌یانگوت: با‌ه‌وو بکه‌ینه ده‌شت، به‌شینکی تر پینان واهوو ساختمانه پینچ قاته‌که‌ی به‌پیش ناوخزی قوتابیان چاکتره. یه‌کینکمان رشایه‌وه، له‌بهر منداله‌که‌ی نه‌ی په‌رزاهوو سه‌ر خزی.

- با‌شتر رشایه‌وه، نه‌گینا ده‌مرد. یه‌کینکی دی وای گوت.

له‌سه‌ر سنووری ولاتی ژیان راه‌وستا‌به‌ووین، چاوه‌روانی قیژه‌ی مردن بهوون، گوئمان له‌ تهره‌ی پینی نه‌و پۆسته‌چیبه بوو که ده‌مانزانی به‌روسکه‌ی مردنی خۆمانی پینبه، به‌م، هه‌سته سامناکه‌وه ژن و پیاو ژیرخانمان جی‌هینشت، نیمه‌ چووینه ژیر زه‌مینی ساختمانه بلنده‌که‌ی قوتابیان. له‌وئش فرژکه لیمان نه‌گه‌را، کیمیاوی له‌وئشی هه‌لکه‌ندین، چاومان سوور هه‌لگه‌را، لینبوو، به‌جۆری سه‌رمان لی‌ شینوا بوو، به‌رمان چوو بوو ناو له‌گه‌ل خۆمان به‌رین، کیمیاویبه‌که سه‌خت‌تر کاری تینکردین، به‌رومان کرده ده‌ره‌وه‌ی شار، رینگه‌ی ئیرافان گرت‌ه به‌ر. نیر سه‌عاتینکی ما‌ه‌وو خۆر ناوا به‌نت، به‌وانیمان له‌ همدوو لایه‌که‌وه خه‌لکی شار، رینچه‌کیان به‌ستوووه به‌ گریان و هاواره‌وه هه‌مان رینان گرتۆته پینش.

خۆمان ژمارد، برا به‌چکۆله‌که‌م دیار نه‌بوو. نه‌م لا‌ برا نه‌ولا برا، برا نه‌بوو، هه‌موومان ووشک بهوون. باوکم بۆی گه‌راپه‌وه. پینش هاتنه‌وه‌ی باوکم، به‌ دیداری به‌راکه‌م شاد به‌ووینه‌وه، نه‌و پینش نیمه له‌گه‌ل دراوسپکه‌ماندا هه‌مان پینی گرتبوو. رۆژی بوو دایک مندال، برا به‌رای له‌بهر ده‌چوو.

نه‌و شه‌وه خه‌لکی هه‌لاتووی شار به‌نواری نه‌و شاخ و داخانه بهوون، خه‌لکه‌که به‌و تاریکه شه‌وه هه‌ر

رښيان ده كړد، له پاشماوهی له شكرنكي شكست خواروو ده چووين، فرۆكه كاني سوپای دلبري عيراقا بؤ سبه پيښ تا سر مبرز هر به دوامانوه بوون.

دواتر زانيم گهړه كي نيمه «سرا» به به راوړد له گډل گهړه كه كاني ديډا قورباني كم هو، قورباني بي نندازه و له ژماره نه هاتوو پير محمدهدو كانيه قولكه و پاشاو جووله كان دابوويان. له رنگاي دهره شيش و عدنه بيشدا ترمي خدلكي لهو به هاره دا وه كو گه لاي داري پاييز رنگه كه ي داپوشيبوو. نيمه همومومان دهر باز بووين، به لام زور خيزان كه سيان قوتاري نه بو، ژماره ي قوتابيه كاني نه و روزه پنج هزار مرؤفي بي ده سلات، شش هزار، حدوت يا هشت هو، هبشتا ساغ نه پوته وه، هدرگيزش ساغ ناپيته وه.

نمه هر له فدرهنگ و داب و نهريت و تاكاري به عسدا هه به، له بهرده مي هيرشي چه كدارانا شكستي خواردوو، تولهي له خدلكي بدسته زمان كرده وه. لهو روزه دا بدعس به سر خدلكي بي چه كي هه لېجه دا، به سر پيرو په ككه ته و نافرته، مندالي هه لېجه دا، به سر باخ و كاني و بالنده ي هه لېجه دا سر كهوت، بدعس له ميز هو تنوكي نا پروي نه ما بو ته گينا نه و سر كهوتنه تا پرو به رانه به نه و شي ده برد.

ده گپنه وه ده لين: لهو روزه مبرگ بارانده دا، نزيك به نزين خانه كه، خيزاني له ژر خانه كه ياندا گه ووه و بچووك خهريك هه لېهړكي و گزواني و چه بله لينان بوون، كابر ايدك خوي ده گه يښته لايان و پښان ده لي:

— دنيا كاول بووه، نه و به زمه تان له چي به ؟!

خيزانه كه واز له گزفندي خزيان ناهين. كابرا ده روا، پاشان بيري بؤ نه وه ده چي، له ژر كار بگه رشي گازی ژارويدا و ايان لي هاتي، ده گه رښته وه، ده پيښ هه موويان لال و پال ليني كه وتوون و مردوون. گوايه زور كهس لهم جوړه رووداوه ي له گهړه كي پير محمدهد دا پښيوه، نمه سرده مي ته كنيكه و پښكه وتن، ده شي گازی واش داهيترابي، مرؤفي بي ده سلات به هه لېهړنه وه بكوژنت.

له ماليكي ديشدا پياوښك كومه لي ژن و پياوي به روژني پښيوه، ناري پيدا كړدوون و پوشته ي كړدوونه وه و دهر بازي كړدوون و نيستا ماون. باوكي له حدوت سر خيزان منداليكي ساواي بؤ دهر باز كرابوو، تا سر سنوري هيتا بو له وي فرني دابوه سيروانه وه!

زور كهس له شه قام و كزلاته كاندا له هوش خزيان چو بوون، لهو شهوه سامناكه نوته كه دا، له كاتي راكه راكه و په له ي دهر باز بووندا ژر تراكتور و نوتومبيل كه وتبوون. منداليك كه شانزه ي نازار سي مانگان بووه و پاسدارنك قوتاري كړدوه تا نيستا له نيوان دوو خيزاندا ناكوكي له سره، نه و دوو خيزانه نه و كاته سر وو مندالي سي مانگانه يان هه بووه. ده شي نه و منداله به خته وه بي، چونكه ده يان مندالي دي كهس نيه خزي بكاته خاوه نيان. تا نيستا گه لي مندال به دواي دايك و باوكياندا ده گهړين، زور دايك و باوكيش به دواي منداله كانياندا و نلن.

سه بارت لايه نه كان پښيوه نه وه فدراموش نه كم، هر كه دلنيا بوون هه لېجه زيندوي تينا نه ماوه، به پرتاو خزيان گه يانده وه شار و بؤ سوراخي زپرو دراو كهوتنه نم ديوو نه و ديوو كړدن ترمي شهيدان، ده لين ده ستي ناوساوي نافرته يان بؤ بازنه كه ي بهرپوه ته وه، ده لين گرينچكي كيژوله ي ژار خواروو كراويان بؤ گواره كه ي هه لېشاندوه، كهس و كاري شهيدان وا ده لين

دواي كاره ساته كه دروشي قزناغي يه كه مي خه باتي لايه نه كان كز كړدنه وه ي زپرو دراو بووه، دواتر

سهری شتومه کی کاره بایی و مافور هاتوو، لی پسرراوانی شورش، سهرۆکی دزان هوون. گهر خه لکی کزست که وتووی هه له بجه بز گوزانه وهی شتومه که کانیا نه گه راپانه وه، « نه ته وه پهرست » و « خوا پهرسته » کون له جدرگدا نه بووه کان ده رگا و په نجه ره یشیان له گزروه نه وه ده رده هینا.

له نوردوگای هه له بجه یه ناواره کاندای هه وری چلکنی باسی تالانیبه که، دوو که لکی کیمیای بارانه که ی شارد بووه. شیاری سهرنجه داس و چه کوشیبه کان وه ک به شداری هیرشه که بیان نه کرد، گیرفان و پریاسکه ی که مه رو سهرسنگی تهرمی پیروزی نافره تی هه له بجه یشیان بز پاره و زهر نه پشکنی، نیستا نه وان لای خه لکی هه له بجه رووخساریان له سیمای ته لخی لایه نه کانی دی سپی تره. مه لای خوتبه خونین به پیشهنگی کاروانی رسوا بووه کان ده رچوو.

که نوینه ری لایه نه کان بز نارابشت کردنه وهی سیمای نووته کیان و راکیشانی سوزی ناواره هووان ده هاتنه نوردووگاگانه وه بهرسیخی خه لکی فیکه و هووها و... بوو* >

سوفد ۱۹۹۰/۶/۶

هه و النامه ی کتیب

> * < هه وینی نهم نووسینه کز مه لای نامه بوو، گه نجینکی هه له بجه یی شوش حدوت مانگی دوی ژاربارانه که له نیرانه وه بز نه وریا، بز هه وینه کی خزی نووس هوون، من ده سکار یه کی نه وتزی ناوه رۆکی نامه کاتم نه کرد، تا خونهر به رۆزی روشن، دیری ناوه وهی کاره ساته کان بهینی و سهرنجی رووداره کان بدات و خزیسی سهریشک بی، نه ک من پیشی بکهوم.

کرۆکی شۆرشگیری له هه‌له‌بجه غه‌زوه‌ی خه‌مناکه دا!

پشکو

له ناوه‌پاستی نازاری ۱۹۸۸دا سیناریزی تراژیدیای شهید کردنی هه‌له‌بجه، له لایهن سه‌رانی هه‌ردوو رژیمی فاشی و دژ به خه‌لکی عیراق - ئیران و به هاوکاری سه‌رانی به‌شینکی زۆر له حیزب رینکخراوه‌کانی نیو ئۆپوزیسیونی بۆرژوازی عیراقی و کوردستانی، له‌سه‌ر زه‌مینه‌ی واقعی جه‌نگی دێندانه‌ی عیراق-ئیران، به پینش چاری زه‌ق دا‌پچراوی جیهانه‌وه‌ جی‌به‌جی‌کرا.

شاری شاعیران، زندی گۆران و نه‌حمه‌د موختار و تاجی سه‌ری شاره‌زوری نالی، له ماوه‌ی سی رۆژاندا بوو به ده‌شتی که‌ریه‌لار و به هه‌زاران کارناسکی سرک و ده‌سته‌مۆی «سه‌حرای هه‌له‌بجه» له میزگی «عه‌نه‌ب» و ده‌شتی «کانی کۆیره» و «چه‌می گۆلان» و «گردی شه‌هیدان» و کوچه‌و شه‌قامی شادا، فۆسژین و سیانید خواردوو کران و بوونه قه‌قنه‌س.

به‌ئێ هه‌له‌بجه، هه‌له‌بجه‌ی غه‌زوه‌ی خه‌مناکه، پاشی نه‌وه‌ی مندالانی، پۆلیس و سیخو‌پۆ فاشیستانیان تف و به‌رده‌ باران کردو دوو‌کاندارانی‌ش‌بچه‌ندین رۆژ دوو‌کانیان به‌ رووی پۆستال و لوله‌ی چه‌کی هه‌میشه گه‌هاونۆی داگیرکه‌راندا داخست و به‌ روویاندا ته‌قینه‌وه، پاش نه‌وه‌ی یاخی بوون و هه‌لچوونی جه‌ماوه‌ری به‌ ناستینک گه‌یشتیوو، که هه‌له‌بجه هه‌ر به‌ رواله‌ت و له‌ رووی رۆتینی ئیداریه‌وه، له ژیر کۆنترۆلی ده‌وله‌تدا ما‌بوو، ده‌نا بوو بووه‌ چه‌تی کۆبه‌ندی چالاکی سیاسی و پینشه‌رگانه‌ی شه‌وو رۆژی حیزب و گروپه‌ سیاسییه‌ چه‌پ و راسته‌کانی دژ به‌ رۆنم...

هه‌له‌بجه شه‌هید بوو، ناسه‌وارنکی لی‌ به‌جی‌ نه‌ما، نه‌ویشی له ژار بارانی پار به‌هاردا نیمچه

گیانینکی بدهر برد، یا له ژیر سینه‌ری چادری ناواریه بیدا گیرسایه‌وه، یا له ناچاری و بی نومیندیدا بدهر و ژیر ده‌ستلانی ره‌شی فاشیبه‌کان، ملی رینگای چاره‌نووسی ناداری گرته بدهر، که نیستا یا له نوردوگا تله‌بندکراوه‌کاتی ناوچه‌ی «توتونومی» دا دیل ناسا ژیانی مده‌ره و مدژی وده‌ره ده‌به‌ن، یان بز پیداکردنی بژیوی مال و مندالانین و نلی شار و شاروچکه‌کاتی نینه‌راست و خوارووی عبراق بوون.

هله‌بجه شهید بوو... نهم کاره ساته دزیره‌ی دوا دوا‌ی سده‌ی بیسته‌می «پنشه‌وتن» ی مرۆفایه‌تی ویزدانی ده‌بان نووسه‌رو نه‌دیب و رۆژنامه‌نووسی دنیای هه‌ژان! ده‌زگا‌کاتی رادیزو ته‌لفازو رۆژنامه‌گری دنیای رۆژتاوا به کامی دلی خویان، فرمیسکی تیمساح ناسایان بز رشت و «پنشه‌وایانی قه‌لای سوسیالیزم و پشتیوانانی گهلانی سته‌مدیده‌ی دنیا» یش ده‌میان بوو به ته‌له‌ی ته‌قبوو فزه‌یان لینه نه‌هات!

کاره‌ساتی هله‌بجه، ته‌لی به ناوازی دلی ناسکی شاعیرانه‌ی چهن‌دین نووسه‌رو نه‌دییی کوردی راجه‌ناند... ده‌بان پارچه‌ شاعر و په‌خشان و کورته‌چیرۆک چاویان ترووکاندر تابلوی قه‌تل‌وعامی زیاتر له حه‌وت هه‌زار کورد و دوو چهن‌دانی نه‌و ژماره‌یه‌یش نه‌نگاوته‌و بیست چهن‌دانی‌شی ناواریه و ده‌ره‌ده‌ریان، به خامی هه‌مه‌ره‌نگ نه‌خشاندر هه‌ر یه‌که‌بان له دیدو بزچوونی چینه‌بده‌تی خۆیه‌وه بنه‌ماو هه‌زکار و نا‌کامی نهم کۆسته‌یان ریشاژو کردو لینه‌کدایه‌وه.

هله‌بجه غه‌ززه‌ی خه‌مناکه... ناویشانی نامیلکه‌به‌کی شاعیری کاک هه‌مه‌سه‌عبیدی شاعیره که له ولاتی ناواریه‌یه‌وه بده‌ره و نوردوگا‌کاتی هله‌بجه‌یه‌ ناواریه‌کان، گرتوه‌ته‌وه. گه‌رچی سه‌رده‌می شاعیره‌کان به هله‌بجه تاییدت نین، به‌لام به‌و پنییه‌ی که له ناخپاندا خه‌مه‌گه‌وره‌که‌ی نهم سه‌رده‌می مرۆفی کوردستان و جیهانیان هه‌لگرتوه‌وه، بالانغای واقعی ناهه‌مواری کوردی له لینه‌واری مه‌رگدا وه‌ستار و سه‌رده‌می مرۆفایه‌تییه، فه‌ره‌نگی راستییه‌ تاله‌کان و نه‌و حه‌قیقه‌تانه‌یه که ده‌بی بگوتن و شاعیری بزیره‌ خامه به پرشت، نا‌کرنیت به ژیر لینه‌وانیانه‌وه بکات، هینا به‌خشی سه‌رکه‌وتنی حه‌قی خه‌باتی ناپنده‌ی زه‌حمه‌نکیشان و ریسوا بوون و چونه‌ نینه‌ زیلدان و سه‌ره‌نگوونبوونی داگیرکه‌ران و جامبازانی کوردایه‌تییه.

به‌م پنییه نهم کۆمه‌له‌ شاعیره، نه‌گه‌ر لای هه‌موو کورد په‌روه‌رو نه‌ده‌ب دۆستینکیش نه‌بی، نه‌وا لای هه‌موو نه‌وانه‌ی که جاران خه‌لکی هله‌بجه بوون و نیستا هه‌ر به ناسنامه هله‌بجه‌یین، هه‌م خۆشه‌ویست و له‌به‌ر دلان و هه‌میش جینگای تیره‌وانین و سه‌ره‌نجی تاییه‌تییه.

«هله‌بجه غه‌ززه‌ی خه‌مناکه» و نپزای «چهن‌د رسته‌یه‌ک» هه‌شت پارچه‌ شاعیری کورت و درژی له دوو تونی خزی گرتوه‌وه، که بیجگه‌له شاعیری «کاتی شاره زه‌رده‌واله...» که له سالی ۱۹۷۷ دا نووسراوه‌وه له تازاری ۱۹۷۹ دا له ژیر فه‌زای نیره‌هاب و ترۆزی فاشیباندا، له دووه‌مین میه‌ره‌جانی شاعیری کوردی له سلیمانی خۆیندراوه‌ته‌وه، نه‌وانی دیکه له ولاتی ناواریه‌ی له دایک بوون.

«کاتی شاره زه‌رده‌واله...» به‌که‌مین رۆژنه‌ گولله‌ی نه‌ده‌بی به‌رگری بوو که به‌ پووی وه‌حشبانه‌ی داگیرکه‌راندا ته‌قینرا. نه‌وی ده‌می نهم شاعیره‌گورپو تینینکی به‌رچاری خسته‌ دلی شو‌رپشگیزانی شار و شاخه‌وه... وه‌ختی کاسینی نهم شاعیره‌گه‌یسته‌ بنکه‌کاتی پنشه‌ره‌گه، له ماوه‌یه‌کی زۆر که‌مدا دلی زۆریه‌ی پنشه‌ره‌گه‌ هوشیاره‌کاتی بز خزی کرده‌ هیلانه.

کاتی شاعیر راستگوزیانه‌ په‌یامی شو‌رپشگیزانه‌ی خزی به‌ جه‌ماوه‌ر ده‌گه‌یننی، نیدی شاعر له ناخی

جەماوەردا، دەبێتە هیزنکی مدعنەوی و وای لی دەکات کۆ لە هیچ شتێک نەکاتەو، خاسییەتی شۆرشگیرانەیی شیعەر و نەدەبیی بەرگریش هەر لە مەدایە.

«هەلەبجە غەززەیی خەمناکە... سلیمانی سۆیۆتزیە... هەموو گوندینکی کوردستان چاوەڕوانی نەنجامەکەیی ژیرینکایە...» لێک چوواندینکی سەرکەوتوانەیی شار و شارۆچکە داگیرکەرەکانی ولاتی ژێر دەستەییە لە زەمینەو زەمانی جیا جیادا.

لە هەر شوێنی سەرمايە حوکمرانە. سەتەم و چەوسانەو هەیی، لە هەر لایەو لە زەمینەیی کۆمەلایەتی هەر ولاتی، تۆی فاشیزم هەلتۆقی و هاوتاکانی هیتلەر و مۆسۆلینی و فرانکۆ، جەلوی دەسەلات لە دەست بگرن، دەبێ چاوەنۆی دوویات بوونەووی بەر نەنجامی کارەساتەکانی جەنگی دووومی جیھانی و شەری ناوخۆی ئیسپانیای هەموو ئیرهاب و رەشە کوژی و بە کۆمەل کۆژیەک بکەین.

شاعیر پێشبینییەکی پیش وەخت و زیرەکانەیی کردووەو خەلک وەتاگادینیی، بانگاشەیی خۆ سازدانیان بۆ دەکات لە پیناری پاراستنی کوردستان و نازادی و سەرفرازی میلیتەدا بە گۆ زۆلم و سەمی کەم وینەیی «قوتاییانی قوتاییخانەکەیی هیتلەر» دا بچنەو...

بەلێ... بروداوەکان وەها کەوتنەو، سالی ۱۹۸۲ و ۱۹۸۴ «جامی فراوانی» رێک و کینەیی شارو شارۆچکەکانی کوردستان پێ بوو لێی رێا، جەماوەری هەرگیز نەبەزیوی کوردستان، چەندیت رۆژ «دووکاتیان بە رۆی پۆستال» دا داخست و «دەستیان دایە یەخەیی سبخۆر» هاوکاری پۆی و بروخینی نیو شەقامەکانی سلیمانی، هەلەبجە، قەلادزەو نۆردوگانکی، رانیە و چەندین شارۆچکەیی دیکە، گۆنی فاشیستانی کەر کردو تەختی بە ئیسک و پروسک بۆنراویانی وەلەرزە هانی.

* * * *

لە نیشتمان و زیند داہران، لە پشت بەستنی هەگبەیی ناوارەیی، بۆ کەسانیک کە بە دووی کارو و بۆنی دا، یان خویندن و هەر مەرامیکیی تایبەتی دیکەدا هەلەو دا بن، ژانیکیی هیندە سەخت نییە و بە فەراھەم بوونی هەلومەرجی لەباری گەرانەو بۆ نیشتمان، ساریژ دەبێ.

نیمەیی کورد کە بە زەبری تیرۆر و ئیرهاب، بۆمباو رۆکیت، ژاریاران و بە گەلە کوشتن، لە ولاتی خۆمان و دەورنراوین و لە زیندی باویا پیراغان هەلراوین، عەزیا ناسا بە گەل و خاکەو لووشمان دەدەن، دەبێ ناوارەیی چ زامیکیی قوولی لە ناخمانا سەوز کردبیت و مەسەلەیی «گەرانەو» چون بوو بیتە خولیای شەو رۆژی بیرو نەندیشەمان؟

«گەرانەو» ساتی نییە بە بەرچاوی مینشکی هەر یەکەماندا گۆزەر نەکات، بەلام ووشەییەکی سادەو داہراو رەها نییە «مەترسییەکی مەزن» مۆتەکە ناسا سواری کۆلی «گەرانەو» بوو.

شاعیر لە چوار چینۆیەکی گشتی و هەمە لایەنیدا لە گەل ئەو «مەترسییە مەزنە» مامەلە دەکات و دیالیکتیکانە بە تایبەتەووی دەبەستیت. ئەو مەترسییە «دۆزەخە راستەقینەکە» ی هیزی سەرمايە خستبە دلی «کارگەرانی دەریای نەوتی پاکوورەو» هەمان مەترسییە کە «چاوی کانی قولکەیی کۆنر کرد» ناگری شەری کۆنە پەرستانەیی هەشت سالی هەلایساند، دەیان شارو شارۆچکەیی وەکو هەلەبجە، پینجۆن، «زێو»، خۆرەم شەهر، بانەو چەندین و چەندین شارو گوندی دیکەیی تارو مار کرد و بە خاک

یەكسانی كردن.

سەرمايه‌داری جیهانی و سەرمايه‌داری به فاشیزم گه‌یشتووی عیراق، «مه‌ترسییه‌کی مه‌زنه» و دل‌ناسا به‌سەر سەرمانه‌وه به‌ز جووجه‌له‌ی هه‌واو ناواته‌کاغان گه‌ ده‌خوات.

نهم «مه‌ترسییه‌مه‌زنه» کاک هه‌مه‌ سه‌عه‌یدی شی و هه‌کو هه‌ر کوردپنکی دیکه‌ی تاراو، تووشی دله‌راوکی و تا راده‌یه‌کیش به‌شبینی کردووه، «نه‌گه‌رچی له‌هه‌زنراوه‌کانی تریدا نهم سووکه‌ ته‌می به‌شبینیه‌ ده‌به‌وینته‌وه و به‌ژنه‌ی خۆری گه‌شبینی و رزگاری به‌که‌جاره‌کیمان به‌ز ناوالا ده‌کات»

شاعیر ترسی هه‌یده، ترسه‌که‌شی هه‌ر له‌خه‌راو به‌ی بنه‌ماو به‌نجینه‌ نیبه، ته‌ی ته‌وه نیبه به‌ به‌رچاری هه‌موو «خه‌رخوازان» و به‌شترواتانی مانی مرۆف، «وه‌ میله‌تینک به‌ ژن و پیاوو گه‌وره و گه‌چکه‌وه قه‌ ده‌گری؟ ولاتینک به‌ که‌ژو کینوو دارستان و میرگ و شارو گونده‌وه ده‌کرته‌ سووماک و که‌سی ورته‌ی لینه‌ نایه‌ت!

ده‌ترسیت و هه‌قه‌شیده‌تی... ده‌ترسیت به‌گه‌به‌ینته‌وه و هه‌رچی خۆشی وسته‌وه و له‌لای نه‌و پیرۆزه‌ ناسه‌وارنکیان نه‌ماه‌یت، نه‌ک هه‌ر وه‌سەر هه‌واری خالی به‌که‌ونت، به‌گره‌ نه‌ خالیبه‌ هه‌وارو نه‌ ناویشانه‌نیکشیاان له‌به‌جی نه‌ماه‌یت، نه‌وسایش نه‌توانی به‌ دیار «کینلی مه‌زاره‌وه» به‌ خه‌ر به‌گری. کاک هه‌مه‌ سه‌عه‌ید «مه‌ترسییه‌کی مه‌زن» ی له‌ چه‌ند وینه‌به‌کی شیعری سهرکه‌وتوودا دا‌به‌شته‌وه که‌ به‌نگدانه‌وه‌ی موعاناتی هه‌موو ناواره‌به‌کی به‌ ناوه‌زن.

* * * *

«گه‌رانه‌وه» ناگری نه‌ئینیکی سۆفیه‌انه‌به‌و ناخی شاعیر هه‌له‌ده‌قرچینی، سلیمانی، شه‌نگه‌ گراونکه‌ و هه‌جمان و تۆقره‌ی له‌هه‌لگرتووه. ته‌وه‌تا جازینکی دیکه‌ش «گه‌رانه‌وه» له‌ چه‌ندین وینه‌ی شیعری نال و وا‌لو له‌ چوار چینه‌ی «مرۆفینکی ناسایی» دا‌خه‌ ده‌نوینی.

کاک هه‌مه‌ سه‌عه‌ید له‌م شیعره‌دا هه‌ند له‌ گه‌رانه‌وه‌ گه‌شبین و دل‌نیا به، وا له‌ ئینه‌یش ده‌کات که‌ پینداوستی سه‌قه‌ر له‌ جانتا نین و هاوهرنی ته‌وه‌ بین و گه‌شتینکی پیرۆزی هه‌موو ته‌و شوین و نه‌زه‌رگانه‌ی که‌ چه‌ندین یادگاری شیرین و له‌ یاد نه‌چووین له‌ دل‌مانا هه‌یه‌ به‌کین، به‌ رای من ته‌مه‌یش نه‌ک هه‌ر خۆش باوه‌ری و له‌سه‌ر خه‌یال ژبان نیبه، به‌لکو نیشانه‌ی باوه‌ری نه‌پساوینتی، به‌هیزی شوهرشگه‌رانه‌و له‌ به‌ن نه‌هاتووی جه‌ماوه‌رو تروپکی سه‌رکه‌وتنی شیعره‌که‌بشی له‌مه‌ دا به.

له‌م شیعره‌دا «وینستگه‌ی پاسی مزگه‌وتی گه‌وره، تووی مه‌لیک و ناهیلکه‌ی قاچاخ، نه‌ورۆز و نه‌رخه‌وان و گردی شه‌هیدان، هه‌زنراوه‌ی نوێ، که‌ناری به‌نگای به‌که‌ره‌ جزو به‌زمی کۆری به‌هارانی مه‌ی نۆشان، چایخانه‌که‌ی مام عدلی، گه‌لاوێژ، نووسه‌ران، باخی گه‌ل، پینانگا و شانۆگه‌ری» وه‌ستا به‌انه‌ کراونه‌ته‌ چه‌ندین وینه‌ی شیعری و به‌ز چه‌ند ساتینک سۆی و نازاری په‌ناهه‌نده‌ییمان ده‌سه‌روینن و له‌گه‌ل هه‌ر که‌زێله‌به‌که‌دا تۆخۆن ده‌که‌ین.

نهم شیعره‌ جه‌گه‌ له‌وه‌ی که‌ تیشک و به‌ووناکي له‌ ده‌تکي «به‌لام به‌ووناکي به‌ی ته‌م و مژ نا» ته‌وا مه‌ودا به‌کی قول و زانسته‌یه‌نه‌بشی هه‌یده، کاک هه‌مه‌ سه‌عه‌ید، به‌وخان و سه‌ره‌و ژیر به‌وونی رۆنی فاشیستی عیراقی وه‌کو هه‌قه‌یه‌تینکی میژووی حاشا هه‌له‌نگه‌ر له‌ی روه‌نه، چونکه‌ هه‌سه‌له‌ی گه‌رانه‌وه، به‌ز

شاعیر و هدر که سینکی وه کورو نهو پابهندی تەخت کردنی ئەم کۆسپەیدە .
 لای کا حەمە سعید و هدر که سینکی تر که له دیدنکی زانستی بانهوه له دیاردهو ده رکهوتە
 کۆمه لایه تیبه کان پهلوانی، مەسەله که هدر رووخانی رۆنم و « گه رانهوه » نییه . مەسەله مەسەله ی داپین
 کردنی نازادی به رفراوانی سیاسی و چاره سەری کێشه دیوکراتیبه گانه، که ئەمەیش تەنها به رووخانی
 رۆنم فهراهدم ناییت و گه رسته و نامرازی چینه یه تی خزی گه ره که .
 ئەوه تا کاک حەمە سعید به شیوه یه کی مەنتیقی و گوێجاو له گه ل خەسلە تی چینه یه تی ئۆپۆزیسیونی
 سیاسی عیراق و فهزای دیوکراتیبه ی پاش رووخانی رۆنم، مامه له ده کات و کاهیرای پیری شاعیرانه ی
 ئەم و ننه مان پشان دەدات :

که هاتمه
 بهر له وه ی تاسه ی دوورمان
 نیکتر بشکی
 هینده ت زانی
 ده ستم له ته کسبیه راگرت
 تا بزیم
 له چاوانی نهو سیخوره ی
 دوور و نزیک دوام که وتوره
 هینده ت زانی
 جارنکی تر
 وتیان: حەمە سعەعی حەسەن هەلانیوه .

« هه له به جده غه ززه ی خه مناکه ، لاپه ره : ٢٣ »

شۆرشگیره کان به هار ناهیننه چۆکان، کۆشکی به رزی هیوای زه حه تکیشان، له سەر لمی خه یالی
 بۆرژوا رۆنانین، وه کورو ره قیژینسه کان پینان وانبیه، به رووخانی توێژنکی بۆرژوای ده سته لاتدار و هه اتنه
 سەرکاری توێژنکی دیکه ی دژ به دیوکراسی، ولات ده بینه به هه شت و گورگ و هه ر پینکه وه نار
 ده خۆنه وه . لای نه وان دیوکراسیبه تی راسته قینه، دیوکراسیبه تی به رفراوانی کرێکارانه و ته نیا له سایه ی
 ده سته لاتنی شۆرشگیرانه ی نه واندا، سەرپاکی گرفت و کێشه نه ته واپه تی، چینه یه تی، کۆمه لایه تیبه کان
 به به رو چاره سەر ده کرین و ته می مه ترسی تۆز و گوشت و بهر و چه و سانه وه ده ره و نته وه و هه موو نا
 به رامه ریه کی نیوان ئینسانه کان له نیو ده چن .

کاتی شاعیر له نیتادا نامرازی داپین کردنی دیوکراسیبه تی راسته قینه شک ناها، راسته گۆزانه
 چه تری ته می گومان له سەر سەری « گه رانه وه » هه ل ده دات و له نیتاوه خزی به یاخنی بوونکی تر ساز
 ده دات .

* * * *

به ئالای سووری مارانه ،
 به پدیمان و گمت و به ئین ،
 مه خه له تین
 گوشه گیری کوردایه تی و
 عوریه که ی سهدام حسین
 دوو رووخساری به ک دراون
 دوو تاکی به ک جووت پیناؤون
 دوو
 دوو

«هه له بهجه غه ززه ی خه منا که ، لاپه ره : ۲۴»

هه ق له زاری به کوژانی حه قیقه ت دا ، که کره ئاسا تالو به ده می سه ریازانی رنکه ی هه قیش ، له
 که زوو دوشاوی شارباژیر شیره نتره ، نه گهرچی بانگی حه قیقه ت هه لدان و بانگاشه ی راستیه تالده کان ، به
 درنواپی ته مه نی میژووی مرؤفایه تی ، خوینی مرؤفی پی له کاسه کراوه و به شمشیری نا هه ق سه ری ژئی
 کراوه ، به لام شینخ گوته نی :

نه ئین نه گهر شمشیر نه بین
 نه وا هه ق وا له ژیره وه
 منیش نه ئیم :
 هه ق هه ره هه قه
 شمشیر هه بی یا خود نه بین .

«شیره نکی شیخ حه سیبه و سه رچاوه که یمان بهر ده ست نه که ون»

راسته به بی شمشیری له که لان ده ره اتوو ، یان راسته به بی زه بهرو زه نگی شوره شگیرانه هه ق
 سه رناکه وی و «زه بهر مامانی میژوو» به لام گهر گوروت بو سه ر خستنی راستیه کان به ده سه وه نه بو ،
 به و مانایه نیبه که راستیه کان بو خویشیان نه بین . شاعیر بو زه ق و زوپ کردنه وه ی راستیه کانی شوره ،
 بو هاویر کردنی شوره ، له شوره شی چه واشه و شوره شگیرانش له دژه شوره شه کان ، خامه به کی بلند و نه ترسی
 پنبه :

به نوژوای کورد
 هه ره سه نکه ری هه لپه زیری
 گو فچه کینکه
 له ده ویسی و سوزانی تی

هه‌موو شارنکی کوردستان
وه‌ک هه‌له‌بجده‌ی به‌سه‌ر بی
ئوو هه‌ر خه‌می گیرفانیتی

<هه‌له‌بجده.....لاپه‌ره : ٢٥>

هه‌له‌بجده ئه‌وه‌ی به‌سه‌ری هات، به‌سه‌ری هات، ره‌نگه‌ی رواله‌تی ئه‌م رووداوه، کاره‌ساتینکی چاره
هه‌له‌گری جه‌نگ بیته. جه‌نگه‌کانی میژووی مرؤفایه‌تی ده‌یان وینه‌ی وایان له‌ خو گرتووه، جه‌نگ و خوین
پشتیان گوتوه، مرؤ جگه له‌ مال ویرانی و سه‌رگه‌ردانی و ئاواره‌یی، ده‌بی چاره‌نۆپی چی له‌ جه‌نگی
نیوان رۆژمه سه‌رمایه‌داریه‌کان بکات؟

به‌دریژایی ئه‌م جه‌نگه چه‌ندین شارو شاروچه‌کی هه‌ردوو ولات خاپوور بوون و به‌ ده‌ردی هه‌له‌بجده
بران، که‌چی به‌رنی هه‌له‌بجده لای هه‌مووان قوولتر و به‌ ده‌ردو سوی‌تر بوو، بۆچی؟ چونکه هه‌له‌بجده
شارنکی کوردستان بوو؟ ئی خو پینجۆین و ماوه‌ت و چوارتا و قه‌سری شیرینیش کوردستان بوون! له
هه‌له‌بجده هه‌زاران کورد کوژران و هه‌زارانیش بریندار و ئاواره‌ی ولاتان بوون، خو به‌ دریژایی ئه‌م هه‌شت
ساله‌ی جه‌نگ زیاتر له‌ به‌ک ملیۆن مرؤف بریندار بوون و چه‌ند به‌رامبه‌ری ئوو ژماره‌یه‌ش بی لانه و
په‌رده‌وازه بوون.

من پیم وایه‌ خاسیه‌تینکی دزنوو بیزار به‌ پووی سووری تابلۆی هه‌له‌بجده‌ی شه‌هیده‌وه هه‌یه که له‌سه‌ر
جه‌می هار وینه‌کانی خۆی جیا ده‌کاته‌وه. ره‌نگه زۆر به‌ ده‌گه‌من رینکه‌وتبیت که له‌ مه‌یدانی ململاتی و
جه‌نگی نیوان دوو رۆژی گۆنه په‌رستدا، حیزب و رینکه‌خواه نه‌باره‌کانی رۆژمینکیان بینه چاوسلفی به‌ر
له‌شکری داگیرکری رۆژمه‌که‌ی ترو به‌بی هیچ رینکه‌وتنیک که لاتی که‌می به‌رژه‌وه‌ندی خه‌لکی تیندا بیته،
پارچه‌به‌ک له‌ خاکی ولاته‌که‌ی خۆیانی بۆ کاول و داگیر بکه‌ن و پاشان خۆیان به‌ پسووله‌و ئیجازه‌ی
تایبه‌تیش نه‌توانن تیندا بگه‌رین!
ئه‌مه‌یه تایبه‌ته‌ندی وێران... نا بیوورن ئازاد کردنی هه‌له‌بجده!

هه‌موو شارنکی کوردستان
وه‌کو هه‌له‌بجده‌ی به‌سه‌ر بی
ئوو هه‌ر خه‌می گیرفانیتی.

<هه‌له‌بجده.....لاپه‌ره : ٢٥>

ره‌فتارو هه‌لسوکه‌وتی هه‌ر ده‌سته‌به‌کی چه‌کلدار، هه‌و قۆشه‌ن و له‌شکری، رنکه‌اندوه‌ی نایه‌نۆژیا و
بۆچوونی پینه‌ر و سه‌رگرده‌کانیتی. بۆرۆوازی له‌ هه‌موو سات و شوینیکدا، له‌ روانگی به‌ ده‌ست هیتانی
ژنده‌یایی و قازانجی هه‌رچی زیاتر، له‌ پرۆسه‌ی چه‌رسانده‌وه‌ی کرینکاران و ره‌نجده‌راندا، مامه‌له‌ له‌گه‌ڵ
هه‌ر مه‌سه‌له‌به‌کی دیاری کراودا ده‌کات. که‌له‌که بوون و کۆوه‌بوونی سه‌رمایه‌ی فروان و بی ئه‌ژمار له
ده‌ستی سه‌رمایه‌داراندا، به‌ر نه‌نجامی دزیبه‌کی ناشکرایه که یاساکانی سیسته‌می سه‌رمایه‌داری پارێزگاری
لی ده‌کات.

تۆپۈزسىيۈنى بۆرۈۋاي كورد، گەرچى لە واقىمى ئىنستابدا پىنگەپەكى بەرچاۋى لە پىرۈسى بەرھەم
 ھىناندا نىبە و لەر بوارەدا دەستى رەتاندنى جەماۋەرى زەھمەتكىنشانى بەراۋە، بەلام لە ماۋەى ئەم چەند
 سالىھى بۆرۈتتەۋەى چەكدارانەى كوردستاندا لەپىنى لەشكرەكانىانەۋە راۋو پىوتى جەماۋەرىيان كوردۋە.
 بەلى... « شۇرش ئەگەر » شەپۈلى دەريا، ھازەى چەم و پىوۋبار، خۇلىپاى سەرى شەيداي دىلداران،
 دووندى چىپاى ھىۋاى رىھواران... « بىت ئەۋا لە كوردستان مانگايدەكى لە چەك نەھاتوۋە پاشاكانى
 كوردابەتى » دەيان سالىھ دەى دۇشەن « خۇنى شەھىد، ئەگەر بارانى شىن كوردنى گۈلى ئازادى بىت، ئەۋا
 لاي ئىمە: « دەرياپەگەۋ سەركردەكان لە كەناريا سەرخۇشەن ».
 شىەر، گۈلجەرنىكى ھەمەرەنگ و پىر بۆن و بەرامەى نىۋ مىزكى ژبانە، ھەرچى دەرياپەكى جوان و
 ناسك و دل بۆزىنى نىۋ سىرۈشت و كۆمەل ھەبە، شاعىرى كارامەۋ خامە رەنگىن، دەتوانى بىكاتە
 گەۋھەرۋ خەناۋكەپەكى ورسەدارى پىن بەۋنېتەۋە، شىەر دەشى:

گۈلى باخ و

ھەستى ناخ و

جىرۋەى مەلى شەيداو

چەكى شانى پىشمەركەۋ

خەرمانى مانگى بەراۋ

« ھەلەبجە غەزەۋى..... لا پەرە: ۲۷ »

رەقى پىرۈزى ھەژان و مۆتەكەى سەرمىنگى سەمكاران و... ھەتد بىت.

شاعىر چىبە؟

گۈلفىرۈشە

« ھەلەبجە غەزەۋى..... لا پەرە: ۲۷ »

بەلى دەشى گۈل فرۇش بىت، ۋەلى گۈلى دەستكردو ناپلۈنى سەرمىزى سولتانهكان نا، بەلكو گەشە
 گۈلباخى نىۋ نەشقىنكى راستە قىنە، كە لە يەخەى ئەفبىندارانى رىنگاى ھەقىقەت بەدى. كاك جەمە
 سەعەد، پەنجەرەى لەسەر ئەۋ باخچە بە بۆزىنە بۆرۈۋاين و ۋەك « دىلدارنىكى بە ۋەفا » ى ۋشى
 پاك و رىنگاى پاك، ۋەكو جەنگاۋەرنىكى رىنگاى ھەلېنجانى راستەكان و سۈرۈر پىون لەسەر خەبەتى
 شۇرشگىرانەى چەوساۋان، « بەلام نە بە تەنبا » پەيامىنكى « شمول » پىان دەداتى كە سنورى ژان و
 كۇشانى خەلكى رەنجەدرى كورد و بەژنى سوقاك و سونگى ئاژن كراۋى كوردستان دەبەزىنىۋ زىرەكانە
 « چوار چىۋەى بۆر ھەمۋە ئەم مەينەتەبىبە » ى مەزۇقاپەتى دادەنى.

تىنكچىرەنى كىشەۋ گىرۈتەكانى ئەم سەردەمە جەنجالەۋ گىرۈ دوۋكەلى گۈلخەنى ئەم دۆزەخەى چىھانى
 پىن دەگۈترى، گەرچى جۈرە نامۇبەكى لاي شاعىر دروست كوردۋە بەلام سەرە داۋى گۈلۈ ئالۋاۋەكەى
 لى بۆر نەكردۋەۋ سەراسىمە نەپۋە

نهم جیهانه
 گهرچی نهمرؤ
 له شاخینکی هینمن دهچی
 بدلأم دوا رؤز
 گرگانیکه توورپه و مدزن
 به رووخساری چه وسینه رانا هدله چی

«هدله بجه غه ززه ی..... لاپه ره: ۳۰»

شاعیر له دیدو لؤزنیکی شؤرشگنر بیه وه، چاره سهری نیوه چل و ریغزوم و سات و مه ودای نیوان
 دژه کانی هه تاسدر قه بول نیبه، پروای به جهنگیکه که مهسه له که یهک لا بکاته وه، شونته واری جیهانی
 پر له ستمی سهرمایه داری نه هیلنی، دام و ده زگار نامرازو غه رهننگ و هدرچی موری ره شی نهدی پینوه
 بیئت و چه وساره کان به ههشتینکی راسته قینه بنیات بنین:

با نهم جیهانه خاپور بی
 با شونته واری نه مینتی
 چه وساره کان، جیهانینکی واپیک دبنن
 گولزاری بی
 مدلی شادی، له سدر چلی
 هه سوو گولینکی به خوننی.

«هدله بجه غه ززه ی..... لاپه ره: ۳۰ و ۳۱»

شاعیر له لاپه ره یه کی دیکه ی «دل» بدا، له تابلزیه کدا په یوه نء دیالینکتیکانه ی شیوه و ناوه رۆکمان
 بز ده نه خشینی، شیوه ی گونجوار له گهل ناوه رۆکدا، تا هه تایه ناوه رۆکی بی له خز ناگیر، بنچینه ی
 گۆزآنکار بیه کان ناوه رۆکن و هدر ناوه رۆکی به ناچاری فزومی له باری خزی ده خولقینتی، گهر نا نهدا
 پینکوه هه لکر دنیان مه حاله، به واتایه کی ساده تر، دروشمه سووره بریقده داره کان، تا هه تایه مه به سته
 زرده کانبان بی هه شار نادری و پینچه وانه که یشی هدر راسته:

وهک شیوه سینونکی لا سووره ی دل بیری
 وه کو ناخ هدر کر مه تینی داوی
 من کزو بی ره ننگم وهک رووخسار
 له دلما هه زاران نه ستیره
 سه نگر یان لیناوه

«هزراوه ی چند لاپه ره یهک له ده فته ری دل - هه له بجه غه ززه ی..... لاپه ره: ۳۲»

ئەو خەندەبەدى كە دەيان سالە لە لىوانى زېردايكى هەزارانەو پەخش دەبىز و « پەيكەرى زىرنى پالاکەى »
كە متمانەى هەزاران هەزار « بانكى دلى » هەزارانى بۇ خىزى پاكىشاو، ئەو خەندەبە ئىدى دەركەرت كە
چېر بوونەوئەى دانى شىرەو بە هېوا بوونى خەيال پلاوئەى .

گۆراوم... ئىستاكە

پەپولەى بىرى من هۆگرى شەمىكە

تروسكەى بۇ خانەى هەزاران بنىرى

< هەلەبجە غەزەى..... لا پەرە : ۳۳ >

ئىدى حەقىقەتى مەسلەكان لە رۆزى بوون ئاشكراترە، نىوانى شۆرشى هەزاران و رېفىژنىستەكانى
دژ بە شۆرش لە سەرتاسەرى دنىادا دوورەو زۆرئىش دوورە. ئىدى كاروانى خەباتى شۆرشى چەوساوان
ناكرى لەمە زىاتر لە شەو زەنگى فېكرى رېفىژنىزمى هاوچەرخداپز و سەرگەردان بىت.

* * * *

شەرە بەردى زارۆكانى فەلەستىن دژ بە زابونىستە داگىر كەرەكان، شىوازىكى بەرەنگارى و روو بە
روو بوونەوئەى لەسەر خەرمانى ئەزمونى خەبات و فېداكارى گەلانى ژىر دەستە دانا. جەنگى مندالانى
غەزە، گۆرگانى رېك و توورەى فرىشتانى نازايخوازە، دژ بە ئەهرىمەنى سەرمایەدارى، جەنگى روای
مېللەتېكى بەشخوواو ماف زەوت كراو و لە ناخى شۆرشگىرپانى وردىلەو بى ناگا لە فەرت و قىل و
پروژۆكۆلە نەئىبىبەكانى نىو جانتا رەشەكان، تەقىوئەو، ئەم جەنگە پېرۆزە « بەفر ئاسا » خاوتنەو
« تاجى سەرى گەشتىن لا پەرەى مېژووە »

خۆشەوئەستى ئەم پەپولە ياخييانە « هەرگىز پەشمانى لە دوا نىبە » و شاعىر پېرۆزى بە
مەسلەبەكى بىگەرد و مەزن بەخشىو، مەسلەى ياخى بوونى مندالان لە نامىزى پەر سۆزى دايك و
بەرەو پىرى مەرگەو چوونىيان لە پىناوى نازادى دايكىكى گەرەتردا. هەر بۆرە شاعىر هەر بەردىكى
پېرۆز و گرانه بە « بەردى دلشېبەو » وردو خاشى دەكات و لە مستى مندالانى راپەرپوى دەنى.
مندالانى كە لەماوئەى سال و نىونكدا گۆزى شۆرشگىرپان لە تەواوى زېر شۆرشگىرپانى ورك زل و جانتا
بە دەست بردۆتەو. مندالانى كە تەواوى سىياسەتى فرىودەرانەو دروشمى پرىقەدارو سات و سەودار
بازرگانىتى سەرانى كۆنەپەرستى عەرەبىيان لە گۆفەكى مېژو نابىت و بە زەبرى بەرد رەواى مەسلەبەكى
هەقىيان لەسەر ئاستى جىهان سەپاندبىت، ئەك هەر شىاوى ئەوئەن كە جوانترىن مېدالىاي شىعربان لە مل
بكرىت، هەقىشە لەسەر رووپەرى مېژو ئەم خەباتەيان بەزىر بۇ بئەخشىترىت.

* * * *

جەنگ بەر ئەنجامی پینکدا ھەلپەزەن و تەقینەوێی ئەو گەرت و کێشەو ناکۆکییە کۆمەڵایەتیییانە بە کە بە پینگای پراوێزی ناھتییانە چارەسەر ناکرێت، جەنگ درێژە پیندانی سیاسەتە بە شینوازیکی توند و تیژ و خوێناوی. نوێنەرەوێی بەرژەو ھەندییەکانی چینی سەرورەو بەلا ھەستی کۆمەڵە، ھەر پۆیە پەوایی و ناپەوایی ھەر جەنگینک بە سروشتی چینیایەتی چینی ھەستە لا تەنارەو بەندە.

جەنگی نیوان رۆژنە سەرمايەدارییەکان، شەپێ داگیرکردن و تالانکردنی مێللەتانەو پەری درەختی زەردو قەزۆکی پۆزواي جیھانە، ریشاژۆکردنی جەنگ و بن پە کردنی بە لە ریشە ھەلکەندنی پۆزواو بەندە. لە جیھانی ئەمەردا کە پلینسە گەری تەنورنیک لە قوژنیکنا خاھۆش دەکەن، ھاوژەمان چەندین دۆزەخی دیکەمان پۆ دادەخەن. ئەوی وەبەو «شۆقی کەلگای ئەم جەنگە نەکەوتووە» و بەدەم پلینسە «گەر سوورە» کە پەو نەپۆتە قەقنەس، سەپێ رۆژ لە کوردستان و عێراق و ئێرانیش نەپێ، ئەوا لە سوچینکی دیکەي ئەم جەنگە ئەدا، دەپینتە بارە کەوی بەر چنگی واشەي جەنگ «

دامر دەزگا سەرمايەدارییەکانی نیو دەولەتان، بەتەنی لە تامارگیری ژمارەي کوشتاری سەربازان و تینکشکان و سووتانی تانک و فۆکەو خەرجی جەنگ بە دۆلار و ھاوتە خوارەوێ رێژەي دەرھینان و ناردنی نەوتەو لە کارەساتی جەنگ دەروانن، کەچی شاعیر لە دیدی مرۆفایەتی و بە ھەستی ناسک و پە لە سۆزی شاعیرانەو، پەردە لەسەر وردە کارییەکانی تابلۆی تراژیدیای جەنگ لا دەدات:

بەلام کام کۆمیتەي پەسپۆر
دەزانی چەن
کێژی دلدەر،
پوکی قەشەنگ،
کۆپەي ساوا،
دایکی دلسۆز،
پێ دەزگیران،
پێ زاوای قوژ
پێ سۆزی نامیزی باوک،
پێ تاقانە،
ماونەتەو؟

<ھەلەبجە غەزەي..... لا پەرە : ٤>

جەنگ ھەوری چلکنی ژار بارانی پۆزوايە و ھەزاری سەوزی ھیواکانی جەمارەو ھەلەپروکیی،
سیمای شەنگی ژیان تەلخ دەکات و بە ھەزاران:

جینگەي ژوان،
لینوی تینو،
پەنجەي بزینو،

دلی شهیدا ،
بئی چپه و ناز ،
بئی کانسی دەم ،
بئی جووتە مەم ،
بئی هیلاتە « دەهیلێتەوه

<هەلەبجە غەزەوی.....لاپەرە : ٤١>

* * * *

« دیسانەوه بۆرژوای کورد
رینگەوی خوش کرد
تا جی دەستی درتەکان
زەقتەر دیار بێ .
تا ژمارەوی شەهیدەکان
لە رۆژنکا ،
هیندەوی گەلای دەیان دار بێ »

<هەلەبجە غەزەوی..... لاپەرە : ٤٢>

* * * *

کوردستان، زیندو نیشتمانی دێزینی کورد، ئەو هیلاتەبەدی کە رۆژگارێک لەبەر زریانی داگیرکەران، بە ئارامی سەرمان تیندا نەناوەتەوه و سڕەقمان تیندا نەکردوه. ئەو ولاتەدی کە هەرچی خەونو هیواو خۆزیمان هەبە پینوەندی بەندەو لەم بارە ناھەموارەوی ئیستایدا، کە خەریکە لە ئەوکی شۆقینستانەوی بۆرژوای عەرەبدا خوس دەدریت، هەرچەند بە جوانی و پیرۆزیبەکەیدا هەلبێلین رەنگە تاسەوی ئەشق و خۆشەویستیمان نەشکینیت.

ئەوا وەختە کوردستانیکمان بە قەندیل و ئاسۆس و شارەزوور و بیتوین و قەراج و سەرچنار و بابەگورگور و زۆزک و زاخۆوه لە بن دەست دەریتان و چاویشمان زەقەوی دیت. کۆستیکی وەھا گەورە، کەرەسەوی دەیان پرسیار لە خەدایلی ناسک و سۆز نامیزی شاعیردا دەخولقینتی و هەقیشەتی، بەلام ساتی پرسیارەکان لە سنووری لۆژیکێ شۆرشگیرانە دەریاز دەبن و تەمی ناسیۆنالیستی لە خۆ دەگرن، ئیدی دەکەونە بەر نیگای سەرنج و چاو بەرکی.

کوردستان، چەند بێنی بۆ ئیمەدی کورد، رەنگین و شوخ و بەردلانە، بەلام داخۆ لەم جیهانج بەرینەدا، چ ولاتیک لە کوردستان «رەنگین» ترو «ئای کانیاوی چ دەقەرنک» وەک «ئای کانسی کوردستان» رەوان یا رەوانتر نەبێ؟ «بەفری ئاسۆس» ی سەرکەش، بینگەردو «خاوتنە» بەلام بێنی بەفری ئاسۆس گرووی خاوتنیتی لە بەفری دووندی هەموو چیاکانی جیهان بردبیتەوه؟ دنیایین کە

«زار»ی گوزان، کانی ههنگوینی نیو گولزاری شیعی کوردییه، ئەدی پۆشکین و نیرودا و ههمزاتۆف و ناراکۆن و شاملو چی؟

«دایکی کورد» نمونه‌ی له خۆ بهردن و «دلسۆزی و میهره‌بانی»یه، ناخۆ له نیو دایکانی گهلاندا تاک و بی هاتایه؟

کام ئافرهت وهک
ژنه کورد پاک داوینه

«ههله‌بچه غه‌زه‌ی.....لاپه‌ره: ۱۸»

کاک حه‌مه سه‌عه‌بد ده‌زانی که دیارده‌ی پاک و پیس داوینی، ده‌ردینکی کۆمه‌لایه‌تییه و له پله‌ی یه‌که‌مدا به قۆناغی گه‌شه‌کردنی کۆمه‌ل و سه‌سته‌می باوی ئاهووری قۆناغه‌که‌وه به‌نده. ئینه‌بش هه‌موو کوردین و شارو گوندانی کوردستانمان وهک به‌ری ده‌ست شاره‌زاین. کوردستان له سۆنگه‌ی گه‌شه‌کردن و چه‌سپینی په‌یوه‌ندییه‌کانی سه‌رمایه‌داریه‌وه «که به ناچارێ ره‌وشت و نه‌ریت و فه‌ره‌هنگی خۆی ده‌سه‌پینی» دیارده‌ی داوین پیسی، سنووری شاره‌ گه‌وره‌کانی‌شی به‌زاندووه و کۆزیه‌ گونده‌ نازاد کراوه‌کانی جارانی‌شی گرتبووه‌وه.

شاعیر وهک ئینه‌ ناگاداره، که ئهم دیارده‌یه له سایه‌ی ده‌سه‌لاتی هیزه چه‌کداره «شۆرشگێر»ه‌کاندا، چ به‌ه‌وینکی هه‌بوو، هه‌روه‌ها ئۆردوگا زۆر ملی‌کان، راگواستی جه‌ماوه‌ری به‌شیک له ناوچه‌کانی کوردستان بۆ خوارووی عێراق، جه‌نگی هه‌شت ساڵه. چ بۆلینکی گرنگیان له ته‌شه‌نه‌ کردنی ئهم دیارده‌یه‌دا گێراوه.

له هه‌ر شوینی سه‌سته‌می بۆگه‌نی سه‌رمایه‌داری به‌رکه‌مال‌بێت، کارو په‌وشتی کرێت و دزنووش سه‌ر هه‌لده‌ده‌ن، من پێم وایه‌ به‌وینی ئهم دیارده‌یه به هه‌ر راده‌یه‌ک چ نه‌نگیبه‌ک به‌نیو چه‌وانی کورده‌وه‌ بێ، بۆیه مرۆف له هۆی پرسباری «کام ئافرهت وهک ژنه کورد پاک داوینه؟» ناگاو له‌به‌ر ده‌میا نه‌به‌لق ده‌بی!

لای ئینه‌ی کورد، کورد و کوردستان هه‌رچی جوانی و پیروزییه‌کانیان هه‌یه، له هه‌موو بوخسارنکی جوانی ولاتانی تری دنیا له‌به‌ر دلان‌ترو خۆشه‌ویسته‌ترین، به‌لام هه‌رگیز به‌و مانایه‌ نییه که بی وینه و بالانتر و جوانتر بێ. ساتی خۆینه‌ر هوتراه‌ی «چه‌ند پرسباری‌نکی ئاسان» ده‌خوینبته‌وه تا نه‌گاته سه‌ر دوا کۆپله‌ی شیعه‌که که ده‌لێت:

کرێکاری کام ولاته
وه‌کو پرۆلیتاری کورد
بۆ راپه‌رین
به‌ په‌رۆشه؟
بۆرۆوای کام نه‌ته‌وه‌یه

نیو نه و نه ندهی بوزوای کورد
گهردن که چ و خو فرۆشه؟

<ههله بهجه غه ززه ی..... لاپه ره : ۱۸، ۱۹>

پیشبینی نه وه ده کا که شاعیرینکی نه ته وه په رستی کورد نوسیبیتی، که نه مه دیان بوز شاعیرینکی شۆرشگینری وه ک کاک حه مه سه عید چاره نوای نه کراو بوو.
دوچار نینه ی هه له بهجه بیه ناواره کان، چه پکه گولی له خوینا شه لاتی شه هیدانمان ده که یته دیاری پیروزبایی کاک حه مه سه عیدی شاعیرو هیوای سه رکه وتنی زیاتری بوز ده خوازین، دهستی نه رزی و خامه ی بویر و ره نگین تر بی.

نوردوگای شه هیدانی هه له بهجه <که نگاهه ر>
نایاری: ۱۹۸۹

تیبینی

- بوز نه م نوسینه که جگه له نامیلکه ی « هه له بهجه غه ززه ی خه منا که » چ سه رچاره به کی دیکه م له بهر ده ستدا نه بووه .
- کرۆکی شۆرشگینانه ی شیه ره کانم له بهر چار گرتوووه خو م له هه ورازو نشیوی هونه ری شیه ر نوسین نه داوه ، با نه مه دیان بوز سپۆزانی ره خنه ی نه ده بی بیت.

ئەو ماری بۆقان دەخوات !

نووسینی : کاکە باس

لە دەورووبەری گوندیکدا، چەند گۆمە ناوکی پێس و شلوی هەبوون، ئەو گۆمە ناوانە، لە بەهارانەو دەبوونە هەواری ولاتی بۆقان، بەجۆزیک رۆژانی وەرزێ بەهار، جەژنی بۆقەکان بوو، لەوی رۆژان، ئەوێ نۆیانی لە دایک دەبوو، بە زاق و زریق ئەو گۆمانەیان پێ دەکرد .
بەلام هەرکە رۆژانی بەهار، روویان دەکردە کۆتابی، رۆژ لە دواي رۆژ، نیگەرانی زیاتر بالی بەسەر ژبانی بۆقەکاندا دەکیشا .

ئەو سالدش کە ناوی گۆمەکان بەرەو کەم بوون دەچوو، ماریکی زەردی سەر گەورە، لەو ناوەو پەیدا بێوو، هەر رۆژەي لە کەناری نەرم و فینکی گۆمبکەو، دەبوو مێوانی بۆقەکان، خۆی لە گەرماي هاورن دەشاردەو، سەیرانی گۆمی بۆقەکانیش زەوقیان دەکردەو .
لەناو ئەو گۆمانەشدا، هەر بۆقەو بە دیتنی ماریکە، بەراکردن ئەو گۆمەي جێ دەهینلا، بەدەم رینچکەي ناوەکەو، بۆ گۆمەکانی تر قوشمەیان دەکرد .

له گه ل دريژهي روزه کاني هاوین دا، نهو ماره سرگه وریه، زیاتر فېشه فېشي پي که وتیوو، نهی ده زانی له م هواردا، به چوڼ قبلیک بۆقه کان، دانه دانه لروش بکات!

به یانی به کیان له گه ل پهرت» بوونی تیشکی گهرمی خور، ماره که به خسه خش، گه شه لیاوری ته پری به کیک لهو گومانه، که ماوه بیک بوو سردانی نه کرد بوو. ته ماشای کرد، تنیا بۆقینکی رهنگ زهردی سیس له ناو گۆمه که دا، بی باکانه مه له ده کات، ناو ناو هس به قیر... قیر... قیر ناوازی بۆقان بۆ خوی ده ژنی. ماره کهش که چاری به م دیمه نه کهوت، به کسدر گه مه بیک کی کونی باب به گه وریه که ی هاتره یاد، زفر به گهرمی و پیکه نینه وه، سهری بۆ نهو بۆقه هه لپری:

- هۆ هۆ بۆقه جوانه که ی رهنگی خۆم! به راستی نارازی موسیقایه که ت گه لی دل خوشکهره، زۆرم هه ز لی به ده مینک له گه لی دا سه ما بکه م!

بۆقه که:

فهرموو... فهرموو... مامه گیان!

نهو جا سهر له نوی که و ته وه قیر... قیر... قیر... قیر

به دوا ی نه ختی سه ما کرد نه وه، ماره که به ده م خۆ قه ف قه ف کرد نه وه، زیاتر راکشایه بن لیاوری گۆمه که وه، دوویاره پروی له بۆقه که کرده وه:

- که سی مامی، نهو بۆ به تنیا، له م گۆمه ته نکا وه دا به چی ماوی!؟

- هاو پری به کانم بۆ گۆمه پر ناوه کانی تر بۆشتن!

- به خولای باوو با پیرانی من، راستیان گوتوه، نهومی نیوه هه رکه هه مو تان پیکه وه موسیقایه تان ده ژن، دنیا سه راپا ده هه ژین!

منیش هه ر بۆیه پیم خۆشه، پیکه وه به چینه نهوی بۆ نهوی گوی له موسیقای به کۆمه لی نیوه بگرم، تام و چیژی نهو رۆژگاره ی راپردوو دوویاره بکه پنه وه.

- ناخر مامه گیان، بۆقه کانی دیکه، هه رکه چاریان به تو بکه وی ته ژنویان ده شک! ئیتر نهو گۆمیش به چی دین!

- مادامه کی وا ده لی! وه ره که سی مامی، له پشه وه بۆ دلنایی خزمانی تو، سواری ته پلی سه رم به، تا پیکه وه به ره و لای نه وان به چین.

بۆقه که له دلی خوی دا، نه مه ی زۆر لا خۆش بوو، بۆقینک سواری ته پلی سه ری نهو ماره زله بینت! وه ک نهو وایه بۆ هه ج به چی!

- باشه مامه، منیش وام پي چاکه!

لیزه دا ماره که جاریکی تر، ده می کرده وه، ددانه ژه راوی به دريژه که ی به چاکي دیار بوو.

به لأم که سی مامی، من تاکه مه رچینکم هه یه!

- فهرموو بلی

- هه تا ده گه بینه لای بۆقه کانی دیکه، ده بی تو موسیقای بۆ بۆنه ی، بۆ نهوی گهرمای رینگام له بیر به رسته وه، نهو ده مه ش گه یشتینه نهوی، دوا ی نهو خزمانی تو به م پیکه وه گونجانه مان ناگادار بوون، تو له سه ر ته پلی سه رم بۆ خۆت به خه وه، منیش به ده م موسیقای به کۆمه لی بۆقه کانه وه، تینویتی دل و ده روونم ده ره و نسه وه.

بدم رهنگه بۇقەكە ، سواری تەپلى سەرى مارە ھار رەنگەكەى بوو ، ھىندى ھىندى لەو گۇمە پەر ئاۋە نىزىك بونەۋە ، كە بۇقەكان لەۋى خەرىكى بەزم و رەزمى خۇيان بوون ، ئەو بۇقەنەش لە كەنارى گۇمەكەدا ، ئىشىك گر بوون ، ھەركە چاۋيان بەم دېمەنە كەوت ، لە سەرەتاۋە باۋەپىان بە چاۋى خۇيان نەدەكردا ، بەسەر سوپمانەۋە بۇقەكانى دېكەشېيان ئاگادار كردهۋە . ئەو بۇقەنە خەزىيان لەم جۇرە سواری بوونە بوو ، بەبى بەك و دوو كرددن ، بۇ سەير كرددنى ئەم دېمەنە ، زۇرتر ھاتتە كەنارەۋە .

لەو دەمەشدا ، بۇقەى كەسى مامى ، لە خۇشېيان خەۋى لىكەوت ، مارەكەش بەكەم جار بوو ھەلى ئاۋا چاكى بۇ ھەلئەكەۋى ، زۇر بە ئاسانى ، ئاۋ ئاۋە بەدەم خۇ بادانەۋە ، بە خۇشكەبى بۇقەى لىۋوش دەكرد ، بە چاۋو تروكانىك قوتى دەدا .

ئەو رۇژە تا ئىۋارە ، مارەكە ھەر خەرىكى سەماكردن بوو ، لەگەل نىزىك بوونەۋەى تارىكى ، بە ھىۋى خۇى لەقاند ، بۇقەى سەر تەپلى سەرى ، لە خەۋى شېرىن فرى داپە ئاۋ گۇمەكەۋە ، بەرەۋ ھەۋارى خۇى كىشاپەۋە .

لەئاۋ گۇمە ئاۋەكەشەۋە ، ئەو بۇقەنەى ماپوون ، بە گېرپانەۋەى سەر ېردەى چىرۇكى دۇستاپەتى ، نىۋان بۇقە زەردەى ھارپىيان و مارەكە ، سەرخۇش بېون . بۇقەى كەسى مامى ، ۋەك بۇقەى دنيا دېتە ، ئەۋەندە بە نازوو دەم تەرى ، قەسەكانى دەگېرپاۋە ، كەس ئاگای لەكەس نەماپو ، بەجۇرىك وای لە بۇقەكان گەياند ، لە سېبەرى دۇستاپەتى ئەم مارە ھارپەنگەدا ، ھېچ مارىكى بۇق خۇر ، ناتوانى لە كەنارى ۋلاتەكەيان نىزىك بېنتەۋە... واتە بۇ لەمەۋ دوا ، بۇقەكان دەكەۋنە خۇشى ، مەترسى لەئاۋ چوونىيان نەماۋە ! ئەو شەۋە بەتاپپەتى ھەر قېر... قېر... قېرپان بوو .

لەۋى رۇژەۋە ، بۇقەكان مارە زەردىيان بە پىشتىۋان و دۇستى خۇيان زانى ، بەبى ترس لى نى نىزىك دەبوونەۋە ، ھەرچارەى بەكېكىيان دەچوۋە سەر تەپلى سەرى ، بەلام مارەكەش ھەركە بۇى ھەلئەكەۋتاپە ، دانەپەكى تى لى لىۋوش دەكردن .

لەگەل دىرئۇ بوونى رۇژ ، تا دەھات گەرما زىتر دەبوو ، ئاۋى گۇمەكان كەمتر دەبوو ، ژمارەى بۇقەكانىش بەرەۋ قېران دەچوۋ ، كەچى ئەۋانەى لە ژياندا ماپوون ، لەبەر خۇشى خۇيان ، ئاگايان لە ھارپى بە لىۋوش دراۋەكانىيان نەبوو .

بەلام رۇژانى گەرماى ھاوین ، واتە رۇژانى سەرەتای چەلەى ھاوین دەستى پى كرد ، مارى زەرد سەپرى كرد ، لەئاۋ ئاۋە كەمەكەدا ، بە كۇنە ئاشنابەكەى خۇبەۋە ، تەنبا دوو بۇقى لەرو لاۋاز ماون ، بانكى كرددن :

– ۋەرن ھەردوكتان لەسەر تەپلى سەرم دانېشن ! تا بەرەۋ گۇمېكى پەر ئاۋى تىرتان بەرم ، بۇ ئەۋەى ماۋەبەكېش لەگەل خۇمانى ئەۋى بەسەر بەرىن !

ھەردوو بۇقەكە لە خەنى خۇشېيان ، بە پىۋەكانىيان بۇ مارەكە كەۋتتە چەپلە لىدان !! چونكە لە مردنى ۋىشك بوونى ئەو گۇمە رىزگاربان دەكا !!!

ئاسامه دەسپرەش

فازیل کەریم ئەحمەد

ئەمە دوو هەفتەیە عەزیز لەم کارگە بە کار دەکات. پەنگە ئەم کارەیش دوو سێ مانگی درێژە بکێشی، تا دەستی لە کارینکی تر گیر دەبێ. بەشینکی زۆری ئەو کرێبە چنگی دەکەوی، دە گرووی هاتوچۆی شەمەندەفەر و پاسی دەکات، چونکە کارگە بە لە شارینکی ترە. پێی ناگری، لە ژبانی ناوارەیی و دەریە دەریدا، خێزانە کەمی بە تەنیا لەو شارە بە جێ بهێلی...

کارگە بە کارگە ئۆتۆمۆبیل دروست کردنە. هەر بەناو کارگە بە، ئەگینا شارینکە بۆ خۆی. هەتا چاو هەتەرکات، هەر شاخی ناسن و مەکیئەو لۆلەو واپەرە. چەرە دووکەل و هارە هاری مەکیئەکان مرۆف کەپو کاس دەکەن. دەیان هەزار کرینکار لێرە کار دەکەن. لە کاتی کار دەست پێ کردن، مەکیئەکان هەر هەموویان لۆوش دەدەن و کەس بە دەرهو نامینی. کەس ئەمپەرۆ ئەوپەری هۆلەکان نازانی. هەرکەسە تەنیا شارەزای رینگای چوونە دەرهوو هاتنەو ژوورەو دەبێ، لە گەل ئەو رینگە بە کەسەر بە کانتینە کەدا دەکات.

دەرگای سەرەکی، لە دەرگای سەریازخانە بە سەر دەستی پڕۆسەکان دەچێ. پینچ پاسەوانی دەم هەراش وەکو سەگی هەر چەقی دەرگاکەیان گرتووە. لە هاتنە ژوورەو و چوونە دەرهو دا، داوای شوناسنامەیی تایبەتی کارگە بە دەکەن. ناو بە ناویش هەلە کۆتتە سەر کرینکارینکی ماندوو، هەر هەموو گیانی دەپشکنن و بە پرسباری سارد و سە بۆژووی دەکەن.

بە کەم رۆژ، لە گەل پۆلی کرینکاری نوێ دا، ئەمیش پەوانەیی ئەو شوننە بە تالەیی کارگە بە کرا، کە کەس نایەوی ئیشی تیندا بکات. بەشی قالب ریزکردنی ئاسنی تیاو، سامناکترین جینگە بە کە کرینکاران لێی دەتۆقن... ئەمان چاوە پوانیان کرد، بە کینک بێت و بەرەو شوننی ئیشە کە پەپشیان دات. سەر دەستە بەکی ورگن، کەپو زلی چاو کونە سووژن، بە پۆستالی پەش و خۆدە بەکی زەر دەو، لە دەرگای پیکابینکی نارنجیەو وەکو بە کانه دەرپەری. زۆمەیی پێی لە زۆمەیی عەسکە رینکی سوارەیی زەمانی پڕۆسەکان دەچوو. لە بری بە خێر هاتن، داوای لێ کردن، بە پەلە ژمارەیی خۆیان پلین و ژمارەیی دەرگا، ژیر زەمین، پلکانەکان تۆمار کەن. بۆ ئەو بە خێرای شوننی ئیش بە دۆزەو و لە ناو مەکیئەکاندا بۆر نەبن. گەبشتنە سەر دوو پلانییک، عەرەبانە بەکی ئاسنی گەورە، لە ناو تاریکی دا، هەر وەکو چەرخ و فەلەکی جنۆکان بە بەردەم لوتیان دا تی پەری. داچلە کین و پشیمان بە دیوارە کەو نووسان. کاپرا دەستی خستە بەر کە لە کەمی و دا بە قاقای پینکە نین. پێی گوتن: د کۆرگەل ئاگاتان لە خۆتان نەبێ دەبە چلمی سەر رینگاکان... هەموو چرکە بە ک بە ک دووانینک بە لاتان دا تی دە پەرن و لە بەر نالەو گرمە کەس گۆی لێ

وېره وېری لوری و ماتوږ و پېکاب نابې « بزگن، بونی گریس و بزیاخ وگزگردی سووتاو، هینرو گیزی کردن. هدر چوار هدنگاونک تابلزیهک ههلواسراوه « پاک و خاویزی، رینک و پینکی، چوناپه تی گرنکه » کهچی هدر چوار هدنگار دوورتر نووسراوه: دوور بگره، هدرتری تهقبهوه، هدرتری زوروان، ژههری کیمیاوی، تینهږ بیون بهی ماسک به تهواوی قهدهغهیه... هتد.

سهر دهسته که له پر به پلیکانه په کدا سهرکهوت، نه مانیش وه کو مېر دوای کهوتن، هونبکی گهوهی پر له کپوی تاسن و مه کینه و ریزوتا بو. گرم و هووږی مه کینه کانی نیره ی سهد نه و نه دی نه وانه ی ژیر زه مینه که بلن دتر بیون.

ههر له ماوه ی پېنچ شهب ده قبه دا فیر کرا، چون قالبه جیا جیاکان له ناو کووه ی پزلاپین دا پر له ناسنی تواوه ده کرین. چون نه مېش ده بی له سهر « فلیس باند » پارچه کان ریز بکات. له زاری په شی کووه کهوه، ناوړ نیله نیلی ده کرد و دووکه له ده رده هات. له ولاشوه دوو کرینکاری تر، به پرپه نی کاره پایی، بازنه کانیا ن ساف و لووس ده کرد، نم هرچه نده له کارگی ته نه که، چبستی ناماده کراو، په نیر دروست کردن دا نیشی کرد بوو، بدلأم بهم تین و گرو بزگنه رانه هات بوو. کرینکاری نیشالی دلی پی پی سووتا. نه و فیزی کرد چون دهم و چاوی له گر ده پارزیت له کاتی قالب گزین دا. هدر پاش دوو سی رز ژ بزی گیزا پوه، چون له خوارووی نیشالیا، مافیا براکه یان کوشتووه چونکه نه بوستوه سهرانه یان پی بدات و به چ حالیک نم توانیویه تی که ولی خوی له چنگیان قوتارکات.

له سهر مه کینه که ی به رامبهری کیشنی سوزهی چار گش وه ستا بوو. ده سکیشنی چرمی ژهنگاری له ده ست بوو، بورغوی له نار خانه ی « بوچ » که دا داده نا. نم هرچه ند به چاوی برسی یه وه نیگای ده کرد، نه و مه لی خه یالی له ناسمانیکی تر دا، ده فزی...

روژی چواره م نیشالی یه که بزر بوو، جه زانیری یه ک شوننه که ی گرتوه. کوپنکی نه سمه ری سمیل په شی دهم به پیکه نین بوو نم هدر بز نه وه ی پالینک به مزته که ی کات و بیزاریه وه بنی، سهری قسه و باسی له گه له نه ودا دامه زراند.

کایرای جه زانیری گووتی:

– من ههر له منالیه وه له گه له دایک و بایم بز نیره هاتووم... بیست و جهوت سالی په به قه...

– چون پاش داهانتی به هاری نازادی باوکت دلی هات خاکی نیشتمان جی به نیلی؟

– باوکم پارتیزانیکی به ره ی رزگاری بوو... پاش سهرکهوتنی شورش، هینده په خنه ی توند و تیژی له سهر کرده و لپرسراوه کان گرت، که له ماوه ی شهو و رزژنک دا سامانیکی بی سنووریان پیکه وه نابوو، له ژیر سبیه ری خونی ملونینک شه هید... هدر ده می خوی پی نه گیرا، تا روژی پیاوه کانی « بوخرویه » وستیان به قورقوشم ده می پی داخن... به په له قازی خوی دهر باز کردو لیره گیرسایه وه، هدر لیره ش دوو سال له مه و پیش سهری ناپه وه. تا نه و روژی مه رگ بهر بینی گرت، هدر ده یگووت:

« نامه وی گزوه که شم له ولاتینک بیت، پوستان، عهسکه ر، تفهنگ له سهرووی یاساوه بن... عهسکه ر ههر عهسکه ره، نیدی به ههر شینوه یه ک هاتبسته سهر کار »

یسکر یا ولدی یسکر

فی بلادی تحکمه العسکر

عزیزش له دلی خوی دا ده بگووت: « نه مانه ی نیمه، پیش نه وه ی ژیر بکه ون، پیش نه وه ی بتوانن

حوکمی دوو گوندیش بگرنه دهست، خوننی هزاران بی تاوانیان پشت و میلله تینکیان به گوردگان خواردوو دا، هدر بۆ نهووی دهست له چمکی نهو خهونه نهزۆکه بهر نهدهن که رۆژی له رۆژان دههه فهرماترهوای نهم وولاته... گیرفانیان هدر پر بپت و بازرگانی خونیش هدر بهردهوام بپت»

چاودیری لی پراسراوهکان، له ناکاو دا خویان بهو ناوهیهدا دهکهن، هدر کرنکارنیک دانیشتی، یا له مهکینهکهی دوور کهوتیبتهوه، به قسهی سووک و ناشیرین دهیشون. ههستی کرد شتینگ پهپهوهته قورگیهوه. دوو سێ جار کۆکی. ههوا قورس و ناساز هوو. سببهکانی له تۆزی ناسن و بۆنی گریس و گازی ژهراوی پر دهی. چاوی دهخوری و سوور دهپهتهوه، گهردو هالاری پیس تی دهچی، بیری لهوه کردهوه که نهم تهنیا هیزی کار نافرۆشی، تهندهرووستی و ژانیشی دهخاته گهرووی مهکینهکانهوه، بۆ نهووی درێژه به ژبان بدات... جاران وای دهزانی تهنیا هیزی کار دهفرۆشی، بهلام ئیستا ههست دهکات مهکینهکان ههست و نهستی دهسوون، خوننی پر دهی له ژهر و گهرداری ناسن... بهوه دلخۆشی خۆی دهادهوه، که ژووان و کارزان قوتابخانهکهیان تهوار دهکهنو وهکو نهم ژانینکی بی سهرویه بهسهر نابهن. ئیواران بهرهو مالهوه دهکشی. ژووان و کارزان به پیرهوه دین و خهم و ماندویتی و تازارهکانی دهپهوهینهوه. ههردووکیان بهسهرهاتی نهو رۆژهیانی بۆ دهگیرنهوه، هدر له پهناوه نهووی بۆ باس دهکهن له باخچهی منلان چهند یاری خۆشیان کردوووه ماموستا چهندی خۆش دهوین... نامهی داپکیان چهند ههپهشهو گهپهشهی لی کردوون و چهند تاکه نهعلی تی گرتوون... نامه بهخیزهاتنهوهیهکی ناکات هدر له بهخیزهاتنهوه بچیت، لووت بهیهکدادان و منجه منج و تانهو تهشهر، نهم بیری کردهوه.

«من چهند به ئارهقی نهوچهوان دوو ئانه پینکهوه دهینم، نامه دهبداته سووراو سپیاو، بزیخی نینزک، قژ رشکنه نهسپینونهکهی بی رهنگ دهکات و لولی دهوات. ئیواران له بری ماندوو نهبوون و بهخیزهاتنهوه لی کردن، هدر بهکسهر پیم دهلی: عهزه زوو ههسته چیشتیکی خۆشمان بۆ لی نی، له برسانا خهریکه دلم دیته»

دهروه. نهم پاش نیوهپۆیه. قژم پتر له دوو سهعات له بن «تروکن هۆبه» بوو. هیشتا قوزه لهقورتهکه له گهرووی نهچۆته خواری، هاوار دهکات: عهزه خوننی پهلهکه دهفرهکان بشو، چایهکی خهست و خۆیش لی نی. تۆزینکی که میوانان دی و جوان نیه نهم ناوهیه وا پیس و شیواو بپت. پینش نهووی بپوی دهلی: عهزه ماکهه، هدر زور هیلاکم و ههموو گیانم تینکشاوه، سوپهر مارکت نهماوه سهری پیندا نهکم، دهی ههسته تۆزی پشتم بشیله. شهوانیش پرخهی خهوی سهعاته پیندک دهپوا. هدر نیو سهعات جارنیکیش کۆمهله مستینکم تی دهگری و دهلی: نهوه چیه وهکو مانگای مالوان پال کهوتووی و دوو قسهی خۆشیشم بۆ ناکهی... ههندی شهویش سهعات یهک بۆ دیسکۆ دهچی و شهشی بهیانی

دیتهوه... لهم شهوانهدا دهپوانم پینجامهیهکی خهت خهتی سووری لهبهه کردوووه و چاویلکهیهکی زلی لهسهه لووته کفتهیی پهکهی ههلواسیوه و هدرسی بهرگه شینهکهی «کهپیتال» ی لهسهه یهکتر ههلهچنیه و دهلی: من دههوی لهوه تی بگم که بۆچی نهم پیاوه کاری ناو مالی ژنی لهسهه داهاهی نهتهوهیی نهژماردوووه. نهمه ههلهیهکی تیوری گهوهیه، که نهو بهرامبهه ژنان کردوووهتی... خوللاپه چۆنت توش کردم به دهست نهم ژنهوه. نهمه ژنه یا ژانه؟ حوسهی ناشهوان راستی دهکرد کاتینک دهیگوت:

نهووی نهیی بۆ دههسری

نهووی ههیی پیی دههسری

گهر هدر نېستا هه لدهستم و هدر سې تهلانقانی ده مستی ده تيم، ده لېن: سهير پياونکی چهند چيکلدان تهسکه و کاروباری خيزانينکی چکولانهشی پې به پيوه ناچې، هدی حميرت نه مېنی بز چ پياونک بووی... ژووان و کارزانيش وېل و سرگهردان ده بن. قسهش ناکم هم حهيشهري به ژيانی لې تال کردوم. به ته وای شولی لې هه لبريوه، نه مه ده ساله من ژنی نوم، نیدی به سه. ده بی نه مرؤ ناوری شورشېک هه لایسېنم... شورشېک تهخت و تاجی نامه ده م رهش بهينېته له رزين... کابرا تو کابرايهکی جھیل و جوانی، نه شلی، نه کوزی، نه تاو له گونانت پراوه... تاکه ی هم که له گایی به له و قبول ده که یت؟

پیری شو عهزه هدر بهو خدیالوه گه پايوه تالای پاپه رين به رزکاته وه. بزیه هدر له بهر خزیه وه دهستی کرده بلمه بلم: «ده روم... ده روم هدر لهو شاره ژوورنک ده گرم و هدر نایه مه وه» نامه له ناکاو وه کو شيرنکی بريندار شيراندي: «نه وه باسی چی ده که ی له بن ليوه وه، هدی عهزه خو پری؟» «باسی هيچم نه کردوه» «چون خوم گویم لې بوو باسی شه مه نه قدرت کرد» نامه بهم شيوه به پزی له سره پرسیاره که ی داگرته وه: «گوتم دونی هينده ی نه ما بوو، شه مه نه فده که له گه ل شه مه نه فدرنکی تر لېکی بدياه...» نامه قسه که ی پې بری: «کوا! ره ی لېکیان بدياهو که سی لې ده رنه چوايه...»

عهزیز له بهر خزیه وه گوتمی: «من هه رگیز رژی له رژان قسه يه کی نابه جيم بهم ژنه نه گووتوه. نه مه يشتوه دلې بشکی، که چی نه وه هموو رژی وه کو که له شيری سر باره دار هدر خوم لې راده پسکتی... گهر من دوو جاران سه نگره ی لې بگرم و چاونکی لې سوور که مه وه، نه ویش فیر ده بی سنووری به ره که ی تا کو ی ده گات»

هدر زور ماندوو بوو، چونکه سه رباری نه وه ی هموو رژی هه مان کار دووباره ده کاته وه، که سینک نيه ده ستوی باسکی بتالیني و خدم و په ژاره ی بره و نینته وه. هدر به وه ستانه وه پیلوه کانی خدریک بوون به يه که وه ده نو سان. له ناکاو مه کینه که په کی کهوت، پاش نه وه ی بازنه کانی به خواری ده رده دا. به چاو تروو کاندنیک پسپوړ و سر دهسته کانی نه و ناوه دلبارین. له هدر چوار لاه، ده ستیان کرده هه لوه شانوه وه داژه نین. هم له ترسی نه وه ی تا نه و ده مه ی هم مه کینه به سر له نوی ده که ونته وه کار، ره وانده ی مه کینه به کی تری نه که ن، به خشکه یی خزی دزیه وه. له په نای مه کینه به ک دا خزی لې پراخت و له دلې خزیدا گوتمی:

نه ی مه کینه کان

من ناتوانم وه کو نيوه بم...

نیوهش ده سووین و ژه ننگ هه لده هینن

خه له نامیزی گرتووم

بالم نيه هه لفرم

نه ی مه کینه کان

توژی دلتان نه رم بینت و با مناله کانم له برسا نه مرن

من نه وه ی کو یله کانی جارام

گهر هه لمواسن

کوت زنجیری میان لې ده بیته بار

«پیره میردینکی پوخته و په رداخم لې په یدا بوو، ره کو هه وری به هاران ده بگرمان و گزچانه که ی

دهستبشی پرووسکهی ده‌دا. گوتم عهزه نهمه نهو رزژه به که‌وا تو لی‌زی ده‌ترسایت. هه‌بی و نه‌بی نهمه کابرای خاوه‌ن کارگه‌به. نه‌یه‌بشت دهم هه‌لینم، به پینکه‌نینه‌وه گوتمی: نه‌ری عهزه لات چی تزی گه‌پانده ئیره... نه‌ی تو له خاله فشه و مام وانینگ و چلیت و حاجی چوله‌که و هه‌قال قشیل، به ته‌ما نه‌بوون له نیوان باسکه پنی و کانی که‌تیر و ناخوری ورجان، مه‌لهدندی شورش جیهانی دامه‌زینن و قه‌لای سهرمایه‌داری هه‌لته‌کینن و دار و په‌ردوی به‌سه‌ر یه‌که‌وه نه‌هینن و به هه‌شتی بی چین و چه‌وسانه‌وه وه‌دیهینن. ته‌ماشاکه چون هه‌ر هه‌مووتان ته‌فرو توونا بوون و هه‌ریه‌که‌تان که‌وته بن په‌ردینکه‌وه... مه‌لا عه‌زیز نه‌و خورمایه‌ی نیوه خواردووتانه ده‌نکه‌که‌ی له گیرفانی ئینمه دایه. بز خوت له‌و په‌ناو په‌سیرانه‌دا هه‌ر بنو، هه‌ر خه‌ری زه‌ردو سووریش بیینه...

کابرا هینده سهری راوه‌شانده، هه‌ر دوو گوی‌ی وه‌کو گوی‌ی قبل ده‌له‌رایه‌وه، لووتبشی وه‌کو ده‌نووی ته‌یری سه‌قا قوشی لی‌هات، ده‌یتوانی هه‌ر به پینوه وه‌به‌و ده‌نووکانم بدات «چاوم هه‌له‌هینا، ده‌بینم کیژه چاو گه‌شه‌که، نووی پیناوه‌که‌ی له شانی چه‌پم گیر کردووه. پی‌ی گوتم: وامزانی بوورایته‌وه یا شتینکت لی‌هاتووه، هه‌چی نه‌ما بوو یه‌کینک له لپه‌رسراوه‌کان ناگادارکه‌م... منیش گوتم: هه‌یچ نیه توزی شه‌که‌تم. نیدی خۆم پی‌رانه‌گیرا... دوینی شه‌و نه‌نووستووم...

کیژه‌که گوتمی نه‌گه‌ر چه‌ز ده‌که‌یت، ده‌توانی پتر دریزه به‌خه‌و به‌هیت. من ناگام لیت ده‌بیت. گه‌ر هه‌ر شتینکیش هاته پینشه‌وه ناگادارت ده‌که‌مه‌وه...

هه‌ر له‌به‌ر دل‌ی نه‌و کیژه نازداره تۆزکی تریش گورگه‌ خه‌وی کرد. پاشان وورده وورده هه‌ستاو جله‌کانی ته‌کاندو چه‌مکی کراسه نه‌وتایه‌که‌ی له‌ بن قایشی پانتۆله‌که‌ی قایم کرد. کیژه‌که ده‌یه‌وست رۆبۆتا یه‌ک به‌ په‌مپنکی نیمچه تۆتوماتیکی چه‌ور بکات. کیشانه‌وه‌ی ده‌سکی په‌مپه‌که تۆزی گران بوو. نه‌م به‌ فرکانینگ خزی گه‌پاندی و چه‌ند جارنکیش رایکیشا. نه‌و گوتمی:

«هه‌ر دوو جاری به‌سه «باش سه‌رنجی نه‌و دهم و لیه‌و ئالاندی دا، که نه‌و ووشه ناسکاندی لی‌ ده‌هاته ده‌روه. نیگاپان یه‌کان گیر بوو... هه‌ر یه‌کسه‌ر به‌ خه‌لکی یۆنانی هاته به‌ر چار، چونکه نه‌و چه‌رکه‌یه نه‌م گۆرانیه‌یه‌ی هاته‌وه بیر:

«به‌ژن و بالاکه‌ت غمونه‌ی: هه‌یکه‌لی یۆنانی‌یه»

نه‌و کاته زۆر به‌ ووردی بیری له‌وه نه‌کرده‌وه که بز ده‌بی نه‌م کیژه یۆنانی بیت و فه‌ره‌نسی یا ئیسه‌پانی نه‌بیت... بیری لای چاوو بزه‌و دهم و لپوی بوو...

- ده‌مینکه لیره کار ده‌که‌یت؟

- سی‌سال ده‌بیت

- ده‌توانم به‌خته‌وه‌ر بم به‌ زانینی نیت؟

- نیوم نامۆیه.

- نیوه‌که‌ت له‌ ئیتالی ده‌چیت!

- نه‌خیر ئیتالی نیم... نه‌ی تو نیوی خوت پی‌ نه‌گوتم؟

- من نیوم مارکۆیه.

- له‌به‌ر نه‌وه‌ی خوت ئیتالیت بۆیه ده‌ته‌وی هاوولاتی بز خوت په‌یدا که‌یت...

- گه‌ر هاوولاتیشم نه‌بی، دۆستایه‌تیم پی‌ خۆشه.

- دياره توش له دهست مافيا ههلاتووی؟

- چونت زانی؟

نامز پي کهنی! دانه سپيه کانی له تاریکی دهروونی نه مدا برسکانه وه. له رینه وهی نه فسوناوی مه مکه کانی شی گلپه ی ناوړنکی سینکس له ناخی نه مدا هه لایساند.

- من به سو عبه تم بوو. به لام تو به په له نه و رازه ت درکاند.

- راستی به که ی نه وه یه که من مافیا راوی ناوم و له دهست وان هه لاتووم...

عهزیز پي ی جوان نه بوو پتر له سه ری پروا. نه یده و بست جارنکی دی پر سیاری نه وه ی لی بکانه وه، خه لکی کوی یه... نه وه که ی شایانی پر سیار کرده... دياره خوی حهزی نه کرد نه وه بدرکینی. نه گینا هر یه کسر ده یگوت من نیالی نیم و خه لکی فلانه شریتم. گرنه نه وه یه به و همور جوانیه وه به ده مده وه پي ده که نی و قسه ی خوشم بز ده کات. په ننگه لای نه و کیژه مه سه له یه کی ناسک بیت و به پر سیارنکی نا به جی بداته شه قه ی بال.

نامز پي ی گووت:

- ژن و مندالت هه یه؟

- هیشتا په به نم.

- له م شاره ده ژیت؟

- خوشم نازانم.

- چون

- کانی خوی له خوارووی نه له مانیا وه ده ژيام و له بدر نیش کردن هاتو مده ته نیره، لیره ش چند هه ول

ده دم هیچ خانوویه کم چنگ ناکه وی...

- له شاره پیسه سازه گه وره کان دا خانو دوزینه وه که وتوتته قورگی شیره وه.

- « عهزه نه یزانی چونی پینه کات »

- تز زور ماندوو دیاری؟

- دینی شه تا به یانی خه و مانی لی گرتبووم.

- سهیره! چون به م هیلاکیش خهوت لی ناکه وی؟

- زور سهیره نیه، نه گهر مرزف بستنی زه وی دهست نه که وی تیا به وینته وه...

-

گرم هووپی که وتنه وه کاری مه کینه کان، هه و دای گف تو کوز که ی پساند. نه م بز به رده م گری کووره،

نه ویش نیگا جوانه کانی له بورغو وه داغه کان گیر کرد... سه یرنکی ناسمانی کرد، هه تاو به ناسته م نه م

دیوی شوو شه ی ته لخ و قوراوی په نجه ره کانی پرووناک ده کرده وه. له بنمبچه کانی شدا هه ورنکی ره شی ته پ و

دوو که ل، په نگی ده خوارده وه و به دوا ی درزن کدا ده گه را، خوی ده ریا ز کات. نه م بیری له دارستانی پشت

کار که که ده کرده وه، که زوری ی گه لای دره خته کانی زه رد هه ننگه راون. له بن دوو که لی ژه هراویدا

ده زریکینن و تووک و نزا یان به خهوت ته به قه ی ناسمان ده گات. له م لاشه وه سه رنجی نه و جوگه

ناوه ی دا، که وه کو قری لی هاتبوو. گهر هه موو جوگه له قیراویه کانی نه م کار که یه یه کبگر نه وه، نه وه نده ی

چه می تا نجه ریا یان لی دینت. نه م کار که یه هه ر ته نیا کرنکاره کان دانارزینی، سروشتیش ویزان ده کات. تا

تۆتمبیلیک ده هیئرنته بهرهم، مرؤفینک، کانی یهک، درهختینک هه لده پرووکین.

هموو رۆژی بۆ ئهم وه کوو یهکه، ریزکردنی پارچه ئاسنی بازنهیی له سهر «فیلس باند». ئهمهش دهیی هینده خیرا بیت فریای سوورانهوهی مهکینهکان بکهوی. نهگهریش پهلهی تبا نهکات، پارچه ئاسنهکان که له که ده بن. پهنجهکانی دهستی نیدی گۆناکات و گیانبشی ده نیشته سهر ئارهقی شین و مۆر. پیش ئهوهی پشوری نیوه رۆ دهست پی بکات، نامۆ له پر له بهر چاوی بزر بوو. یه که مین جار وایزانی زووتر بۆ کانتینه که چوو. ههر له گه ل لبدانی زهنگی پشوو، خۆی گه یانده ئهوی. ههر چند چاوی بۆ نامۆ گنرا، له هیچ کوئی وه بهر چاو نه کهوت. به که ساسیه وه له سهر مینزنگ دانیشته و ههر دوو چاوی به ده رگاکه وه هه لئوآسی. ههر سه پری ده وروو پشتی خۆیی ده کرد و خهریک بوو سوئی بیته وه. وینهی ئافرهتی پرووت، سی بهشی دیوارهکانی دا پۆشیوه. کاغهزی یاری سهر مینه کانبش ههر وینهی پرووت بوون. سه ری له و کرینکارانه سوورما بوو، که چۆن به بیست ده قیقهی پشوو فریای نان خواردن و قوماریش ده کهون. ماوهی پشوو، بۆیه هینده کورت کراوه ته وه، کهس فریای قسه و پاس نه کهوی. رادیۆ قه ده گه کردن سه رنجی کیشا... رادیۆ قه ده غه یه، به لأم رۆژنامه زه رده کان له و ناوه کلآشه ده کهن.

به دلێ شکاوه وه بۆ بهردهم کووره که گه راپه وه. زۆر ئومیدی له سهر ئه وه دانا بوو، ئه و زه رده خه نه یه ی نامۆ شتیکی لی سه وز بیت. ترسی ئه وه ی لی نیشته نامۆ بۆ شوینیکی دوور گوازا رابینه وه و چرۆی هیوا به کی گه وه له بن هه ره سی نا ئومیدی بپلشینته وه. ترسا له وه ی ئاوری ئه و شوپشه ی به ته ما بوو دژی ده سه لانی ره شی نامه هه لی گیرسینی، ههر له یه کهم پلینه دا خه فه بکری.

دهستی کرده چوین دان به نامیر و رۆبۆتا و کووره و بورجه کان. هه زار نه حله تی له کابرای که پیتالیست و ده نوکی سه قا قوش کرد. ههر له بهر خۆیه وه ده یگوت: «چ جیاوازیه ک هه یه له نیوان ئهم سه رده مه و سه رده می کۆیلایه تی؟ ههر ئه وه یه له م سه رده مه دا مرؤف ده توانی بچینه سهر مانگ و جاران کۆیله کان کۆت و زنجیریان له ملدا بوو، نیستا کۆت و زنجیری نه بئیراویان له ملدایه ؟ بۆ من مینوو پینچ قۆتاغ نیه، یه ک قۆتاغه، له پینچ شیهوی به پروکهش گۆراودا»

کرینکاریکی به سالآچوو لی زی نزدیک بووه وه و نه ریش هه ندی شتی به سوودی فیر کرد، بۆ خۆپاراستن له هه ندی نامیر... کرینکاریکی گه نجی پی پیشان دا که پار چوار پهنجه ی دهستی چه پی قرتا بوو... پی زی گروت:

- ده زانی نیو سه عاتی که کۆبوونه وه هه یه ؟

- کۆبوونه وه ی چی!

- ناگات له وه نیه هه فته ی جارینک کۆبوونه وه یه کی نیو سه عاتی ده کری و به رباره تازه کانی به رنوه به رایه تی کارگه ده خویندرننه وه بۆ گه شه پندانی نیش و کار... له وی ناگات له ده مت پی... ده لنین سه ری دهستی و نازادی تاکه دیسپلینی ئینه یه، به لأم ههر بۆ داو نانه وه و چاو بهس ئهم سه ره تایه هه یه... > سوپای شووشگیری راپۆرتوو سان < له سه رانه ری کازگه که دا سه نگه ری لینه وه... ههر ده مت هه لئنا، سه دان نیشانه ی پر سیارت ده خه نه سه ر...

- بۆ کیشه یه کی ئه وتۆ هه یه مشومهری له سهر بکری؟

- ... یاسایه کی نوییان به ده سه ته وه یه، ده یانه وی کرینکاران ناچار کهن رۆژانی کۆتایی هه فته ش نیش بکهن. ئهم حیزانه ی له سه ره وه دانیشتون، ده یانه وی بیست و چوار سه عات بمان ره تیننه وه تا ئینسک و

پروسکمان ده پوکینهوه ...

... « عهزه به دهم داچراویدهوه » نهی نیقابهی کرنکاران ناتوانی روو به پرویان بوستی و نهیلنی تم هرپاره به تویزی بسه پینریت؟

— سدرانی نیقابهو بدرنوه بهرایدتی کارگه له بنهوه کلکیان پیکهوه گری داوه...

دوای نهوهی دهستی له کار هدلگرت، چاکه ته کوندهکی بهسدر شانیا دا و به نابه دلیدهوه ملی پنگای گرت، هر وه کو سدریانک له شهرنکی دژاوو بگه پینتهوه. ههستی به تالی بهکی گه وری ناو ده می کرد، وه کو راوچی بهک، نیچیرنکی قهلهوی، به داویدهوه بیت و له نهشاره زایی دا له دهستی ده رباز بوو بیت. سدر له نوی نامهی هاتهوه خدیال: شات و شووت، چه موله تی گرتن، فرمان دان... ژووان و کارزانی بیرکته ووه و بدلینه کانی که نه مرز بو بازاربان بهریت و دیاری جوانیان بو بکرتت و سبهی بو باخچهی یاری منالانیا بهریت. له گهرمه یاری کردن دا بوو، جزلانی و خلیسکینه و چاوشارکی بی دابوو، کاتی ده ستنک له بهر ده دهم ده رگای سهره کی شانی چه پی گرت. راچدنای وایزانی پاسه وانه کاتن و ده یانه وی بو پشکین و لپینچانه وه، را پینچی کن... نه بتوانی پروا بکات که ناموی بهر بهژن و بالایه وه له بهر ده میا بیی... به کسر به زهرده خه نه وه پی ی گووت:

— خیره وا به پدله ده رزی؟

— بهر وه بازار ده رزم، بو گهران به دوای ژووردا...

— من توژمبیلیم پی به، ده توانم به گویره ی توانا بارمه تیشیت بدم.

ناسوی نه رخنه وانی هیوا، دیسانه وه له ناخیا سدری هه لدا. هر وه کو چون راوچی شاره زاو لی زان، باش ده روانیته ده وروویدهری خزی و هه له ده دست نادات. نه میس وستی به که مین جار بو دهروونی نه و کیره شو پینته وه و پدی به نه پینه کانی ناوه وهی بهری. ههستی به شهرمه زاری و تاوان کرد، له لایه که وه شانی داوه ته ژیر و درز و ده له سه نه ماوه نه بکات و له لایه کی تره وه ناپه وی چاره نووسی مناله کانی بکه وینته مه ترسبه وه...

— ده ترسم بدم دره ننگانه ژوورم ده دست نه که وی... نه مشه ویش له دهشت و ده به سدر بهرم...

— هبچ دؤست و ناشنا به کت نیه؟

— پینم نه گووتی چند روژنکه لیره گیر ساومه ته وه.

— تو تیلی هرزان زوره.

— پاره ی تو تیلیم نیه و هینشتا کونترشم له بانک نه کرد و ته وه، تا بتوانم هه ندی پاره به قهرز پراکینشم...

— نهی نه گهر بدم ده ست و ده مه ژوورت چنگ نه که وت؟

— له شونی دامگره خوم مشوری خوم ده خوم.

نهو پی بی به به نرین دانا و دهنگی رادپوکه شی بهرز کرده وه. ماوه بهک بینه ننگ بوون و نامو سهیری دوری ده کرد، وه کو که سینک له دهشتنکی چول و هولدا به دوای نیشانه بهکی ناوه دانی دا بگری بو نه وهی له چنگ ماندوو بوون و تینوویده تی ده رباز بیت. بهو چه شنه نامو به دوای ووشه به کدا ده گهرا، دلنه وایی نه وی پی بداته وه... له نا کاو دا به دهنگینی زولاک گووتی:

— نه. نه. مارکوا! ویزدانی من نه وه قبول نا کات، مرؤقینکی کرنکاری ناواره پنگه بدم له سدر

شه قام و کولانه کانا بنوی... ده زانی نه مه لای نیمه شووره یی بهکی زور گه وری به...

- « عهزه نقدی له خزی چنی »

- من و خوشکه کهم پینکهوه خانوویهکی گهوره مان گرتووه. نهو ئینستا سهفهری کردووه و نهو یدک دوو روزه دهتوانی له ژووره کهی نهودا بیت تا شونینک پهیدا ده کهیت. به مەرچینک وه کو مرؤفینکی خاوهن تا پروو رهفتار بکهیت...

نهو وشانه ههناوی کرده بهرد. بهری چووهوه پیاونکهوه به تهنیشت ژنیکهوه دانیشتووه. خهریک بوو دابهزی و داوای لیبوردنی لی بکات و دان به راستی دابهزی...

ئوتومزبیلکه له نزیک خانوویهکی دوو نهومی به سپی بویاخ کراودا وهستا، ههردووکیان پینکهوه دابهزین. یدکه مین جار بوو له ژیانیا پی بخته مالی ژنیکهوه، به مه بهستی نهوهی تاوری دهروونی دامرکینیتسهوه... سی ژووو و مه ته خینکی گهوره. مینزکی لاکینشیدی کاژ، چوار کورسی خنجیلاتهی به دهووه بوو. چه پکینک گولی مورو سپی و سوور له نار گولدانی سهر مینزه که بوو. نهو دانیشت و ههرد سهیری ناو مال و دیوار و په نجه ره کانی ده کرد. تامز به فرکانینک ههندی زه لانهی تاماده کرد و نان و په نبر و که ره و ماست و ماسی سوور کراوهی له سهر مینزه که دانا... گهر بهردیشی بوو دانا به، له ههزار پلاوو گۆشتی دهستی نامهی پی خوشتر بوو...

له کاتی نان خواردن دا، عهزه ههرد سهرنجی وینهی سهرد دیواره کانی ده دا؛ شاخ و کینو، قهلازی کزن، لادیزی روزه هه لانهی... باش لییان ورد بووه وه، خه لکه که جل و بهرگی کوردیان له بهر دابهرو. خهریک بوو دلای بوهستی. دهستی له نان خواردن هه لگرت. له دلی خزی دا گووتی: نه مه کیژه کورد نه بی و من له خوپایی له خوم کردوته یونانی. باش سهرنجی دهو و لیوو قژه خاوه کهی دا، گومان له دلایا نه ما که کورد نیه و یونانی به. « هه بی و نه بی نهو کیژه خوشه ریستیکی کوردی هه به... رهنگه ههرد ئینستا وه کو ره مووزن لیمان پهیدا بیت و ههنگوین له ده ما بکاته ژه هر. به خه نجه ران ههردوو کمان دا دووری... نهو کوردانه زور توووه و ترؤن، زور بیر تهسکن، هیچ بیر له چه مسه ری شته کان ناکه نه وه... لیکدانه وهو لیبینچانه وهی چی؟ هینده سهرد گهرمن، ههرد یدکه سهرد په لاماری تفهنگ و شیرو ته ورداس ده ده ن... پاشان بهری لی ده که نه وه... نه گهر خوشه ویسته کهی کورد نیه، خزی نهو کیژه تینک نه چووه، ههرد له خزی وه عاشقی نهو شاخ و کینو کهرینه بوو بیت » تامز ههردای بیر کردنه وهی پچراند:

- من تا سی سال له مهو پیش له زانکز بووم. له ناوه راستی خوننده کهمدا ده سته برداری بووم...

- بو وازت له خونندن هینا؟

- بو نه وهی خوشکه کهم دروزه به خونندن بدات... نهو له بهشی پزشکی وه رگیرو له بهر نه وهی

کهوتبوینه ده ست کورتیه وه، ناچار بووم له پیناوی نهودا، ده ست له خونندن هه لگرم و جل و بهرگی کرنکاری له بهر کهم... خوشکه کهم دوو سال له من گه نجه ره و تال و سویری زوری نه چیشتووه...

- نهی تو چیت ده خونندن؟

- من میژووم ده خونندن و نه گهر هه لیکتی ترم ده ست کهوتیه وه خوننده کهم ته واو ده کهم...

- بو میژووت هه لپژارد؟

- هوکان له ژماره نایه ن...

تامز قسه کهی له کووتی بهریه وه. عهزه ههستی به گیلی کرد له ناست ناراسته کردنی نهو پرسیاره

نه برژاوه دا. نهو ههستاو یدک دوو مومی هینا، له دوو شوننی جیا دایگیرساندن. شرتینکی موسیقای

یونانی خسته سدر ته سجیله که . نامز گوتی :

- ندم شریتهی له سدر دانیم یا حدزت له موسیقایه کی که به ؟

- له نیتالیاش زوریه کی کات هر گونم له موسیقای یونانی و نیسپانی ده گرت...

- نیسپانی ده زانیت ، چونکه نیسپانی و نیتالی زور له یه که وه نزدیکن ؟

- به لئی وایه ... هر زور له یه که وه نزدیکن ...

عده له ترسی نه وهی بهم نیواره به دهر نه گری و لانهواز نه بی ، هر له خویه وه زمانی که وته ته ته له کردن و نه یه زانی چون رسته پیکه وه بهی ... به لام ناموش توزی ههستی به پدینشانی نه و کرد و نه یوست زور له سهری پروا ، بز نه وهی میوانه که ی ههستی به وه نه کات له به ردهم دادگا دانراوه ...

- ندم ده ورو به ره ی نیمه زور کپ و بینه تکه ... بیرم نه بو نه وهت بز بگنر مه وه که جار جار توزی

دهنگه دهنگ په پدا ده بی ...

- دهنگه دهنگی چی ؟

- در اوسی یه کمان هه یه واپزانم عه ره به ، هر شهوی بخواته وه ، نیدی ده ست ده کاته نه ره نه پ . که س

لیزی تی ناگات ده لئی چی . جارنگ پیریونینکی نه له ماننی پولیسی بز بانگ کرد بو ، نه ویش گووتی بوی :

« من شاعیرم و مریشک نیم هر له نیواره وه بنوم . من دهنگه دهنگم نه کرد وه و شیهرم خوندن ده وه ،

شیهرنگ که بتوانی جیهان بگوزی ... نهی نه وه کانی گوته و شیلر وا ریزی مرؤفی خاوهن بیر و

هه لونیست ده گرن ... وا ریزی کولتور و روشنبیری گهلانی تر ده گرن ... ده « هاینریش هاینه » گوز

هه لته کینه ... « هرچی پولیسه کان قسه یان کرد بو ، ندم لهم گوی یه وه چوو بو ، له وه که یه وه ده رچوو بو ...

« نینه هینشتا له سهرده می پرؤسه کان ده ژین و به یارو یاساکانی بسمارک جی به چی ده کن ... »

- نهی تو دژی نه بوی ؟

- بز دژی بم دیاره مرؤفینکی لی قه و ماوه و بهم شینویه داخ و که سهری خزی به پادا ده دات ... نهی

هر خزی بخواته وه ؟

- گومان له وه هه یه ، په ریوه یه ک بتوانی خزی وه کو نه له ماننی لی بکات ...

- زور نه له مان هه ن که ناتوانن خزیان وه کو نه له مان لی بکن .

هیندهی درؤ له سهر یه ک که له که کرد بو ، ده ترسا له پر نه و شاخه هه ره س بهینی و ریه که ی بیسته وه

به خوری « هینده ترسی ناوی ، چونکه زور شله ... » نه و مزم داگیرساندن و موسیقا به سوزه ، دیسانه وه

کسپه ی له جهرگی هه ستان . هر چاره پروانی نه وهی ده کرد ، کراسینکی تهنکی ناویرشمی له بهرکات ، له بنیا

سهمای مدمکه سرکه کانی بیبیری . نه و هر به پانتولینکی جینه وه دانیشتیوو ، له پدناو سهیری کتیبینکی

فله سفی ده کرد ، که تازه کریبوی . مومده کان کز کز ده سوتان ، له گهل سوتانیان دا نه میس ههستی به

بوزکروزی جگهری ده کرد .

ژاوه ژاونک له و دیو په نجه ره که وه بهرز بو وه . نامز گوتی :

« نه وه شاعیره که یه ، حدز ده که بیت گوی ی بز رادیری ؟ »

کل صباح

أصرخ في مجاهل هذه المدینه المتصخره

أنتظر الأصداء الخائبه

أو أسمع نباح الكلاب و مواد القلط المتصخره
القلوب

الوجوه ... تصخرت

في ظلال الكوابيس

شبهكات صواريخ ذوى الرووس النوويه

أمراض الحضاره المزمه

رياح الديمقراطيه

هديه الذئاب البشره

لتنهش و

تفترس بحريه

نهره نهره که تا دههات کزتر دهه پوره وه ، کهف و کولی داده مرکایه وه ... نووزه ی لی دهه پرا ... دهه کوزایه وه ...
ناموز دوشینکی خیرای کرد ، به کراسی نووستنه وه هاته دهه وه . له شینوهی فرمان پی کردن دا گووتی :
« دهه توی هدر بهو نارهق و چلکتیه وه بنوی ؟ نه وه خاوی پاک و خاوین و نه وهش ناوی زور و زه به نه ... »
نه یوزرا سهر پینچی بکات ...

کاتینک عهزیز له هه مامه که هاته دهه وه ، ناموز له سهر جینگه که ی خوی راکشا هوو . تاقه گلزینکی کز
نه بی ، هه مور گلزیه کان کوزا بوئنه وه . عهزیز به سهر سوپرمانه وه گووتی :

- نه ی من له کوی بنووم ؟

- ناگام له وه نه بوو ، خوشکه کم ده رگای ژورره که ی خوی داخستوه ...

- نه ی شونیی که نیه ؟

- به داخه وه ... تهختی نووستنه که ی من جینگه ی دوو که سی له سهر دهه بیته وه ... کیسه خه ویشم هه به و
دهه توانی تیندا بووی ...

- هه رگیز له کیسه خه ودا نه نووستووم

نه مده ی گووت و له و پهری تهخته که وه راکشا . هه چاره پروانی جووله به ... قسه به دک هوو . قسه کانی
نیواری له ناوه وه سهری کرد بوون ، هه رچند هه ر دوو کیان له سهر به دک تهخت نووستبوون ، به لام به هه یچ
شینوه به دک بهری لای دهست له ملان و راموسان و گه مده ی شهوان نه بوو . شونیی وا خوشی به خوزیه وه
نه دیبوو . نه یدهه توانی پروا به وه بهینتی که له سهر تهختینک نووستوه و نامده ی له سهر نیه . هه ر له به کم
نیگادا پینکای و له پهل و پوی خست . نه م بز هه لینک دهه گه پرا ، به دک دوو رزژینک له نامه به چینه
سه نگره وه ، بز نه وه ی سنووری دهه سلانی خوی بزانی و نه وه نده ی به ره که ی پی دریز کاته وه . که چی
نیستا بز به که مین جار له ژبانی بهختی وه کو سه گ دهه پری . عهزه وه کو مه له وانینک مرواری به دوزینه وه ،
له پر ههستی به هوونی پیاره تی خوی کرد « ... له وه ده چی نه و کیزه پیی خوش بیت پینکه وه بنوون ،
نه گینا چون رنکه ی دهه د پیاونکی نه دیبوو و نه ناس له نار نوینه که ی دا بنووی . نه م ماسته بی موو نیه .
دهه بتوانی بلی : نه وه پینخهف و نه وهش ژورونکی تر ... نه ی خوشکه که ی بز دهه رگای داخستوه ؟ نه گه ر
خوشکی بوایه هه رگیز پیوستی به دهه رگا داخستن نه بوو نه ی کنی نالی نه ویش دروم له گهل ناکات ؟ هه ر
وه کو من ملوانکه ی دروی بز دهه ژنیه وه ، نه ویش وه کو من ته سببیم بز دهه ژنیه وه . میزده که ی له ماله وه

نیه و ناوری ههوس گری تی بهرداوه؟ سه‌رجه‌می بیرکردنه‌وه‌که‌ی لی تالۆز بوو. ههستی کرد له نیوان دوو ناگردا راو‌پاوین ده‌کات، چۆن نه‌گه‌ر سمیلێ پشیله بقرتینی، ئیدی ناتوانی له‌سه‌ر دیوار خۆی راگیر کات. نه‌میش تۆقره‌ی لی برابوو، وه‌کو مارینک له‌سه‌ر ناوڕ په‌پکه‌ی کرد‌ه‌بیت جینگه‌ی به‌خۆی نه‌ده‌گرت نامۆ پی‌ی گووت: بۆ وا له‌و سه‌ر په‌ره‌ راکشایی؟ ناترسی به‌ده‌م خه‌وه‌وه تل به‌ده‌یته خواره‌وه؟ هه‌روه‌کو مار به‌ په‌له‌ بۆ لای نامۆ کشا. ههستی به‌ گه‌رمای له‌شی کرد، پۆنی عه‌ترو گول‌اویش شینت و هاری کرد. دهستی راستی درێژ کرد تا په‌نجه‌کانی وه‌به‌ر گۆی مه‌مکی که‌وتن، نه‌و راچه‌نی و ته‌کی دایه‌ دواوه‌ یه‌که‌سه‌ر به‌ ده‌نگی به‌رز پی‌ی گووت: «ئیواری به‌لینت پی‌ی نه‌دام... تۆ به‌ هه‌له‌ له‌ من تینگه‌بشتووی... من له‌و ژنانه‌ نیم که‌ زۆریه‌ی پی‌اوان بیریان لی ده‌که‌نه‌وه» وه‌کو یه‌کیک مار سه‌ر په‌نجه‌ی به‌گه‌زی و زوو دهستی کیشایه‌وه و هینده‌ش په‌شینمان بووه‌وه خه‌ریک بوو به‌ ناخی نه‌رزدا به‌چی... جارینکی دی خۆی له‌و سه‌ری ته‌خته‌که‌ گه‌رمۆله‌ کرده‌وه و سه‌ری توند له‌ بن لهنده‌که‌ قایم کرد.

هه‌ردووکیان هه‌ر چیان ده‌کرد، خه‌ویان لی نه‌ده‌که‌وت. هه‌روه‌کو چۆن دوو له‌شکر که‌ له‌ شه‌رگه‌دا بوو به‌ رووی یه‌ک ده‌بن، که‌سیان ناتوانن هه‌روا سه‌نگه‌ر بۆ یه‌کتر چۆلێ کهن و رینگه‌ی هاتنه‌ پشه‌وه‌ی لایه‌که‌ی تر به‌دن، به‌بی مناوه‌ره‌و ئاره‌ق رشتن و تینکۆشانینکی گه‌وره‌. ته‌ختی نووستن بۆ عه‌زه‌ بووه‌ شه‌رگه‌ و به‌ دۆراوی پاشه‌کشی کرد. پاشان نامۆ بیری کرده‌وه «دیاره‌ نه‌م پی‌اوه‌ له‌ زانستی ده‌روونی ژنان هیچ نازانی. ده‌بی تۆزی بیووروزنم و نیری که‌مه‌وه. نه‌و چۆن هه‌زی لی‌یه، منبش هه‌روا. نه‌ی گولێ خۆشه‌وستی چۆن ده‌پشکووی؟ ئایا نه‌مه‌ یاسای نه‌گۆپی سروشته، که‌ هه‌ر نیز ده‌سپیشکه‌ری بکات له‌ به‌یه‌ک گه‌بشت و ده‌سه‌ردان، خوازینی و ته‌لاق دان، خه‌نجه‌رو کالان؟ نه‌ی می‌ نابی هه‌ست به‌ ده‌سه‌لاتی به‌یاردانی خۆی بکات، که‌ نه‌ویش ده‌توانی نه‌رمانه‌وابینت؟»

نامۆ گووتی:

- دیاره‌ خه‌وت لی ناکه‌وی؟

- نه‌ی تۆ بۆ خه‌وت لی ناکه‌وی؟

- پینش نه‌وه‌ی بنووم هه‌ز ده‌که‌م تۆزی بیری له‌ داها‌تو بکه‌مه‌وه، نه‌گینا به‌ست و ئاره‌زویی کارم نامینی...

- نه‌گه‌ر مرۆف مانی خه‌و بینیشی لی به‌سینرنه‌وه، زوو تووشی ژاکان و هه‌لپروان ده‌بی...

- من نامه‌وی داها‌تووی ژیانم له‌سه‌ر بناغه‌ی خه‌ون دامه‌زرینم. ده‌مه‌وی بیری بکه‌مه‌وه و نه‌خشی ده‌ریاز بوون له‌ ده‌ست نازاری کرینکاری دانیم... من نامه‌وی به‌ مردوونتی مال ناوایی له‌ جیهانی کارگه‌و مه‌کینه‌ بکه‌م.

هه‌روه‌کو مه‌له‌وانینک چۆن هه‌ست بکات زۆر له‌ که‌ناری ده‌ریا دوور که‌وتنه‌وه و به‌رنگه‌ له‌ بن شه‌پۆل به‌ز بیت... نامۆش هه‌ستی کرد، قسه‌کانی دوور که‌وتنه‌وه‌یه‌ له‌ که‌نار و پینوستی به‌گه‌پانه‌وه هه‌یه، بۆیه گووتی:

- ئیشه‌که‌ی نه‌مرۆم هینده‌ ناله‌بار بوو... هه‌موو گیانم ده‌زویکینی...

- گه‌ر تۆزی چه‌وری که‌یت، به‌رنگه‌ تا به‌یانی چاک بپه‌ته‌وه...

- نه‌ی تۆ ناتوانی تۆزی بۆم بشیلی؟

له‌یه‌ک نزیک بوونه‌وه، تا گیانیان به‌ر یه‌ک که‌وت. به‌ ترس و له‌رزوه‌ ده‌ستی له‌سه‌ر پستی دانا.

تهزویهک به له شیا هات. پینستی هینده ناسک و تورت بوو، ههستی دهکرد دهست بهسەر په پرهی گولنا دههینی، نه بده و بست دهست له شیلان هه لږگری، ناموش خزی کردبووه ماستی مه ییوو... دهستی به قویا هینا، شه مزاندی. زانی تهواو خاو بوتهوه. هه ناسهی تیگه لاوی هه ناسهی کرد...

هه زیان دهکرد، هه شو بهیت و رۆژ نه بهتتهوه. نه ستیره کان به جریوتن، تا نه و رۆژه مان به گری له هه لاتن. شهوی هارین له رۆژ ناوا دا، له گه ل دلهاراندبا زور به نهواز شه... هه زوو پاساری به ده نووک له شوو شهی په نجه ره که ی ده دا، وه کو بهیوی مزدهی هه لاتنی رۆژنکی نوییان پی بدات...

به یانی له کاتی بهرچایی دا، نامز کراسینکی په مه یی له سه ر ته نووره به کی سپی شیری له بهر کردبوو، وه کو گول گه شابهووه. سه ر میزه که ی ده رازاندهوه و گزانی له بهر خویه وه ده گووت. عه زه بهی لای موسیقار ناوازو وو شه کان نه بوو، هه موو بهیرو هوش و سه رنجی بوو، له وینه ی سه ر دیواره کان دیساندهوه تالا بوو. نه بده زانی چون نه وهی له مینسکیا ده خولیتتهوه له سه ر بالی چند و وشه نیک کزیان کاته وه. له پر نه م پرسیارهی له ده م ده ر بهی:

- نه م دیه نانه یونان؟

- یونانی چی... دیه نی کوردستان.

- لیره ت که یون؟

- له گه ل خوم دا هینا و من.

- به سه ردان له وی بووی؟

- من خه لکی کوردستانی تورکیام...

عه زه لال بوو، په شوکا، تف له ده میا وو شک بوو... نامز له بهر نه وهی تووشی خه لکی نه وتز هاتبوو که هیچ له سه ر کوردستان نازانن، له قسه چوونه وهی عه زه شی به نامز بوونی وولاته که ی لږک دایه وه. بویه دریزه ی به قسه کردن دا:

- کوردستان چوار پارچه یه، هه ر پارچه یه کبشی به ده وله تیگی دیکتاتوری به وه گری دراوه... ده زانی کوردستان کوئی که وتوره؟ به که مین جاره ناوی نه م و لاتنه ده بیستی و به کبکی خه لکی نه م وولاته ده بیستی؟
- ناوی نه م وولاته م به ستوره و توژی شتیشی له سه ر ده زانم.
- له ئیتالیا یا لیره؟
- لیره و له وی.

- وامزانی نه وی کرنکار بهی لیره، گوی خزی له رووداوه کانی جیهان که ر ده کات.

- نه ی نه وه چون ناوت نامزیه، چونکه نه و ناوه زور له ناوی ئیتالی و یونانی به وه نزیکه؟

- من ناوم «نامه» به. هه ر له منالیشه وه خوشک و براکانم بو خوشه و بستنی نه م نیوه یان لی ناوم... هه زی ده کرد به ناخی زه وی دا به چوا به و نه م قساندی له نامز نه به ستا به. ناووت پینوه به نا به بو کروزی نه ده هات و خه نجه ریش ت لی به نا به خونشی لی نه ده چوو. له گه ل خزی دا گوئی: «له وه ده چی ژنی هه ر چوار پارچه که نیویان نامه بهیت... یا من له نه و چه وانم نوو سراوه، ده بهی هه ر تووشی نامه بهم... به هه ر کوئی ده پۆم ده نامه م تووش ده بی. دایکم و نه نکم و پوریشم ناویان نامه بوو... هه ر ئیستا هه لدهستم و به کرمانجی ژوو روو پی ده لیم: من له ده ست نامه هه لاتنوم و نامه وی جارنکی دی لای نامه به کی دی له نگه ر به گرمه وه. کی نالی نه م نامه بهش له داها توودا خووی نامه ده م رهش ناگریتته وه؟ کی نالی له م

هوارهش دا میژوو خزی دووباره ناکاتهوه؟ بژ دهه بی نهم کیژه کورد بی. کوی ی له کورد ده چیت؟ دیاره من به هه له له قسه کانی بی گه یشتووم. نه میستوه کیژه کوردینک هه روا زوو له گه له پیاوینکی نه دیوو نه ناس دا بچیته نیو جینگه وه... دوور تبه دروکانی من به نجی نه کرد بی... گهر راستی بژ ده رکه وی شه ره فم ده شکینی و دژی کورد شوپشیک ده کات»

نامه به پیشنیارینک کزتابی به بیرکردنه وه که ی عهزه هینا:

– نهمز تاوو ههوا زور خوزه ده لی ی چی پیاسه یه کی ده ره وه ی شار بکه یین... له م ده ورویه ره دا ده ریچه یه کی جوان هه یه، و ده توانین له وی خومان بهر هه تاو به یین...
– منیش پیم خوزه تزی له هه راو ده نگه ده نگه نیو شار دوورکه وینه وه.

ده ورویه ری نیو ره ز گه یشتنه ده ریچه که. یه که مین جار بوو عهزه بژ مه له بژ سه ر رخی زی بچی. هه زاران ژن و پیاو له ناو لمی قه راخ تاوه که پال کدوتیوون و نیو تاوه که ش جمه ی ده هات. نهم له بهر ته وه ی نه یه ده زانی چ بکات، هه ر به کراس و پانتوله وه چوار مه شقی دانیش و سه یری ته وه خه لکه ی ده کرد. نامز بژ لای ئوتومزیله که ی گه پرایه وه بژ ته وه ی خواردن و خواردنه وه کان به یینی... عهزه ههستی کرد ته مه ته و تاوه یه که «نه نکیدز» له قه راخیا که ونه داوی ژته وه و نیدی خۆ ده رهاز کردنی نه بوو:
«نه نکیدز» که له ناو جهرگی بیباانه وه له گه له ناژه له کینی تر دا هات بژ ته وه ی له سه ر چومی ناو به خواته وه

جوانیکی دیت

کراس و ده ره یی تووردا

قزی دریز دوو مه مکی قووت، سستی خرو سپی وه ده رکه وتن

ناوری په روشی دل و ده روونی هه لکرووزان و

ته و کینی به شاره زای هونه ری ژنان بوو

په دووی که وت هزگری بوو

بژ شهش شه وو هه وت رزژان لیک هالان

پاش ته وه ی له شوخی و شهنگی تیر بوو

بژ ناو گه له ناژه له کینی کانی تر گه پرایه وه

ته وان لی ی په وینه وه و

به ته نیا به جینیان هینت

چونکه بونی ناده میزادی لی نیشته وه

نامز به مایزه که وه به رامبه ری راوه ستا. سه ری له پروت نه بوونه وه ی نهم سوورما بوو: «ده ته وی به کراس و پانتوله وه مه له بکه بیت» بی سی و دوو خزی دا که تندو وه کو «نه نکیدز» بژ ناو تاوه که داوی نامز که وت. پی ی هه لگرت و پیش ته و خزی هاویشته تاوه که وه. کاتینک به پشته مه له له که نار دوور که وته وه، سه رنجی به ژن و بالایی نامزی دا، که چنن به له نجبه و لار له تاوه که نزیک ده به یته وه. ته و جوانی به ی هه موو شتینکی بیر برده وه، ته نانه ت چاره نووسی «نه نکیدز» ش. مه مکه توندو تول و سرکه کانی له گه له شه پزله سه رکه شه کان دا شه ریان ده کرد. نهم دیمه نه دوو که لی له مینشکی عهزه هه لساند و بژ لای نامزی گنپرایه وه:

- تۆ ھەر وہ کو کپڑہ ئۆرۈپت...

- وانپہ

- کونت له رۆژھەلانی دەچی؟

- رەنگە بە رەنگو روو من تۆزى له ئەوروپى بېچم، بەلام له ناوہوہ رۆژھەلانیم.

- تۆ ھەلس و کەوت و بېرکردنەوہشت ھەر وہ کو ئەوانہ...

- من نازانم ئەوان چۆن! من بارک و دایکم وایان فېر کردووم، کە بە سەرپەستى بۆیم... پاشان تۆ

کورد بەچی دەزانى؟

- بېستووہ له ولانى ئیوہدا ژن ھېچ جۆرہ سەرپەستبەکی نیہ. ژن بە زۆر بەشوہ دەدرنیت...

- ئەمە قسەى ئۆرۈپبەکانہ، کە تەنبا دیوی دەرەوہى ئەو کۆمەلانہ دەبیتن و دیوی ناوہوہى نابیتن...

رەنگە سەد سال لەمەو پېش دیاردەى وا ھەبوو بېت، ئیستا کۆمەلنى ئیئەش وەکو کۆمەلەکانى تری ئەم

جیھانہ گۆرانی فراوانى بەسەردا ھاتوہ...

نامز تۆزى بە تووڤەى یەوہ دانى بە ووہەکان دانا. عەزەى ناچارى پاشە کشەو پاشگەز بووہوہ کرد...

بۆیہ بە دوای پنہو پەرۆدا دەگەرا بۆ ئەوہى دلنى بھیننئەوہ جى،

- بەھزى رادىز و تلفزىوئەوہ ئیئە پېش بھىارنکمان لا دروست بووہ و بە بەک چار سەیرى رۆژھەلانى

دەکەین...

نامز وەلامى نەدایەوہ، وەکو بەکینک ھەر گوئى لى نەبوو بېت و سەیرى ماسیگرەکانى دەکرد، کە

پۆل پۆل بۆ ئەو بەرى دەریاچەکە دەفەین

- نامز گبان! من بە سووک سەیرى کوردم نەکردوہ... من زۆرم لەسەرخەبات و تېنکۆشانى ئەم گەلە

بېستووہ، کە چۆن بەرامبەر دوژمنەکانیان سەر داناندرنئین... شۆرشى شېخ سەعبەدى پېران و ناگرى داغ

باشترین بەلگەن لەسەر لاپەرەکانى مېژووی خویناوی ئەم گەلە...

نامز چارى پەرپە پشتى سەریەوہ و ھەرچى دەکرد نەیدەتوانى قسە بکات. بەتایبەتى عەزە ناوہکانى

وہ کو کوردنیک دەووتەوہ. زۆرى نەمابوو بە دەنگى بەرز بەسەریا بچىکینى. بەلام دانى بەخۆدا گرت و

چاوہروانى قسەى تریشى لى کرد، بۆ ئەوہى بھارىنكى پەلە و بى بەلگەى بەسەردا نەدات. دەم و چارى

لە گرژبەوہ، خاوتر کردەوہ و گووتى:

- پېم نالىنى ئەم ناوانەت لە کوئى بېستووہ؟

- ئەى پېم نەگووتى، تۆزى شت دەریارەى کوردستان دەزانم... « ھەر بۆ ئەوہ شلەژاوى بەکەى

داپۆشئەوہ » لەم رۆژگارەداکى ھەبە ناوى کوودى نەبېستى و چەند پروزگرامینكى لە تلفزىوئى ئیترە لە

سەریان نەبېنېبى؟

- بھیا ھەرچى بەک دەبى بەس کوود نەبى! چونکە ھەست بە تەفرەدان و دەسپەین و کلۆ خستە سەر

دەکەم.

- بھیا کورد بووماپە.

- سەر راستى بۆ من لە ھەموو شتى گرنگترە... بۆمن چى دەگۆرئى گەر قسەى دل و دەمت وەکو

بەک نەبى!

دېسانەوہ عەزیز کەوتە گومان و دردۆنگى بەوہ « تەیرى زېرەک بە دەنووک پینوہ دەبى. ئەزىش بە

دهمی خۆم خۆمی لى ئاشکرا دهکەم. خۆ له خەلک گۆرین بۆ هەموو کەس وەکو یەک ناچیتە سەر. هەر
رۆژنێک دى بە داوهوه بېم و دەستم له بنى هەمانهکەوه دەرچى. دەبى هەمیشە دەستم لەسەر دلم بێت،
نەوهک له خەودا قسەیکە بپزرکینم...»

دواى مەلەو و حەوانەوه، سواری ئۆتۆمبیل بوون و بەرەو مالهوه گەرانەوه. ماوهیک بەناو دارستاندا
تێپەڕین و دەریاچەکیان لى وون بوو. کاتێک ئۆتۆمبیلەکە دەگەشتە پینچى سەریال و گەوهکان، هەتار
دوا گزنگى زەهرى مالئاواى له شووشەى پێشەوه دەدا.
عەزیز گوتى:

– ئەگەر کوورد پوومايه بە هاوسەرىت بەختەوهر دەبووم؟
– ئەگەر شوو بکەم، حەزەدەکەم بە کووردنیک شوو بکەم که سروشت و پیرکردنەوهمان له یەکەوه نزیک
بێت...

– هەست دەکەى زۆر له یەکەوه دووربێن؟
– ماوهى بەکتر ناسینمان هەر زۆر کورتە و مەسەلەى هاوسەرىش هیشتا له هینشکەدا نەچەسپووه...
ناشزانم داهاوو چى بۆ لەبن سەر داناوین...

– بۆ وا زوو نامادە بووى لەگەڵدا بێتە ناو جینگەوه؟
– ئەى تۆ بۆ هەمان پرسیار له خۆت ناکەى؟
– من خۆشەویستى پالى پێوه نام.
– تۆ وەکو کووردنیکى دۆ نەدیو بێر دەکەیتەوه.
– تۆش وەکو کێژنیکى تۆرپى بێر دەکەیتەوه.
– رەنگە ماوهیکى دوورو درۆژیش پینکەوه بژین و رادەى پەيوەندیان نەگاتە پەلەى ئەوین... ئىدى
خۆشەویستى چۆن پالى پێوه نای؟

– دەلێم تۆ له گیانى رۆژەهلانى هەر زۆر دوور کەوتووتەوه...
– کام گیان؟ پیاو سەردار بێت و ژنیش کۆیلە... پیاو ناغا بێت و ژنیش کارەکەر... ئەگەر تۆ گیانى
رۆژەهلانى بە رازى بوون، بە ژيانى ژنر دەستى تى گەشتووى، ئەوه من خەبات دەکەم بۆ ئەوهى ئەو
رۆژەهلانە بگۆڕم، بەبى ئەوهى حەز بکەم وەکو ئێوهمان لى بێت...

عەزیز نەشارەزایى خۆى بۆ دەرکەوت له دل راکرتنى ئافرەت و هەستى کرد نامۆ خەریکە لى بۆژوو
دەبێت. تارمايى نامەى هاتەوه بەرچاوو، چەرۆ چاوى، قەد و بالانى، دەمە هەراشەکەى... وىستى بە پەلە
باداتەوه و جارنیکى کەش له بۆچوونەکانى پاشگەز بێتەوه:

– من هەر وىستەم له روى تێزۆرەوه له تۆ بگەم... ئەگینا من هەموو بێرۆ بۆچوونى تۆم پى راستە...
نامۆ حەزى نەکرد ئەوه پېشان بەت، که بادانەوه و پاشگەز بوونەوه کەى پى خۆش بووه، بەلام
نیشانەى شانازى بەدەم و چاویهوه دیار بوو، که توانى بە پارنیک ئەوه بەسەلینى که دەتوانى دەنکە جز
بە دیواردا هەلگێرێ... له پەر بە دەنگینى بەرز هاواری کرد:

– هەزار جار بە نەحەتە بى...
عەزه رچەنى، حەپەسا. وایزانى نامۆ بانگى شەرى دا.
– لەگەڵ منته؟

- هزار جار به نه حلهت بی... چون بیرم چوره وه

- چیت له بیر چوتهوه ؟

- نه مرؤ خویشانندان دژی رژیسی تورکیبا هه بوو. زؤرم ههز ده کرد له ویی بوومایه و تۆزی داخی دلی خؤم هه لرشتایه .

- فریا ناکه وین ؟

- تازه دره نگه .

- پروات به وه هه یه ، به مانگرتن و خؤ پشانندان لیره وه ، رژیمن له ونوه پروخی ؟

- پروام به وه هه یه ، که بیسته هانده رو یارمه تبه در و ری خؤشکه ر بؤ ئه وانیه له ناوه وه ده ژین ، نیمه نابی ده سته و نه ژنؤ دانیشین و چاره پروان بین نهو عهسکه رانه به خؤشی خویان ده ست له کورسی به کانیان هه لگرن و نازادی و دیوکراسی به خه لک بدن .

ئه وانه به خونین هاتوون و به خونیش خویان راگرتووه ...

- به خونیش ده پؤن ...

- نهک بهو شیوه یه ی تۆ بیرى لی ده که یته وه ... هه رج نه به گه ر خونیه ری ، ئیدی ئه وان بارگه لی ده نین

و ده پؤن ... زؤر جار خونین پؤنتراره و ئه وه نده ی تۆزقالبیکیش کاری نه کردۆته سه ر ده سه لاتی ئه وان ، چونکه شیوه ی خه باته که هه ر له به تبه تبه هه له بووه ...

نامؤ له کاتی قسه کردن دا ، نه وه تبه گه رم بهو بوو ، ناگای له لینه خوینی ئۆتۆمزیبله که ی نه بوو . خه ریک بهو ئه سکری له دیزه دا بگیری و له بنی ده هۆله که بدات . لیبوی خوی گه ست و بینه نگ بهو ، جله وی بؤ ئه ندیشه و خه یال شل کرده وه « دوو سه ر بازی بی ره زا ، به ناو هه یوانه که دا قویان راده کیشام ، بؤ ژورونکی دی به کیشیان ده کردم . ئه وان جوینی زؤر ناشیرینیان بی ده دام و نه زیش بؤم ده سه ندنه وه ...

ده رگاگه یان خه ر داخست و له سه ر کورسی به ک دایان نیشاندم . داوایان لی ده کردم ناوی ئه ندنامه گانی رنکه راره که بلیم و سه ری خؤم بقه بلینم . هه زاران سویندم بؤ خواردن که من هه ر نازانم باسی چیم له گه ل دا ده کهن . به ته من حه قده سالم تی نه په رانده بوو ، نه شه ده زانی ووشیاری سیاسی چیه و رنکه راره ئه ندام چین ، من هه ر سویندم ده خوارد و لیبیان ده پارامه وه ، ئه وان هه ر پیم پینه که نین و دانه کانیان جبه تر ده کرده وه . به زه ق و زقی گوتیان : یا ده بی دانی پیا بنیبت ، یا دایکه نیبت ... شه و عهسکه رانه ی له وی مۆل درا بوون ، سه ر له نوی دایانه قاقای پنه که نین ... دامه پرمه ی گریان و هه موو گیانم وه کو به ی ناو نار ده له رزی . وامزانی هه ر بؤ ترساندن ، گالته پی کردن ، راهواردن ئه م قسانه ده کهن و ده یانه وی چؤکم پی

داده ن ، پیم گوتن : پروام پی بکه ن ، که هیچ نازانم . هینشتا قسه کان له ده م دا به ته واری ده رنه چوو بوون ، له هه ر چوار لاره وه کو سه گی هار په لاماریان دام و تیم بهر بوون ، به چار ترووگاندنیک جله که یان شیتال شیتال کردم . دوانکه ره عهسکه ری زه به لاج ، کیزیان به ده ستیانه وه گرتوو ، له دوا ی به کتریش ریزیان به دستوو . هه ر هه موویان به ته ما بوون سوام بن . که چی له پر سه گنیکیان هاواری کرد : هینشتا که چه و نابی ده سته تیوه ده ین ... نینجا هه زار شه ق و له قه یان لی دام و هه زاران تف و جوینی پیسیان پی دام که بؤ کچینیم له ده ست نه داوه ... ده سپه ریان کرد و ناوه که یان به سه روو چاوم دا رشت »

* * * *

روژی دوشمه پیکهوه بۇ کار چوون، لسهر نهوش رنکهوتن، پاش دهست له نیش هدلگرتن، له بهردهم هؤلی ژماره سی‌دا، که له ده‌رگای سدره‌کیده نزیکه، چاوه‌روانی یه‌کتر بکن. نهو رۆژه عه‌زه‌له رۆزانی دی بی نۆقره تر بوو. کات له گزمینکی مدنک ده‌چوو، هیچ به‌ردنیک توانای شله‌قاندنی نه‌بوو. هدرچی سه‌یری سه‌عاتی ده‌کرد، ده‌قیقهو چرکه ژمیریش به‌ گرانی ده‌هزوتن. هدر بیری لای زوو کات به‌سدر چوونی دونی و پیری بوو. دیمه‌نه خۆشه‌کانی ده‌یان جار ده‌هینایه به‌رچاوی خۆی. تارمایی نامه لئی بیوه مۆته‌که و نه‌یده‌توانی هدر وایا به‌ ناسانی خۆی له‌بن ده‌ستی ده‌ریازکات، پیزار بوو. تف و نه‌حله‌تی له‌و رۆژه ره‌شه کرد، که ناچاری کرنکاری کرد. دانانی پارچه ناسنی بازنه‌یی له‌سدر «فیلس باند هه‌که، پتر وهرسی ده‌کرد. نهو پارچانه، هینشا له‌ چار وون نه‌بوون، کهچی به‌شه به‌تاله‌که‌ی «فیلس باند» که ده‌ ده‌که‌وینته‌وه. کارنکی یه‌ک ره‌نگی، مینشک وه‌ستیندر. هدرچی چاوی ده‌گیرا، که‌سینکی به‌دی نه‌ده‌کرد، دوو قسه‌ی له‌گه‌ل‌دا بگۆزینته‌وه. جار جار له‌به‌ر خۆیه‌وه گۆزانی ده‌گوت، بیری له‌ ژووان و کارزان ده‌کرده‌وه، قسه‌کانی نامۆی لینگ ده‌دایه‌وه...

کرنکاره پیره‌که وه‌کو فریشته، به‌ روویه‌کی گه‌شوه ده‌رکه‌وت، ده‌ستی کرده هه‌وال پرسین:

- نیستا فیربووی چون تامیره‌که ده‌خرینته نیش و ده‌کوژینته‌وه؟

- باش فیر بووم

- هه‌موو سهره‌تایه‌ک سه‌خت و گرانه، به‌مه‌رجینک مرۆف چۆک‌دا نه‌دا.

- چۆک دادان! نه‌وی چۆک دادات ده‌بی پاشان له‌سدر سک بکشی.

- نهم قسه‌یده‌تم زۆر به‌ دل‌ه... زۆر جوانه...

- ده‌مبکه لیره نیش ده‌که‌ی؟

- سی و دوو سالم تی‌په‌راندوه. ره‌نگه نه‌و کاته تۆ هدر له‌ دایک نه‌بوو بی.

- بۆ نهم کارگه‌یه ده‌مبکه هه‌یه؟

- پیش دووهم جهنکی جیهانی دروست کراوه. نه‌و سه‌زده‌مه تۆتۆمزیلی لئی نه‌ده‌هینترایه به‌ره‌م،

به‌لکو فرۆکه‌ی جهنکی... کاتینک لیره‌ده‌ستم به‌ نیش کرد، جاری هه‌ندی دروشمی زه‌مانه‌که‌ی نازی‌به‌کان

له‌ دیواره‌کانی نه‌کراپونه‌وه. بیرمه له‌سدر نهم دیواره به‌ درشتی نووسرا بوو:

« کار سه‌ریه‌ستت ده‌کات - Arbeit macht frei » نیدی دیواره نه‌ماپه‌وه دروشمی له‌م باه‌ته‌ی له‌سدر

نه‌بی.

- نهم دروشمانه نیستا لای نیمه باویان ماوه و بازاربان گهرمه...

مامه پیره قاقابه‌کی به‌رزی کرد و له‌ناو دارستانی هه‌کینه‌کان‌دا به‌ز بوو. هدرچهند هه‌زی ده‌کرد

رسته‌که‌ی عه‌زه تۆزی ده‌سکاری بکات، بۆ نه‌وه‌ی روون بپت کئی بازاری نهم دروشمه بۆگه‌نانه گهرم

ده‌کات.

* * * *

سه‌عات چوار، هه‌ردووکیان له‌به‌ردهم ده‌رگای ژماره سی‌دا یه‌کتریان گرتوه و به‌ره‌و ده‌رگای سهره‌کی

ملی رنگایان گرت. هه‌ریه‌که‌یان هه‌ندی به‌سهرهاتی سه‌یری نه‌و رۆژی بۆ نه‌وی تر گنپه‌یه‌وه. نازاری

دهست و پدنجو بۆگه‌نی ناو کارگه‌که و دواکه‌وتویی پاده‌یی ووشیاری هه‌ندی کرنکار، سهر ديسنری باسه‌کانیان بوو. کرنکارانی ماندوو به لیشار به‌ره‌و دهره‌وه دهریشتن، له‌و سهریشه‌وه تاق و لۆق کرنکارانی تر ده‌هاتن بۆ نه‌وه‌ی جینگای نه‌مان به‌گرتنه‌وه و تا نه‌وه شه‌و یا به‌ره به‌یان لیره کار به‌کن. له‌ پر هه‌لیکۆپتەرینک به‌سهر سه‌ریان دا تی پهری و سینه‌ری په‌روانه‌کانی، به‌سهر لیشاوی کرنکاران دا کشا، که ههر به‌که ماندوونتی نه‌و رۆژه‌ی به‌ کۆله‌وه گرتبوو، به‌ تاسه‌وه‌وه پوه‌وه ماله‌وه ته‌کانیان ده‌دا، بۆ نه‌وه پر چاویان بنوون و له‌ جیهانی کارگه‌وه تۆزی دوور بن. عزیز راچه‌نی و شیرازه‌ی قسه‌کانی لی ئالۆزکا. نه‌و رۆژه‌ی بیر که‌وته‌وه، که له‌گه‌ل چهند پینشمه‌رگه‌به‌کی تر دا بوون و هه‌لیکۆپتەر په‌لاماری دان. ههر له‌ به‌که‌م ده‌سه‌رژدا چاویان به‌ به‌رچاویه‌وه شه‌هید بوون، نه‌میشی له‌ بن تاویرینک دا هه‌لپینچا، داپینزا، سه‌رمه‌وقۆلانجی پی دا، گه‌وزاندیه‌وه. هه‌موو چار ترووکانتینک، وایده‌زانی گولله‌به‌ک به‌ر ته‌پلی سه‌ری ده‌که‌وی و له‌ کۆل دونه‌ی ده‌کاته‌وه. پستی کوپ کرده‌وه، چنگیشی له‌ خاکه‌که قایم کرد وه‌کو نه‌وه‌ی خۆی بۆ پینکان ناماده به‌کات...

نامز لی‌ی پرسى:

– بۆ وا به‌جاری شله‌ژای؟

– هیچ... من ههر زۆر به‌ ده‌نگی هه‌لیکۆپتەر قه‌لس ده‌بم.

– وه‌کو هه‌موو کوردینک...

– «عه‌زه نه‌هاته زمان... کا به‌ر به‌کی ئیبتالی بۆ ده‌بی له‌ هه‌لیکۆپتەر به‌ترسى؟»

– زۆریه‌ی کورده‌کان گه‌ر فرۆکه یا هه‌لیکۆپتەر بیین زۆر سه‌یری ده‌که‌ن. من خۆشم هه‌روا، هه‌رچهند ده‌زانم، نه‌مه هه‌لیکۆپتەری تایبه‌تی خاوه‌ن کارگه‌که‌یه و پنیستیش به‌ ترس و له‌رز ناکات، به‌لام ههر سوودی نیه... دیاره هه‌لومه‌رجی شه‌ر و بارودۆخی سیاسى نه‌و ولاته‌ وای له‌ خه‌لکه‌که کردووه، له‌ هه‌موو شتی سل به‌که‌ینه‌وه...

هیشتا هه‌تاو تینی نه‌شکا بوو، نامز کراسینکی قۆل کورتی به‌مه‌یی و پانتۆلینکی سپی له‌به‌ر بوو. عه‌زه‌ش کراسینکی خۆله‌میشی خه‌ت خه‌ت و پانتۆلینکی جینزی له‌به‌ر بوو. ده‌ستیان له‌ نینو ده‌ستی به‌کتردا قایم کردبوو، جار جار ده‌ستی به‌کتریان ده‌گوشی و زه‌رده‌خه‌نه‌یان ده‌گۆریه‌وه...

چهند هه‌نگاوینک پینش نه‌وه‌ی وه‌به‌ر ده‌رگای سه‌ره‌کی به‌گه‌ن، به‌ ته‌ما. بوون نه‌مانیش وه‌کو کرنکارانی تر ده‌ست به‌ گیرفانی دا به‌کن و شوناسنامه ده‌رکه‌ن و پيشانی ده‌رگاوانه‌کانی به‌دن. عزیز له‌ چه‌قی ده‌رگاکه‌دا نامه و ژووان و کارزانی بینى. له‌ جینگه‌ی خۆی دا ره‌پ بوو، هه‌ناسه‌ی لی به‌راو خونی تیا نه‌ما. نه‌ده‌یتوانی نه‌به‌ره و پینشه‌وه هه‌نگاو پنی، نه‌ به‌ره و پاشه‌وه... خۆی وه‌کو نه‌و رۆژه هاته‌وه به‌ر چا و که هه‌لیکۆپتەرەکان کردبوویانه نیشانه‌و سه‌رو پشت و ده‌ست و پی‌ی چاوه‌روانی بارانی گولله‌ بوون.

گوشتنگن ۱۹۸۹/۱/۵

هاوسه فەر

نووسینی آ کاشفیان وەرگیڤر: شیروان

هیچ چار نه بوو، دهزگا ده بویه وەرکار که ویت. دوو رۆژ بوو مهحتدل بپوین. نم دهزگایه له تاران وەرگیر نه ده که ویت. هه موو شوینی گه پابووین. شه قامی لاله زار، کوچی میللی، پشتی شارداری، چراگاز و گهلینک شوینی تر.

فهنه ری بچوکی به قه ده رای گرنی قامک، دوو رۆژ بوو په کی کاره که ی خستبوین. نهو رۆژی عدلی نه شرف دهزگایه که ی پی فرۆشتین گوتی: ناگادار بن به لایه کتان به سه ر نه یه نیت. نهوه دهزگایه کی بچوکی رۆنیز بوو. ده ستردی ژاپونی. به قه ده رای ته له فرۆتیک. به لام بز نیمه گهلینک به نرخ بوو. به بی نهو دهزگایه نیشه که مان به رنوه نه ده چوو. ده بویه ده ست له سه ر ده ست ته ماشای حهوا بکه یین.

کوره کان چاوه نوار بوون که له م بارودوخه تایبه تبه دا، بابه ت بگاته ده ستیان. نیمه ش مه جپور بووین دهزگا وەرکار بکه یین. به لام نهو فهنه ره بچوکه ی چند سال کاری کردبوو، تیر له کار وه ستا بوو. من و نه که بر و داود کۆبووینه وه، به ریادمان دا عدلی نه شرف بدۆزینه وه و رنگای چاره لهو به خوازین. به لکو یارمه تیمان بدا. تادرنسی نهومان نه ده زانی. به ریارمان دا، داود عدلی نه شرف بدۆزینه وه و من و نه که بریش هه روا خه ریکی دهزگاکه بووین. پاش چند سعات داود گه پاره. عدلی نه شرفی دۆزینیوه. تاقه رینگایدک که عدلی نه شرف نیشانی دابووین هه ر نهوه بوو که قاچاخ فرۆشیک بدۆزینه وه. به لام له کوی؟ له سه. عدلی نه شرف گووتی بوی بیجگه له کاک مه محمود که سی تر ناتوانی نیشه که مان به خاته ری. به لام نیمه له کوی و سه له کوی؟ به تایبه ت لهو رۆژانه دا که کوردستان له ناگری شهردا ده سوتا.

باسمان کرد، فره بیرمان کرده وه، نه خشه مان کیشا، رینگای جزر به جزمان خسته به رچار. ناخه که ی به ریارمان دا به قسه ی عدلی نه شرف بکه یین. منیان دیاری کرد که بچه سه. بهو ناوونیشانه ی که عدلی نه شرف دابوو کاک مه محمود بدۆزمه وه. فهنه ر په یدا بکه م و بکه رنمه وه بز تاران. به قسه هاسان بوو. به لام به کرده وه؟ لهو رۆژانه دا بوو که حکومه ت تهنگی به خه لک هه لچنی بوو. ته نانه ت ته قه ی له

نیستی خه لکیش ده کرد. به زهیی به هاوکارو لایه نگره کانی خوشی دا نه ده هات. کوردستان کراپوه
ناوچهی نیزامی. سدهر بز کوردستان، بز کهسانی غهیره کورد، وهک سدهر بز ولایتیکی تر واپوو، به لام
بی پاسپورت و قیزا.

چار نه بوو. من دیاری کرا بووم، دهوایه بچم. به لام بزچی من؟ چونکه پیش ده سال له پادگانی سنه
خزمهتی سهریازیم کرد بوو. کوره خالینکم چند سال له سته کارمندی دارایی بوو. هدم شاره زای شار بووم
و هدمیش نه گهر تووشی تنگ و چلده هاتهام، بیانوم هه بوو خومی پی ده رهاز بکهم. هدر چند له گهل
کوره خاله کهم نیوانم نه بوو، به لام له وه لامدا ده مگرت ده چم سهری نهو ده ده م.

توتوبوس له تهر مینالی میدانی نازادی یهوه، ساعات شهشی به یانی کهوته ری. زوری موسافیره کان
کورد بوون. چند خیزان و پیره میزدی کورد له گهل هیندی سهریاز و هیندی کهسی غهیره کورد که
ده یوانی بز مه عموره کان جینگای پرسیار بن.

کورسیه کهی من له ریزی نیوه راست بوو. کهس له لام دانه نیشته. له ریزی پشته وه پینج سهریاز
دانیشته بوون. ژنه کورده کان هه ولیان دهه، منداله بزوزه کانیا ن بینهنگ بکهن. پیره میزده کانیش خهریکی
قسه و باسی خویان بوون. منیش له سهره تاوه بیرم له وه ده کرده وه که نه گهر تووش بووم وه لامی ناماده
هه بی.

نیزیک به ساعات ۹ له چایخانه بیک توتوبوس راوه ستا. منیش دابه زیم چایهک به خومه وه و
سیفاریک بکیشم. کانی چا خوارده وه، تاگام ای بوو ده ره جده دارنکی له شگری چوه لای شاگرد شوفیر و
سرتیه کیان کرد، که سوار بووینه وه کابرای له شگری هات له په نای من دانیشته. جانتایه کی پی بوو له
ژیر قاچی دانا و یه خهی کراسی کرده وه. سهریکی نیشانی سهریاسکیم کرد، گروهیان یهک بوو. به
توندی هه ناسدی هه لده کیشار پشوی سوار بوو. دم و چاری سوور هه لگه پار و ناوساو بوو. له راده به دهه
ناره قهی ده کرد. تهمه نی خوی له ۳ سالی دهه.

زوری پی نه چوو، کیسه یه کی هینایه دهرو مسته تونکی هه لگرت و دهستی کرد به توو قرتاندن.
دیار بوو ته وار نیه. دوا یه مینک وریا بزوه. چند جار سهری منی کرد، ده تگوت هه لم ده سدن گینن.
ناخره کهی کیسه تویه کهی هینا پیش و گوتی: فهرموو... تزوه!
خهریک بوو بیزم نا... چونکه نه مده و سست بیدونی. سهره سکوت و بزوتنه وهی به دلم نه بوو. به
تایبته که هه ستم کرد بز شهر ده چینه سنه. به لام زوو په شینان بوومده وه. بیرم کرده وه تا ده گه بینه سنه،
ره نکه بزم بینه په رزینیک.

چند ده نکه توم هه لگرت و سهریاسم کرد. منداله وردیله کان له نیو توتوبوس دا کرد بوویانه هه را.
مندالینکی ۵-۶ ساله بز لای نینه ده هات. دایکی به کوردی بانگی کرد. مندال که چاری به کابرای
له شگری کهوت، مات بوو، سام دایگرت و ترسا. گروهیان تینگه یشت، سینوکی له جانتای هیناده رو بز
منداله کهی راداشت. منداله که وهی نه گرت و گه راه لای دایکی. سینو کهی خسته وه جانتاو گوتی:

منداله کان له گورسی رهش و سپی ده ترسین. دیتت چون هه لات؟

گوتم: بنگرمان هزیه کی هه به، هه له خوزه ناترسن.

کیسه تویه کهی دانا. سیفاریکی هیناده رو بزمنی راگرت. سیفاره کهم وه رگرت. خزشی دانه یه کی
ده رهینار دایگیرساند. هه ناسه یه کی دریزی هه لکیشاو گوتی:

- بیژم چی منیش له جیاتی ئهویام، هەر ده ترسام.
 وستم باسه که بگۆرم. پرسیم:
 - بۆ ئیجازه ده چی، یان له ئیجازه ده گهڕینهوه؟
 بزه به کی هاتی. دهره ی دهرهیناو ئاره قه ی دم و چاری سه په وه و گوتی:
 - له ئیجازه ده گهڕینهوه. بیست رۆژ بوو له مالی بووم. شش مانگ بوو ژن و مندالم نه دیبون. دوو
 ساله له جبهه ی کوردستان له سنه خزمهت ده کم. به سه ر سوپمانه وه خۆم له ناشاره زایی داو گوتم:
 - جبهه ی چی؟ پرسیا ره که م ناشیا نه بوو. تیگه یشت و گوتی:
 - ده ست هه لگره برا. یانی تو نازانی له کوردستان چ باسه؟ شه ر له کوردستان له جبهه کانی تر توندتره.
 گوتم: شه ر هه ر شه ره. به لام من بیرم له جبهه ی شه ری ئێران و عیراق ده کرده وه.
 باشه... له خوزستان بی له جیگای تر، شه ر هه ر شه ره.
 سیفاریکی دیکه ی دهرهینا و که پاکه ته که ی کرده وه، دیتم کاغه زه زه رده که ی تیندا نه. پیم سه ر
 بوو. به لام ئاقلم بۆی نه چوو.
 ئوتوبوس رینگای خۆی گرت به ر. گروهبان سیفاری داگیرساند و گوتی:
 - سی رۆژ ترسینکم ری نیشته وه.
 - بۆچی؟
 - بۆچی... بۆ ئه وه ی که ده گهڕینه وه کوردستان.
 - هه ر وایه... له م جیهانه دا، هه ر که س شوغلیکی هه به. هات و نه هاتیش هه به.
 زۆر به جیدی گوتی:
 - پنت وایه له گیانی خۆم ده ترسم؟
 ولامینکم نه بوو. خۆی درێزه ی پیندا و گوتی:
 - مردوو شوو ئه م ژیا نه به ری. خه یالی چی ده که ی؟ برام، دوو ساله سه رگهردانم. هه موو رۆژی ده خوای
 دلم له سه ر به ری ده ستمه. پنت وانه بی له ترسی گیانم... نا... له بهر ئه و مندالانه و هی وه ک ئه وان.
 ده زانی چی ئیژم؟
 تا ده هات پتر وه شک ده که وتم. ئه و کا براهه بۆچی سفره ی دلی له پینش من پان و ده کات؟ ئه ویش
 له م رینگایه دا. خۆشم هه ر له ترس دا بووم، له وانه بوو بکه وهمه ژنر پرسیا ری به سیج و پاسداران. ده ردی
 دلی کا براه پتر وه ترسی خسته بووم، که بۆچی لیره له گه ل من و ده ستی پینکرده وه.
 چاره روان بوو وه لامی به ده وه، ئوتوبوس را وه ستا. دوو به سیجی سه رکه وتن. یه ک له پینش و ئه وی
 تر له دا وه. ده ستیا ن کرد به پشکنینی جانتای موسافیران. نۆزه ی من هات. که جانتاکه م بۆ کرده وه،
 کا براه گروهبان گوتی: «پینکه وه یین». به سیجی هیچی نه گوت. هه رچه ند جانتاکه م هیچی تیندا نه بوو که
 پترسیم.
 له هه مه دان تی به رین، ئوتوبوس له پینش چایخانه یه ک، راپه گرت. هه موو دا به زین و من و غولام واته
 گروهبانیش هاتینه خوار. غولام به په له بۆ لای ده ستشۆزی چوو. منیش دانیشتم و داوای خواردم کرد.
 به لام بیرشم له وه زعی غولام ده کرده وه. سه عاتیکی بوو له رینگا پینده نگ بوو. له خولای ده ویست
 ئوتوبوس زوو راپه وستی.

غولام درهنگ گه پرایه وه. نیو سهعاتی پئی چوو. که هاتوه به که یف و شاد بوو. بزهی ده هاتی. تاوینک دانیشته و پاشان راهوو، خواردنی هینا. من وه شک که وتم. پاکه ته سیفاره کهم وه بپیر هاتوه که کاغزه زهرده کهی تیندا نه بووا بیستبووم که هیرزیین بهو کاغزه زهردهی پاکه ته سیفاری ده کیشن. بپرم له وه ده کرده وه که چی بکهم و هدر وا له گه لی هاو دهنگ بم!

له قاقای پینکه نینی داو گوتی:

- چیته برا، بزچی گرژ بووی؟

- نا هیچ نه بووه و گرژ نیم

بزهی له سهر لیوان وه لا چوو. خدم دهم و چاری گرت. خواردنه کهی وه لاتا و نه بخوارد. سیفاریکی داگیرساند و گوتی:

- نه گدر قهرا بی که سینک گرژ بی، نه شی من بم. من ده بی لهو رزژگاره نیگه ته روو تینک نیم.

- بزچی؟... تو شوکر که یفت سازه.

توزی وه ستاو زانی لاتاوم پئی دا داوه. گوتی: به راستی پینت وایه؟

- به لی... دیاره که یفت سازه.

- نازانم بزچی خوشم ده ونی. رهنگه له بهر نه وه بی که وه برا کهم ده چی، پرایه کم هه بوو دوو له گیانت پینش چند سال به سه ره تانی خونین مرد. لاو بوو کاتی مرد، ته مهنی ۲۵ سال بوو. هه ناسه به کی هه لکینشا و گوتی: لی گهری با له گه لت راست بم. هه رچی ده بی با بی. ده زانی بو ده چم له کوردستان شهر ده کهم؟ نا... رهنگه نه زانی... له وانیه به زانی. به لام با خوم بو ت باس بکه م. له بهر نه وه که رژی ۲۷. قه ن زیادی مه عاشم ده ده نی. ۲۷ قه ن کهم نیه. ده زانم که پاره ی خونتمه. به لام ده زانی بزچی له مالی خوم نه مامه وه؟ رهنگه زورت بپیر لی کرد بپته وه. با بزت بیژم. برام خه رجم زوره پینش سه عاتینک حالی منت دی. نیستاش ته ماشام که. به لی برام، من فیزی هیرزیین بووم. رژی به دوو سه د قه ن ده رناچم. سه باره ت بهم توزه له عنه تیه ده چمه کوردستان و ژن و مندالی خه لک ده کوژم.

ورده ورده دهنگی هه لدینا. ده وره ره که مان قوت بیوون. گوتم با به چین له ده ره وه توزی پیاسه بکه بن. چووینه پشتی چایخانه.

- له که یه وه فیزی هیرزیین بووی؟ ژن و مندالت پئی ده زانن؟

- پتر له سالی که. پینش دوو سال که هاتمه کوردستان، ساخ و سلامت بووم. نا ژن و مندالم نازانن.

له بن سیبهری دارینک دانیشتن گوتی:

- ده موی مه دپته کهم به رنه وه، به لام کیژه کهم نه زانی که فیزی هیرزیین بووم.

غولام نیتر ناگای له وه نه ما که من گوی ده ده مه قسه کانی یان نا؟ هه روه ک له گه ل خوی قسه بکات ده یگوت: شهرم ده کهم ته ماشای خه لک بکه م. خوشم چند که سم کوشتوه. به لام قه ت نه و کوپو کیژه لاوم له بپیر ناچی. ده زگیران بوون، به خومپاره خانووم به سه ردا رووخاندن. نه خوشخانه ی بزکانم له بپیر ناچی. فه رمانده ی پاسداران گوتبووی: پینش مه رگی چیزی دیوکرات له و نه خوشخانه یه دا مات بوون. له پینش دا به خومپاره وزیران کرد. پاشان شه ست تیر به ده سته وه وه ژووور نه خوشخانه که که وتین. خونین به ری چاومانی گرتبوو. منیش وه ک نه وانی تر ته قه م ده کرد. له پر زانیم له به شی زارزکانم. من به و ده سته

لهغه تیانه دوو مندالی ۴-۵ ساله ی کووډم کوشت.

نهم ده زانی بیژم چه . ویستی سیفار بکیشی. سیفاری پین نهما هوو سیفاریکم دایه . تهماشای نهم لاو لای کرد . پاشان هه ناسه بده کی هه لکیشا . دهستی به چاوانیه ناو گوتی:

- تیرتر گه پوه ته تیرهم . نازانم چی بکهم و دهردم به کی بیژم؟

گوتم: دهست هه لگره ، بگه رپوه بز تاران ، به لکو وزگار بی . بز نهوهنده خزت نهزیدت دهدهی .

- لهوانه به رزژنک هه روا بکهم . نازانم بزم سهرده گری یان نا . بهلام ههسه له نهوه به کس ناگای له دهردم نیه . له رووم هه لئایه به کس و کارم بلنیم که توشی چ به لایه ک هووم .

شاگرد شوفیر بانگی کردین و کهوتبته ری . رزژ ناوا گه یشتینه سنه . وا دیار هوو شهر نه هوو . بهلام ماشینی نهرتهشی له هاتوچوژدا هوون . غولام له پیش پادگان دابهزی . منبش چوومه مالی کوچه خاله کمم .

به یانی کاک مه محووم دپته وه . بز ئیواره فنه ره که ی بز ناماده کردم . رزژی دواپی به یانی به ره و تاران که وقه ری . له نیوان سنه و کامیاران ترومبیله کان وهستا هوون . له رینگا شتیک قهوما هوو . کاتی ئوتوبوسی نینه گه یشته شونی کاره ساته که ، دیار هوو ماشینی نهرتهشی وه رگهرا هوو . پاسدار ده وریان گرتبوو ، رینگایان به ماشینان نشان دهدا که تی پهرن . ئوتوبوسی نینه به به وراشی تی پهری . تهرمی چند سهریاز له پهنا شهست تیرنک کهوتبوون . که لاکمی غولامی له وی کهوتبوو ، چند گولله له سنگ و له قاچی درا هوون . بهسته سیفارینک له دهستی دا هووچا بزوه .

کتابخانه

راگه یاندنی کوتایی

کۆنگره‌ی دووه‌می

یه‌کیتی نووسهرانی کورد له سوید

له پینجی ئایاری ۱۹۹۰دا له ستۆکهۆلم دووه‌مین کۆنگره‌ی یه‌کیتی نووسهرانی کورد له سوید به ناماده بونی بیست و یه‌ک ئەندام بەسترا. کۆنگره به ده‌قیقه‌یه‌ک راهه‌ستان بۆ ریز لینان له ره‌وانی شه‌هیدانی سه‌رفرازی کوردستان و هه‌موو شه‌هیدانی رینگای نازادی و به‌به‌رکردنی چه‌وساندنه‌وه له هه‌ر کۆنیه‌کی ئەم جیهانه‌دا ژبانی خۆیان به‌خشی بۆ ده‌ستی پێکرد. پاشان راپۆرتی کۆمیتیه‌ی کارگیریه‌ی پێشوو خۆنهدرايه‌وه و داوی ئەوه‌ی وتوژی له‌سه‌ر کرا به‌ زۆریه‌ی ده‌نگ به‌سند کرا.

شیاری باسه‌ هه‌ندێک له ئەندامانی کۆنگره ره‌خه‌یان له سستی ده‌سته‌ی پێشوو گرت. هه‌ر له کۆنگره‌دا به‌ زۆریه‌ی ده‌نگ دوو ئەندامی نوی وهرگیران.

دوایی گه‌توگۆ له‌سه‌ر کاروبارو چالاکیه‌کانی یه‌کیتی، کۆمیتیه‌ی کارگیر بۆ خولی داها‌توو به‌ ده‌نگدان هه‌لپۆزدرای، پاشان کۆنگره‌ به‌ریاری دا:

- له ئەیلوولی ئەمه‌سالدا یادێ چیرۆکنووسی شه‌هید حه‌سه‌نی قزلبجی به‌کرته‌وه.
- هه‌ول ب‌دریت ته‌بایی و به‌گه‌رتن له ئێوان یه‌کیتی نووسهرانی کوردستان و کۆمه‌له‌ی نووسهرانی کوردستاندا، که ئیستا هه‌ردوو لایان نیشته‌جینی کوردستانی ئێران پینک به‌بێتری.
- ناره‌زایی سه‌به‌ره‌ت به‌ زیندانی کردنی نووسه‌ری پێشکه‌وتووخواز ئیسماعیل بێشکه‌چی نیشان ب‌دریت.
- نامه‌یه‌ک ناراسته‌ی نووسه‌ری ناسراو فاسلاف هافل که ئیستا سه‌رکۆماری ولاتی چیکۆسلۆفاکیا به‌کری و داوای وهرگرتنی هه‌ل‌ئۆستی سه‌به‌ره‌ت به‌ به‌شگیری کردن له گه‌لی کورد ئی به‌کری.
- زمانی په‌یره‌وو پرۆگرامی یه‌کیتیه‌یه‌که پوخته به‌کری.
- سوپاسنامه‌یه‌ک ناراسته‌ی نووسه‌ری عه‌ره‌ب هادی عه‌له‌وی، که یه‌کێکه له‌و که‌له‌ پیاوانه‌ی راستگۆیانه‌ داکۆکی له مافی ره‌وای گه‌له‌که‌مان ده‌کات، به‌کری.
- یه‌کیتی نووسهرانی کورد له ستۆکهۆلم بیه‌ته ئەندام له فیدراسیۆنی کۆمه‌له‌ کوردستانیه‌کاندا له سوید په‌یوه‌ندی به‌و نووسه‌ره کوردانه‌ی ئەلمانیاوه به‌کری که ئەندامی یانه‌ی قه‌له‌من.
- هه‌ول‌دان بۆ بنیات‌نانی پردی په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ یه‌کیتی نووسهرانی سوید دا.
- پێش‌کۆتایی بۆ هه‌ننانی کۆنگره‌ پێش‌سه‌ر کرا که یه‌کیتی نووسهرانی کورد له سوید هه‌ول‌به‌دات:

- گۆڤارنکی ئەده‌بی ده‌ر بکات.
 - مانگانه‌ چالاکی پێشکه‌ش بکات.
 - به‌پینی توانا یارمه‌تی نووسهرانی ناواری کورد به‌دات.
 - په‌یوه‌ندی له‌گه‌ڵ هه‌موو نووسه‌رانی په‌ره‌وازه‌ بوی کورد به‌سه‌تیت و بۆ دامه‌زراندنی یه‌کیتی نووسهرانی کورد له ئەوروپادا خه‌بات بکات.
 - ناهه‌نگینک به‌ مه‌به‌ستی ده‌ستگیرکردنی باروو بۆ یه‌کیتیه‌یه‌که، به‌ هاوکاری هونه‌رمه‌ندان سازیکات
- کۆمیتیه‌ی کارگیر ۱۹۹۰/۵/۶

يهكيتى نووسهرانى كورد له سوید

THE UNION OF THE KURDISH WRITERS , SWEDEN

الاستاذ المفكر و الباحث العربي الكبير هادي العلوي

نحن المشاركون في المؤتمر الثاني لاتحاد الادباء الاكراد في السويد نعبر عن اعتزازنا الكبير بمواقفكم الانسانية النبيلة تجاه شعبنا الكردستاني، معبرين بذلك عن مشاعر زملائنا الادباء و المثقفين و مشاعر الالوف من أبناء شعبنا ممن يكونون لشخصكم و لنتاجاتكم الفكرية القبية و لمواقفكم الحضارية الاصلية تجاه شعبنا اعنى التقدير.

كما و نعبر من خلالكم عن شكرنا العميق لمثقفين العرب الذين رفعوا أصواتهم الشجاعة للدفاع عن ضحايا شعبنا و للتضامن مع قضيته العادلة إخلاصاً منهم لمبادئهم الانسانية و وفاءً منهم للقيم الحضارية التي يناضلون من أجلها.

إن شعبنا الكردي البالغ نفوسه حوالي ٢٥ مليون نسمة هو اليوم بأمس الحاجة الى كل صوت جرى يرفع دفاعاً عنه، حيث يتعرض امام أنظار المجتمع الدولي الى الصهر القومي و الإبادة الجماعية من قبل الأنظمة الدكتاتورية المتخلفة المتسلطة على وطننا، و خاصة من قبل جلاذ العراق، البلطجي المريض كما سيستموه بحق، حيث جرى من قبل نظامه بالذات إبادة مئات الالوف من أبناء شعبنا، و تدمير أربعة آلاف قرية و عشرات المدن و القصبات الكردستانية مع إزالة جميع المعالم الحضارية و التاريخية و الاماكن المقدسة فيها. كما جرى تعريب ما يقارب نصف مساحة كردستان العراق، أي حوالي ثلاثة أضعاف مساحة لبنان بطريقة كولونيالية إستراتيجية مشابهة تماماً للطريقة العنصرية التي تجري بها تهويد الاراضي الفلسطينية من قبل الصهاينة المحتلين.

إن دفاعكم الشجاع عن ضحايا شعبنا و قضيته العادلة نابع عن ضميركم الانساني الحي و عن تفهمكم الحضاري المتنور. إن مواقفكم يلهمنا نحن أدباء و مثقفوا كردستان و بعزز من ثقتنا و مشاركتنا في القاع عن القيم الانسانية النبيلة التي كرستم حياتكم من أجلها، و في الوقوف أبداً بجانب الضحية ضد الجلاذ، و مع الحضارة ضد الهمجية و التخاف أينما كان.

نتمنى لكم يا استاذنا الجليل، و يا منارنا الحضاري المتنور في دجى البداوة. العمر المديد و المزيد من الاضافات الفكرية النوعية الى الثقافة العربية الديمقراطية و الى الثقافة العالمية الانسانية

المؤتمر الثاني لاتحاد الادباء الاكراد في السويد

دمشق
١٢ تموز ١٩٩٠

من / هادي العلوي
الى / اتحاد ادباء الاكراد في السويد

أيتها الاخوة المحترمين

تلقيت بسرور و افتخار رسالتكم الموجهة الي و المعبرة عن اعتزازكم بشخصي الضعيف و مواقفي تجاه الشعب الكردستاني النبيل، و هي مواقف الحد الادنى لأمثالي من الضعفاء. لكن غريزة الوفاء لدى الكردي تجعله يجزى على الحسنة بعشره أمثالها و يقابل كأس الماء يشربه من يد صديق يبهار من الود و الصداقة. وقد اكدت لي هذه الحقيقة ردود الفعل التي لاتزال متواصلة تجاه ماكتبته في الدفاع عن حقوق هذا الشعب و هي اكبر بكثير مما كتبته و تجعلني اشعر بدين دائم واجب السداد للاكراد المناضلين ضد القهر و العنصرية و المهابدة في سبيل امة كردية موحدة و مستقلة تساهم في معارك منطقتنا ضد الصهيونية و الامبريالية الغربية و انها لجديرة بأعظم الادوار في تاريخنا المعاصر بعد ان يتم لها توحيد كردستان و اقامة دولتها الوطنية الحرة المزدهرة في ربوعه. ان الكردي يملك الكثير مما يفترق الية جيرانه من القيم الانسانية و المثل الاخلاقية و العزم الشوري. و هذه قناعة تشكلت لدي من دراسة الشخصية الكردية و هي تجعلني في قلق من ان تتعرض للارتجاج على يد البرجوازية الكردية كجاضن للفساد، و اتنى على المثقفين الكرد ان يهتموا بهذا الجانب من حقيقة شعبهم لتركيزه و تطويره بالثقافة العلمية و صيانتها عن تأثير البرجوازية التابعة. ان تعلقى بالشعب الكردي يرجع في تحد معطياته الهامة الي هذا المعطى. ففي هذا العصر حيث تنهار القيم و يتحول الناس في شتى بقاع العالم الي ضواري و فرائس تشتد الحاجة الي القيم الكردية التي يتعادل فيها: النيل الانساني مع روح الثورة و التمرد، فتكتمل الشخصية النموذجية لانسان حر يأبى الضيم من الغير و يستنكف من الغدر ضد الغير.

اشكركم مرة اخرى و اشد على ايدكم لنستمر معاً في دروب النضال.

هادي العلوي

یه کیتی نووسهرانی کورد له سوید

THE UNION OF THE KURDISH WRITERS, SWEDEN

بۆ یه کیتی نووسهرانی کوردستان
بۆ کۆمهلهی نووسهرانی کوردستان

سلاوی جگهرسۆزانه مان!

له نیسته دا، نهو گهلا و لق و پۆپ و رهگ و ریشه بهخشنده و پیرۆزانهی، که درهختی سهوزی کولتور و زمان و نهدهبی کوردیان رسکاندوه و له خاکی به پیتی نهفرانداندا بالایان پی کردوه، پۆل پۆل بالندهی عاشقی گهلهکه مانیان له دهوری سهرو سایه ی به نۆخۆن و میزگی به پژیونی خوی کۆکردۆتهوه، وهک سهرهنجام تینکرا بهری رهنجی نهپساوه و نارهقهی نینوچهوانی ههموو نهو وشه پرشنگذار و قهلهمی خاوین و خاوهن ههلهوئست رووناک و دهست و پهنجه رهنگینانهن که چاره نووسی بهرهم و نهفراندن و یزاقی هزر و ههستی خویان به چاره نووسی گهلهکه مانهوه بهستۆتهوه و هههمیشه پیش ههه دله گهوهه کهی کوردستان سههراوهی خولقاندن و کیلگی به پیت و بهره کهتی خهرمانی ههلهدراوهیان بووه پینکیشهوه نهه مهشخه لانی رووناکبیری و چراوگی قهلهمانهیان له روو به روو بوونهوهی تاریکستانی داگیرکهراندا ههلهکردوه. نهو قهلهمانه ی به جیاوازی بیروباوهی سیاسی و تایدولۆجیانهوه، به جیاوازی خانه ی په یوه ندریتی حیزبایه تیشبانهوه، چ دونتی و چ نهرو، چ له شاری ژیر شمشیری میرده زمه و نهژدها که کاندای بوو بن و چ له نینو شاخ و لیره وار و نزیک سهنگهری پینشه رگه و چ له تاراوگه ی نامویی و ناواره یوون و دوور ولاتی، به له بهر چاوگرتن و پی زانی: زور یان کهم، دریز یان کورتی خدیات و نۆشینی تالۆی ده رده سهری نهه قهلهم تا نهو قهلهم به له بهر چاوگرتنی ناستی نهدهبی و هونهری و ستاتیکی لهه بهرهمهوه بۆ نهو بهرهم، لهوی و لیره و لهولای تر، ههه ههموو نهه گوله باخ و نهستیژانه یهک ناسمانی گیان و یهک خاکی پیروزی مهسه له یهکی مهزن و په وا چهتری سهه سهرو لانهکی دل و دهروونیان بووه. نینهش ههه لهه سهه پرده هاویش و جوهره ناو کۆبیهوه، لهه رهوانگه بهرزهی کوردستانهوه، نه رهوانینه بارودۆخی نیستهی نهو یه کیتی و کۆمهله نهده بیانهی ههه و ههه بهه پی و دانهش نه رهوانینه وشه ی بنگهردی ههه ههموو نهو نهده بیانهی که له ههناوی ههلهقرچاری کورددا نهژین و خۆشه وستی گهلهکه مان و ههموو نازادیهخوازینکن، ههلهبته نینه بهه له ههموو شتی به چاوی ریزو شایستهی پی زانین و نانه رینی چۆن یهکی دهه و دلمانهوه تهماشای نهو بهرووتنهوه نهده بی به به بهرشته و نهو چالاک و بهرهمه پۆشنبیریانه نهکهین، که له سالانی زووتر دا، له بارو دۆخی سهخت و دژواری رابوردودا، چ به کۆمهله بووی چ تاکه بال، بوون به چل چراو مانی نهدهبی کوردیان رۆشن و ناوه دان کردۆتهوه.

دپاره نینه هههگیز خۆمان به مامۆستاو رابۆزهکهری هیچ خوشک و برابیهکی نه دیب له قهلهم نادهین و

پشمان وانی به که نیمه له نیوهی نینو کیشهکان شیاوتر بین وینو چاره سدرکردنی شو تهنک و چهله مانه‌ی پیوهندیان به یه کیتی و ته‌بایی ریزه‌کانی هدر هه‌موو نووسه‌رانی گه‌له‌که‌مانه‌وه هه‌یه. به‌لام نیمه‌یش

وه‌ک ده‌سته‌یه‌ک قه‌له‌می تاواره و دوور ولات، وه‌ک به‌شینیکی زیندووی جه‌سته‌ی نه‌ده‌یی نیوه، وه‌ک ته‌واو‌کد‌ری نه‌لقه‌کانی تاوات و خواستی هاویه‌شمان. وه‌ک یه‌ک خانه‌واده‌ی ژیر بنمبچی مه‌سه‌له‌یه‌کی گه‌وره، هدر هه‌موومان له ژیر شو قوبه‌ه پیروزه‌دا کوزه‌به‌ته‌وه و له هه‌مان کاتیشدا پیوسته‌ه پرایانه و جگه‌رسوزانه گوی بۆ یه‌کتر راگیرن و هه‌ندی جاریش به مافی جودایی باری سه‌رنج و لیکدانه‌وه‌مانه‌وه مافی ریز گرتنی یه‌کتری به‌رده‌وام به‌پارنیزن. نیمه له‌و رزگاره هه‌ره تاریک و نووت‌که‌دا، له‌سه‌رده‌می گازی ژه‌هراوی و قه‌لاچۆکردنی گه‌له‌که‌مان و تراژیدیای یه‌ک له دوا‌ی یه‌کی تینک شکانی بزووتنه‌وه‌ی رزگاربخوازماندا، پشمان وایه: هه‌چ سۆنگه و هز و بیانوویه‌ک نه‌ماوه‌ته‌وه بۆ نه‌وه‌ی ریزه‌کاتمان له‌بهر یه‌ک به‌ترانین. له بری یه‌ک یه‌کیتی و کۆمه‌له‌ی نه‌ده‌یی دووان و سیانمان هه‌ین، لیره‌یشه‌وه نیمه ناتوانین له بنه‌ما و نه‌و هۆکارو سۆنگانه بکۆلینه‌وه که نه‌و دا‌ه‌په‌نه‌ی بۆ یه‌ک نه‌گرتنی دروست کرده‌وه و یان به لایه‌کدا دا‌یبه‌شکینین و به نا‌شاره‌زایی بیینه‌ سه‌ر پشکی که به‌کاری خۆمانی نازانین. نه‌وه‌ی نیمه‌و نیوه و هه‌موو لایه‌ک نه‌یزانین: کارکردنه له پیناوی پینک هینانی یه‌ک رینک‌خراوی نه‌ده‌پیدا، له پیناوی یه‌ک‌گرتن و جۆشانی هدر هه‌موو ووزه نه‌ده‌به‌که له یه‌ک کوره‌دا. هه‌له‌ت جی‌به‌جی‌کردنی نه‌م نه‌رکه پیروزه‌یش به‌ر له هه‌مووان نه‌که‌وینته سه‌ر شانی نیوه‌ی کارگیرانی هه‌ردوو رینک‌خراوه‌که، خۆ نه‌گه‌ر کارنیکیش به نیمه‌ی تاواره و دووره ولات بکری نه‌وه مایه‌ی به‌ختیاری و ئاسوده‌یی گیانمانه. به پی‌ی تا‌قی‌کردنه‌وه دوورو درنۆه‌کانی رابوردویش، چ له شار و چ له شاخ، هدر وه‌ک به‌شینیکی زۆری شو نه‌دیه‌ه خۆشه‌ویستانه و کۆمه‌له‌ی خه‌لکی ولاته‌که‌یشمان نه‌یزانین، له‌و سه‌رده‌مه‌دا، له زۆر وه‌رچه‌رخانی گرنگی میژوویدا، هه‌میشه نه‌دیپان به‌ر له حیزب و سیاست‌مه‌دارانی کوردستان، به جیاوازی بیرو باوه‌ری سیاسیشیانره، له چوارچینه‌ی رینک‌خراوه نه‌ده‌به‌که‌ی خۆیاندا، به درنۆایی چه‌ندین سال، نه‌وان سه‌ر مه‌شقی یه‌ک‌گرتن بوون و هه‌موو‌یشیان یه‌ک چه‌تری برابته‌ی و یه‌کیتی و یه‌ک گۆفاری نه‌ده‌یی و مالبکیان هه‌بووه، نیسته‌یش نیگه‌رانی و پی‌ی ناخۆش بوونی جگه‌ر سۆزانه‌ی نیمه‌یش هه‌ر له‌وینوه سه‌ر هه‌له‌نه‌دا که دوا‌ی نه‌م هه‌موو کاره‌ساته جهرگ پرانه، ته‌نانه‌ت له کاتینکدا که شەری برا کۆزی به قوبه‌ه رەشدا چوووه گه‌له‌که‌مان چاوی به‌ریوه‌ته ئاسۆی ناینده‌یه‌کی رووناکتر، که‌چی تازه، نیمه‌ی نه‌دیپان لینک دوور نه‌که‌وینه‌وه و ووزه‌ی نه‌ده‌یی و چالاکی خۆمان که‌رت نه‌که‌ین، به‌لام نیمه هه‌وا به‌راو نین و به‌روا‌یشمان وایه که نیوه‌ی هه‌میشه جگه‌ر سۆز بۆ نه‌ده‌ب و کولتوری گه‌له‌که‌مان به‌ر نه‌و بانگی یه‌ک‌گرتنه‌وه نه‌چن و له یه‌ک مالدا هه‌ر هه‌مووتان باوه‌شی خۆشه‌ویستی به‌یه‌کدا نه‌که‌ن، نه‌و بانگه‌یش نه‌ک هه‌ر خواستی نووسه‌رانی کورد و کوردستانه و به‌س، به‌لکو دا‌وا‌یه‌کی به‌په‌له و خواستینکی پیروزی گه‌له‌که‌یشمانه و دلنیا‌شین راسپارده‌ی دلسۆزانه‌ی کۆنگره‌ی دووه‌می یه‌کیتی نووسه‌رانی کوردیش له سویند راسپارده و خۆزگه‌ی قه‌له‌می به‌راو تاواره‌ی دووره ولات، لای نیوه جینگه‌ی شیاوی خۆی نه‌گرت.

هه‌ر—ژ—ن

کۆمیته‌ی کارگیرانی یه‌کیتی نووسه‌رانی کورد له سویند

۱۹۹۰/۵/۶

ORGAN FÖR KURDISKA FÖRFATTARFÖRBUNDET I SVERIGE
NR. 1 SEPTEMBER 1990

NIVISKAR

KOVARA YAKITIYA NIVÎSKARÊN KURD LI SWÊDÊ

HEJMAR 1 1990